

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

A B C

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 469 P

Poznań, czwartek dnia 12 października 1933

Rok XXVIII

Poznań, 11 października.

Pożyczka i podatki

Rząd nie zdecydował dotąd oficjalnie, na co przeznaczy nadwyżkę pożyczki. Jednak z rozmaitych półoficjalnych wynurzeń można wnosić, że nadwyżka ta będzie stanowić rezerwę na pokrycie ewentualnego deficytu w budżecie przyszłorocznym. Publicyści „sanacyjni“ obliczają, że rząd dzięki pożyczce będzie miał na „froncie budżetowym“ spokój przez cały rok, czy nawet przez 15 miesięcy.

Brzmi to inaczej, aniżeli mowa ministra skarbu Zawadzkiego, wygłoszona na inauguracyjnym posiedzeniu głównego komitetu pożyczkowego. Minister Zawadzki, operując wtedy cyfrą tylko 120 milionów, powiedział, że pożyczka potrzebna jest tylko na bieżący rok budżetowy, ponieważ dzięki wprowadzonym w ciągu tego roku oszczędnościom przyszły budżet będzie już zrównoważony.

Rzecz jasna, że tak być powinno. Nie jest bowiem żadną pociechą przesunięcie momentu, w którym skarb znowu nie będzie miał czym pokryć deficytu, o dalszych kilka miesięcy. Pożyczka obecna, zwłaszcza z tak znaczną nadwyżką, powinna ustabilizować równowagę budżetu na dłuższy czas.

Tutaj musimy jeszcze raz przypomnieć, że obecna pożyczka nie jest pierwszą i jedyną operacją kredytową na pokrycie deficytu budżetowego w roku bieżącym. Wszak przedtem wypuszczono już bilety skarbowe na sumę 200 milionów. Bilety te są krótkoterminowe, trzy- lub sześćmiesięczne. — Właśnie w tych dniach przypadał termin wykupu dwóch transz owych biletów. Poradzono sobie w ten sposób, że wypuszczono nową serję na 50 milionów i temi nowymi biletami wykupi się stare. W ten sposób krótkoterminowy kredyt państwa przez prolongatę zmienia się w bezterminowy. Nie wiemy, dlaczego rząd nie przeznaczył części pożyczki na wykup tych biletów, co złagodziłoby w znacznym stopniu deflacyjne skutki pożyczki, mogące wyrazić się dalszym osłabieniem życia gospodarczego.

Skoro jednak rząd tą drogą nie poszedł i chce obok biletów zatrzymać także całą pożyczkę w sumie 320 milionów, to — jak wyżej powiedzieliśmy — powinna ona przyczynić się do gruntownego uzdrowienia naszego budżetu, nie tylko co do jego zewnętrznej równowagi, ale i wewnętrznej budowy. Na tę wewnętrzną strukturę budżetu za mało zwraca się u nas uwagi. O ile jeszcze bada się stronę wydatkową i charakter przeprowadzanych oszczędności, o tyle strona dochodowa traktowana jest, jak ta poczciwa dojna krówka, która musi dać pewną określoną ilość mleka, a której właściciel niewiele się troszczy o jej utrzymanie. Tymczasem w okresie kryzysu dochodowa strona budżetu wymaga więcej troski, aniżeli strona wydatków, albowiem dochody skarbu to nie tylko funkcja życia gospodarczego, ale w dużym stopniu także i jego regulator. Podatki zależne są od stanu gospodarczego kraju, ale i odwrotnie, roz-

Jednolity front W. Brytanji i Francji

Tezy rządu brytyjskiego w sprawie rozbrojenia miały znaleźć ciekawą aprobatę francuskiego gabinetu

Paryż. (Tel. wł.) Angielski minister spraw zagranicznych sir John Simon konferował we wtorek, w przejeździe do Genewy z ambasadorem Wielkiej Brytanji, lordem Tyrellem.

Według zapewnień z kół dobrze poinformowanych przedstawił on mu cztery zasadnicze punkty, przyjęte na ostatnim posiedzeniu rządu brytyjskiego, celem poinformowania premiera Daladiera. Są to następujące punkty:

1. Przychylenie się bez zastrzeżeń do wywodów premiera Baldwina w jego mowie w Birmingham.

2. Konieczność czasu próbnego ze skuteczną kontrolą.

3. Odrzucenie wszelkiego dozbrojenia Niemiec, obojętnie w jakiej formie.

4. Przystosowanie propozycji MacDonalda do planu francusko-angielsko-amerykańskiego.

Nowe angielskie tezy, które podobno zostały przyjęte przez Francję, przewidują przeprowadzenie równouprawnienia Niemiec w ciągu ośmiu lat.

Według „Echo de Paris“ to równouprawnienie ma się rozciągać w pierwszych czterech latach tylko na stan efektywny i organizację armij, natomiast materiał wojenny zostanie utrzymany na dotychczasowym poziomie, a ujednostajnienie jego ma nastąpić dopiero po upływie tych czterech lat. Stała komisja rozbrojeniowa,

wój życia gospodarczego zależy od systemu podatkowego.

I dlatego bardzo słuszne jest żądanie, aby sytuacja, wytworzona wysokim pokryciem pożyczki, była wykorzystana dla przeprowadzenia bodaj częściowej reformy podatkowej. Nie chodzi tu tylko o wysokość globalną obciążenia podatkowego, ale o rewizję systemu, który w wielu punktach jest przestarzały, niedostosowany do obecnego stanu naszego gospodarstwa, często dla niego wręcz zabójczy.

Reforma podatkowa należy u nas do tych spraw, o których bardzo dużo się mówi, ale prawie nic nie robi. Właściwie nawet robi się, ale w jednym tylko kierunku: tworzenia nowych podatków bez naruszania starych. Obecnie słyszy się o zmianie podatku gruntowego, ale rząd odsyła tę sprawę do Sejmu, choć mógłby ją załatwić sam na podstawie pełnomocnictw. Zresztą podatek gruntowy jest pod względem cyfrowym małą, tylko cząstką ogólnego obciążenia podatkowego. Jest on sam w sobie przestarzałą formą danin publicznych, przez wiele państw zupełnie już zniesiona. U nas najlepiej byłoby oddać ten podatek w całości samorządom, jak to proponował program gospodarczo - finansowy Stronnictwa Narodowego. Reforma tego podatku, jego wymiar i ściąganie są za kosztowne w stosunku do wyników obecnych, a chyba o podwyższeniu go mowy być nie może.

do której włączona zostanie komisja kontrolna, otrzyma uprawnienia warunkowej kontroli, oraz zależnie od

okoliczności prawo przeprowadzenia równouprawnienia.

Przygotowania Niemiec do wojny chemicznej

Podp. Magne w dalszym ciągu demaskuje gotowość bojową Rzeszy

Paryż. (PAT.) Podpułk. Magne zamieszcza w „Petit Journal“ ciekawe wiadomości, dotyczące przygotowań Niemiec do wojny chemicznej.

Niemcy zdaniem autora dysponują obecnie potężnymi środkami w tej dziedzinie, gdyż pod względem przemysłowym i techniczno - naukowym stoją wyżej, niż inne kraje. Przygotowały one od dawna gazy trujące, o czym świadczy już choćby wybuch fosgenu w Hamburgu przed kilku laty.

Krupp, który ma upoważnienie na wyrób niektórych gatunków broni dla

Reichswehry, produkuje również 16 ctm. pociski i blachy pancerne. Istnieją liczne fabryki, którym nie wolno wyrabiać broni, a które pomimo to wytwarzają materiał wojenny.

Rząd niemiecki przystąpił poza tem do odpowiedniej przebudowy sieci komunikacyjnej, powodując się prawie wyłącznie względami strategicznymi.

Podpułk. Magne zwraca wreszcie uwagę, że żaden z dotychczasowych rządów niemieckich nie wykonywał lojalnie przepisów klauzul militarnych traktatu wersalskiego.

Rokowania w sprawie długów amerykańskich

Propozycje Angli pod adresem Stanów Zjednoczonych

London. (PAT.) Wiadomości z Ameryki stwierdzają, że pełnomocnik brytyjski, przedstawiając wczoraj przy rozpoczęciu rokowań w sprawie długów wojennych brytyjski punkt widzenia, wysunął następujące tezy:

1) Obecna radykalna zmiana wszechświatowych warunków gospodarczych nie była przewidziana przy zawieraniu

układu w sprawie długów wojennych.

2) Dług wojenny, jaki zaciągnęła Wielka Brytanja, nie posiadał charakteru handlowego, lecz był koniecznością i pozwolił odegrać rolę, jaka jej przypadła podczas wojny światowej.

3) Pożyczka wojenna użyta była na zakup materiału, nie miała przeto trwałej i ciągłej wartości jako kapitał.

4) Taryfy celne, wprowadzone w Ameryce, uniemożliwiły spłaty w towarach, ograniczając przeto technicznie pole transferu.

Wielka Brytanja spłaca 99 proc. zaciągniętych długów w porównaniu z 62 proc., jakie spłaca Francja i 34 proc. Włochy.

Dzienniki angielskie twierdzą, że Wielka Brytanja zamierza zaproponować Ameryce skreślenie długów przez zapłacenie ryczałtowej sumy, która równałaby się części kapitału, pozostałej do spłacenia. Wynosiłoby to 200 milionów funtów w złocie. Tę sumę Wielka Brytanja gotowa jest zapłacić. „Daily Herald“ słusznie jednak wywodzi, że tego rodzaju propozycja wymaga uprzednio stabilizacji funta i dolara.

Z Ligi Narodów

Genewa. (Tel. wł.) Dziś przed południem zebrała się Liga Narodów na ostatnie posiedzenie w bieżącej sesji.

Na porządku obrad było jedenaście punktów, z których większość bardzo szybko załatwiono, m. i. sprawozdanie o ochronie mniejszości, składające się jak wiadomo z zaleceń komisyjnych. Pierwsze i trzecie przyjęto bez dyskusji. Do zalenia drugiego delegat Niemiec von Keller ponowił swe oświadczenie, złożone we wtorek w komisji politycznej, że Niemcy głosować będą przeciw. Na podstawie tego oświadczenia przewodniczący stwierdził, że zalecenie to nie zostało przyjęte.

W dalszym ciągu zgodzono się bez dyskusji na uchwałę komisji o ustanowieniu komisarza dla uciekinierów z Niemiec.

M. K.

Narazie bojkotują, ale... Polaków

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Wilno, w październiku.

Gdy po przewrocie hitlerowskim rozpełtała się w Niemczech nad głowami żydostwa burza prześladowań, Żydzi całego świata odpowiedzieli na nią nie tylko lamentem, lecz także groźbą zastosowania najstraszniejszej w ich ręku broni, bojkotu gospodarczego Niemiec.

Wśród Żydów Europy najgłośniej przeklinali Hitlera i „Hitlerland” Żydzi polscy, a spośród nich wyróżniali się przedewszystkiem Żydzi wileńscy. Z pianą na ustach zapowiadali śmiertelną nienawiść i bezlitosną walkę hitlerowskim Niemcom. Pod akompaniament najstraszniejszych przekleństw, wycia i tupania, uchwalono tak krwiożercze rezolucje, iż spodziewać się należało co najmniej zbrojnej wyprawy na zdobycie Berlina. Ale przedewszystkiem zapowiadano, iż odtąd ani jeden złoty, ani jeden grosz nie zostanie wydany na zakup towarów z Niemiec. Rabin mieli wyklinać kupców, którzy ośmieliliby się zawierać transakcje z Niemcami, a specjalne komitety miały sporządzać czarne listy łami-bojkotowców.

Znaleźli się nawet tacy, co na wystawach sklepowych wywiesili napisy, iż nie sprzedają towarów niemieckich. Na prowincji, gdzie na 100 sklepów żydowskich, są najwyżej 3—4 chrześcijańskie, kupcy chrześcijańscy pod groźbą najrozmaitszych przykrości i szykany zmuszeni byli także podobne napisy powywieszać. Wreszcie w wileńskiej izbie przemysłowo-handlowej przeforsowano antyhitlerowską rezolucję, o charakterze par excellence politycznym.

Każdą uroczystość „państwową”, (Święto Morza, pochód pożyczkowy itp.) wyzyskiwano dla robienia antyhitlerowskich demonstracji.

Słowem dookoła wojny żydowsko-niemieckiej powstał taki gwałt, iż przeciętny obywatel Wilna, przedstawiciel niezżydowskiej większości, zaczynał zapominać, że jest w Polsce, a chwila mięwał wrażenie, iż chodzi ulicami jakiegoś Tel-Awiwu, czy innego żydowskiego ośrodka w Palestynie.

Ale z tej wielkiej chmury nie spadła żadna ulewa, która by zatopiła Niemcy i zgasła w nich płomień żydożerstwa. Spadł może tylko deszczyk, po którym błotko judeo-polskie stało się jeszcze bardziej lepkie i cuchnące. A Niemcy wraz z Hitlerem, jak stały, tak stoją.

Natomiast u nas, w Wilnie, wylazła nazewnątrz stara blaga żydowska, pozabawiona wszelkiej siły twórczej, a zdolna jedynie do oszukiwania ludzi naiwnych lub niewidzących, czy też nie chcących widzieć z własnej i nieprzymuszonej woli.

Gdzie są kartki o „niesprzedawaniu towarów niemieckich“?

Jeżeli jeszcze gdzie widać, to raczej w sklepach chrześcijańskich. Towary zaś niemieckie jak szły, tak nadal idą i to nawet niekoniecznie z etykietą wiedeńską, czy gdańską. Nie znajdziemy w Wilnie sklepu żydowskiego, w którym na pierwsze żądanie nie wyłożono by towaru pochodzenia niemieckiego.

Gdy zorganizowano Targi Północne, słyszeliśmy zapowiedź, iż będą one początkiem nowej ery, przynajmniej w dziedzinie handlu chemicjalami. Wyroby chemiczne firm poznańskich i śląskich miały przy tej okazji zdobyć odbiorców wśród kupiectwa żydowskiego kresów i raz na zawsze wyrugować fabrykaty niemieckie, które zalewają nasze ziemie i mają zbyt na miliony złotych.

Tymczasem w okresie trwania Targów nie zawarto w tej dziedzinie żadnej bodaj poważniejszej transakcji i nic właściwie nie zmieniło się w dotychczasowym stanie rzeczy.

Gdzie więc ostatecznie jest ten bojkot?

Owszem jest, ale bojkotują Żydzi narazie nie Niemców, lecz Polaków.

Występuje to na każdym kroku. Proszę się zapytać dyrektorów różnych firm polskich, dlaczego wyręczają się u nas przedstawicielami - Żydami? Z pewnością odpowiedzą, iż firmy żydowskie w Wilnie nie chcą gadać z przedsiębiorstwami, które mają przedstawicieli nie-Żydów.

Proszę przejść się przez dzielnicę żydowską i poszukać tam na postojach dorożek dorożkarza o niesemickiej twarzy. Z pewnością takiego się nie znajdzie, bo Żyd woli przejść dalej na piechotę, aż znajdzie dryndziarza Żyda, byleby nie dać zarobić nie swojemu.

A teraz ostatni przykład sprzed kilku dni.

Oto w czasie redukcji w Towarzystwie Miejskiej i Międzymiastowej Komunikacji Autobusowej („Tommaka“) zwolniono 12 pracowników, w czem 4 Żydów. Wywołało to wśród żydostwa wileńskiego formalną burzę, a znany przywódca wojującego żydostwa, dr. Wygodzki, wystąpił z publicznym wezwaniem do bojkotu „Tommaka“. W rezultacie, jak twierdzą wtajemniczeni, zwolnieni z posad Żydzi, będą, czy nawet już zostali wszyscy zpowrotem przyjęci.

Dotychczas należy, iż delegacje

Lewicowe manowce rozbrojeniowe

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“).

Paryż, 10 października.

Nie po raz pierwszy wybitny publicysta Pertinax wprowadził w kłopot przedstawicieli lewicowego rządu, informując opinię publiczną o niebezpiecznych jego poczynaniach. Ostatnia sensacyjna rewelacja francuskiego dziennikarza, dotycząca projektowanej redukcji armii francuskiej oraz trwania czasu służby rezerwistów, wzajemian za papierowe rozbrojenie wojskowych sił Rzeszy, wywołała tutaj nie tylko zrozumiałe poruszenie, ale wprost osłupienie i oburzenie.

Jeden z przedstawicieli obozu narodowego powiedział mi: „Podobny gest równa się zupełnej abercacji. Wiemy, że p. Boncour mianuje się wiernym kontynuatorem zgubnej polityki p. Brianda oraz jednym z głównych inicjatorów paktu czterech. Ale jak tłumaczyć, iż premier Daladier, który niejednokrotnie wykazał wielką trzeźwość sądu i stawał energicznie na stanowisku obrony narodowej, mógł przystać na powyższy projekt, rozbrajający Francję, wobec rządu hitlerowskiego? Przecież w chwili tak dla kraju doniosłej nie można go podejrzewać, że kierował się względami jedynie partyjnymi i ulegał naciskowi wywieranemu nań przez lewicowy odłam radykałów, a przedewszystkiem przez socjalistów.“

Ci bowiem obiecują rządowi poparcie, ale za jaką cenę? — Za cenę prowadzenia polityki, zgodnej z ich postulatami międzynarodowymi. Otóż jednym z takich ważniejszych postulatów jest dążenie, żeby konferencja rozbrojeniowa dała wynik pozytywny, a to za wszelką cenę, inaczej mówiąc, by doprowadziła do rozbrojenia Francji. Podobnie jak dawniej socjaliści pracowali dla „demokratycznych“ Niemiec Stresemana, tak obecnie działają na rzecz Rzeszy hitlerowskiej. Wystarczy zresztą rzucić okiem na naczelny organ socjalistów, by przekonać się, jak rewelacje Pertinaxa krzyżują ich projekty. Dla nich bowiem prawdziwe bezpieczeństwo polega na... rozbrojeniu i kontroli. Wierny międzynarodowym przykazaniom, talmudysta Blum daje lekcję patriotyzmu francuskiej „reakcji“ i głosi, iż, walcząc z rozbrojeniem, zdradza ona bezpieczeństwo Francji!

Tutejsza zaś opinia zbliżona zwłaszcza do obecnego rządu rzuca gromy na prawicę, twierdząc, iż rewelacje Pertinaxa nie są niczem innym, jak tylko kłamstwem, oszczerstwem, nieostrożnością; że polityka, której przedstawicielem jest Pertinax, prowadzi do odosobnienia Francji; że jego argumentacja jest tendencyjną i szkodliwą dla kraju; że podawane cyfry są niedokładne itd.

Można jednak śmiało powiedzieć, że argumenty powyższe nie przekonały nikogo. Półoficjalne bowiem czynności oraz radykali zaprzeczają owej informacji bez możliwości zbitcia jej solidnymi argumentami. Również półoficjalne zaprzeczenie agencji Havasa nie demontuje niczego z wyjątkiem może szczegółów. Zaprzeczenie to zresztą mówi o pomieszeniu planu francuskiego z ostatnimi rozmowami francusko-angielskimi. Wiadomo jednak powszechnie, iż planowi temu, zmierzającemu wzajemian za rzekome rozbrojenie Niemiec — do rzeczywistej redukcji armii francuskiej, nie przykładał ani marszałek Pétain, ani gen. Weygand.

Niemniej jednak w kołach narodowych panuje głębokie przekonanie, że wiadomość jest zasadniczo dokładna i że odpowiada planowi rozbrojenia, którego autorem jest minister spraw zagranicznych Boncour, który, jeżeli zabrał nieoczekiwane głos w Genewie

żydowskie zwracały się z żądaniem (nie z prośbą) w formie nader stanowczej, jeśli nie wręcz aroganckiej i potrafiły dopiąć swego, wciągając w grę obok pogroźek bojkotowych także swych przełożonych protektorów z pośród miejscowych liderów „sanacyjnych“.

A więc, gdy chodzi o walkę z Niemcami, mamy jedną wielką blagę, natomiast realną walkę widzimy tylko tam, gdzie chodzi o utrzymanie stanowisk, wpływów i zarobków w Polsce, chociażby ze szkoda gospodarzy tego państwa.

Warto przy sposobności przypomnieć, że dr. Wygodzki jest to ten sam jegomość, który podczas procesu zabójców śp. Wacławskiego, zeznając jako świadek, oświadczył, iż rok rocznie widzi w Wilnie „pogromy żydowskie“.

P. KOWNACKI.

Ale... należy być ostrożnym, by nie szerzyć „tendencyjnych“ pogłosek.

I BRIARES.

Nowi posłowie

Krakowski „sanacyjny“ „Czas“ donosi:

W związku z mającym nastąpić w bliskim czasie unieważnieniem mandatów 6 posłów „centrolewu“, skazanym wyrokiem sądowym, dowiadujemy się, że z listy państwowej na miejsce p. Witosa wejdzie b. marszałek Rataj, na miejsce p. Kiernika p. M. Cieplak a na miejsce Liebermana p. Adam Kuryłowicz. Z list okręgowych na miejsce posła Cioikosza (okr. 45 — pow. Grybów) wejdzie p. Józef Steinhof (rolnik), na miejsce p. Dubois (okr. 4 Ostrów Maz.) p. Roman Janowski, wreszcie na miejsce p. Barlickiego (okr. Warszawa-miasto) prof. Ludwik Kulczycki.

Ulotki przeciwżydowskie i aresztowania

Września, 10 października.

W związku z nawoływaniem do bojkotu Żydów podczas ostatniego jarmarku i ulotkami przeciwżydowskimi, jakie rozdawano publiczności, kupującej u Żydów, w dniu 10 b. m. aresztowani zostali we Wrześni trzej narodowcy, pp. Florjan Goryś, Marjan Pawlak i Władysław Niedzielski.

Zmiany w M. S. Z.

Dotychczasowy referent spraw niemieckich, radca Adamkiewicz, mianowany został naczelnikiem wydziału konsularnego w min. spraw zagr. Referat zagadnień niemieckich powierzony został radcy Kunickiemu.

Obstrukcję, złe trawienie usuwają
Zioła Przewodzące
KARPIŃSKIEGO.
Tę 316

Haniebne metody

Czytamy w „Gazecie Warszawskiej“:

W czwartek, dn. 5 b. m. na ul. Czerniakowskiej do dwóch członków Młodych Stronnictwa Narodowego pp. Kolankowskiego Szczepana i Uziębły Marjana — obydwoj mieli w kłapach „mieczki Chrobrego“ — podbiegli jakiś osobnik i wskazał ich przechodzącym policjantom jako sprawców jakiegoś włamania. Młodych ludzi aresztowano i zaprowadzono najpierw do komisariatu, a następnie do urzędu śledczego. Z urzędu śledczego znów odesłano ich do komisariatu i wreszcie po dwóch dobach pozbawienia wolności i oprowadzania po ulicach dzielnicy, w której mieszkają, niewinnie oskarżonych zwolniono.

Metody walki naszych przeciwników, nie cofające się przed fałszywą denuncjacją, wzbudzają doprawdy obrzydzenie.

Rokowania z Niemcami

Warszawa (Tel. wł.) Podczas rokowań gospodarczych z Niemcami, rozpoczętych świeżo w Warszawie, wysunięto projekt utworzenia wspólnego biura sprzedaży żyta między Polską a Niemcami. Przed kilku laty biuro takie istniało w Berlinie, lecz przed dwoma laty zostało zlikwidowane, a Polska utworzyła własne biuro eksportu żyta w Gdańsku. Rokowania gospodarcze obracać się mają w ramach nowego układu kontyngentowego. (w)

Wybuch w laboratorium

Berlin (Tel. wł.) W laboratorium znanego konstruktora rakiet do stratosfery Tileinga w Arenshorst nastąpił we wtorek wybuch. Tileing został tak ciężko poparzony, że zmarł w nocy na śróde

Stronnictwo Narodowe

Koło Śródmieście

urządza w czwartek, dnia 12 b. m., o godz. 8 wiecz.

wielkie zebranie dla członków Stronnictwa

w sali Królowej Jadwigi przy Al. Marcinkowskiego nr. 1

Referat polityczny wygłosi

poseł Karol Wierczak

Uprasza się o liczne i punktualne przybycie

Zarząd.

Z pobytu min. Titulescu w Warszawie

ROZMOWY Z POS. OWSIEJENKO

Warszawa (Tel. wł.). O godz. 9 wieczorem odjechał bezpośrednio do Sofji przez Katowice minister Titulescu. Wtorek spędził on na rokowaniach. Jeszcze wczoraj rewizytował go poseł Owsiejenko. Zrana odbył on konferencję w sprawie traktatu przyjaźni z Sowietami. Poseł Owsiejenko rewizytował go w poselstwie sowieckim, a w południe odbyło się śniadanie w poselstwie rumuńskim. Wziął w niem udział także poseł Owsiejenko, który rozmawiał bardzo obszernie i długo z min. Titulescu, tak, że to wzbudziło powszechną uwagę. (w)

OFICJALNY KOMUNIKAT

Warszawa (PAT). Po rozmowach, jakie wczoraj minister spraw zagranicznych p. Beck odbył z ministrem spraw zagranicznych Rumunii p. Titulescu, został wydany następujący komunikat:

Obydwaj ministrowie spraw zagranicznych omówili podczas rozmowy, która trwała od godz. 11 do godz. 13 ogólną sytuację polityczną i jej możliwe wpływy na interesy obu krajów. Ministrowie stwierdzili zgodność swych poglądów na wszystkie zbadane sprawy i wyrazili zadowolenie ze szczęśliwych rezultatów, jakie już wydała współpraca polsko-rumuńska i do wydania jakich „pięknego” stylu komunikatu nie poprawiamy — przyp. red.) jest powołana, o ile chodzi o przyszłość Europy Wschodniej w dążeniu do konsolidacji pokoju.

POLSKA A RUMUNJA

Warszawa (PAT). Przed swoim wyjazdem z Warszawy p. min. Titulescu przyjął w hotelu Europejskim przedstawicieli prasy polskiej oraz dziennikarzy zagranicznych.

Podniósłszy wobec nich znaczenie

przymierza polsko-rumuńskiego, powiedział m. in.: „Zarówno Polska jak i Rumunja są związane węzłami przyjaźni z różnymi państwami. Węzły te nie wyłączają się nawzajem, wręcz przeciwnie — uzupełniają się, przyczyniając się do szarmonizowania interesów na tym wielkim obszarze Europy. Interesy te pokrywają się zresztą pod wielu względami. Polska i Rumunja oraz kraje z nimi zaprzyjaźnione zgodnie uważają, iż niezbędnym i najistotniejszym warunkiem pokoju jest nienaruszalność traktatów. Pełna zrozumienia dla interesów wszystkich narodów świata nasza polityka ma jednocześnie charakter spokojny ale i stanowczy, pozwalający na zapewnienia skutecznej realizacji programu na dłuższą metę.

PODRÓŻE POLITYCZNE

Paryż (PAT). Po wyjeździe z Warszawy min. Titulescu udzielił wywiadu przedstawicielowi Agencji Havasa, któremu oświadczył co następuje:

„Udaję się bezpośrednio do Sofji na dzień 12 października. Następnie pojedę do Ankary celem podpisania traktatu przyjaźni i rozjemstwa z rządem tureckim, poczem odwiedzę Ateny, Białogrod i wreszcie przez Bukareszt powrócę do Genewy.”

Min. Titulescu wyraził dalekie zadowolenie z wyników swej wizyty w Warszawie. Mówiąc o stosunkach sowiecko-rumuńskich zaznaczył, że są one obecnie bardzo dobre. W sprawie sojuszu francusko-rumuńskiego podkreślił, że Francja stoi zawsze u boku Polski i Rumunii.

Titulescu zakończył wywiad ubolewaniem z powodu krótkości pobytu w Polsce, która — jak oświadczył — zajmuje już pierwszoplanowe stanowisko w polityce międzynarodowej, a pozycja jej wzmacniać się będzie ciągle.

Wielkie procesy w Małopolsce

O ZAJŚCIA ŁAPANOWIE

Kraków (Tel. wł.). W drugim dniu rozprawy o zajścia w Łapanowie przesłuchano jako świadków policjantów Kwiatkowskiego, Gize, Kuśnierza, Bestera, Buchalę i Rembilasa, którzy głównie obciążają oskarżonych Rybę, Babralową i Stochelę, i częściowo Sałatową jako podburzających tłum.

WYPADKI ROPCZYCKIE

Tarnów (Tel. wł.). W sprawie t. zw. wypadków ropczyckich policja w drugim dniu dostarczyła przymusowo pięciu oskarżonych, których trybunał następnie badał.

Piotr Kozioł przeczy wszystkiemu i nie przyznaje się do winy. Wojciech Worek oświadcza, że jedynie miał występować pod adresem policji, aby zaniechała aresztowań. Stanisław Filippek, Walenty Szeliga i Władysław Tobjusz nie przyznają się do winy. Władysław Pyra, Wawrzyniec Ciosek i Jan Szela zeznają, że zostali ranieni pod

czas masowej ucieczki i nie brali udziału w zajściach. To samo twierdzą wszyscy pozostali oskarżeni.

O NAPAD NA POCZTĘ W TRUSKAWCU

Sambor (PAT). Rozprawa rozpoczęła się od przesłuchania osk. Ilkiwa, który przyznaje się do czynu, nie jednak nowego do sprawy nie wnosi.

Osk. Petriw, w przeciwieństwie do innych przyznaje się, że po wstąpieniu do O. U. N. złożył przysięgę na rewolwer, którą odebrał od niego Hnatow. Podaje, że na samej poczcie nie był, gdyż w lesie zmylił drogę. Koledzy jego w tym czasie, po dokonaniu napadu, już uciekali.

Z kolei trybunał przystępuje do przesłuchania świadków tj. całego ówczesnego personelu urzędu pocztowego w Truskawcu. Świadkowie ci opisują przebieg zajścia. Żaden, z wyjątkiem Antoniego Lipki, nie poznaje nikogo z oskarżonych.

Losy gabinetu Daladier ważą się

Paryż. (PAT.) Wobec bliskiego terminu zwołania izby deputowanych, w kołach politycznych żywo omawiana jest sytuacja gabinetu Daladiera i jego szanse utrzymania się lub upadku.

Deklaracja premiera na kongresie radykałów w Vichy, w której Daladier stwierdza, że albo izba uchwali rządowy projekt finansowo-budżetowy albo gabinet ustąpi, jest żywo dyskutowana. Rezolucja, że grupa radykalna powinna dążyć do utrzymania rządu lewicowego, czyni rzecz mniej prawdopodobną, aby gabinet Daladier mógł

uzyskać poparcie grup centrowych, pozostaje więc sprawa uzyskania głosów socjalistycznych, co jest możliwe.

„L'Ami du peuple” zauważa, że w programie rządu figuruje szereg punktów, które idą po linii socjalistycznych postulatów, a mianowicie monopol produkcji i handlu bronią, monopol naftowy, szereg pilnych robót publicznych, 40-godzinny tydzień pracy. Możliwe więc, że socjaliści nie zechcą wziąć odpowiedzialności za obalenie obecnego gabinetu, co mogłoby pociągnąć za sobą przyśpieszenie do władzy rządu bardziej zorientowanego na prawo.

Potworna zbrodnia w Miłodrożach

Warszawa (Tel. wł.). Niezwykłą, straszną zbrodnię wykryła policja w wiosce Miłodroże (woj. warsz.). Mianowicie w wiosce tej zamożny gospodarz nazwiskiem Kowalski miał córkę, liczącą 20 lat oraz dwóch synów, starszych od siostry. Córka Rozalja zakochała się w jednym z synów gospodarskich z sąsiedniej wsi. W związku z tem zażądała od ojca zapłaty części majątku na nią przypadającego.

Gdy jej tego odmówiono, dziewczyna zagroziła, że za rok po dojeździe do pełnoletności zażąda przyznania jej części majątku sądownie.

Wówczas bracia zbudowali w chlewie klatkę, do której zamknęli siostrę. Dziewczynę więziono dłuższy czas, dając jej to samo pożywienie, co trzodzie chlewnej. Po kilku miesiącach nieszczęśliwa dziewczyna zmarła.

Sprawą zajęły się władze sądowe.

Huragany w Anglii i w Portugalji

London. (Tel. wł.) Nad większą częścią Anglii przeszedł we wtorek silny orkan z deszczem, powodując wielkie powodzie.

W południowej Walji około 500 domów stoi pod wodą. Cwiczenia floty angielskiej na morzu Północnym zo-

stały odwołane. Paryż. (Tel. wł.) Północna część wybrzeża portugalskiego nawiedzona została we wtorek huraganem. Kilka statków rybackich rozbitych zostało o skały przybrzeżne.

Katastrofa lotnicza

Nowy Jork. (Tel. wł.) Samolot komunikacyjny towarzystwa „United Airways” z czterema pasażerami i czterema ludźmi załogi spadł w pobliżu Chesterton w stanie Indiana. Wszyscy zostali na miejscu zabici.

O podpalenie Reichstagu

Berlin. (Tel. wł.) Kontrola zdających na proces jest dziś jeszcze bardziej obostrzona.

Na samym początku rozprawy doszło do scysji między przewodniczącym i Dimitrowem, w rezultacie której, Dimitrow został wykluczony z dzisiejszej rozprawy.

Ceny bekonów polskich

Warszawa (Tel. wł.) Według wiadomości otrzymanych przez organizację przemysłu bekonowego, ceny bekonów na giełdzie londyńskiej pozostały bez zmiany. Natomiast na giełdzie w Manchesterze ceny zwykływały, a zwykła zaznaczyła się głównie w zakresie bekonów polskich, których cena podniosła się od dwóch do trzech szylingów na centnarze. Bekony duńskie, szwedzkie i holenderskie zwykowały tylko o dwa szylingi. (w)

Kartel cementowy broni się

Warszawa. (Tel. wł.) Kartel cementowy wobec wyznaczonej na poniedziałek rozprawy w Sądzie Najwyższym wystosował memoriał, broniący dotychczasowej polityki kartelowej i wykazujący, że kartel był użyteczny dla życia gospodarczego. (w)

Kara za zemstę

Wilno. (PAT.) Na terenie gminy rzeszańskie w kolonji Gulbiny pożar zniszczył dom mieszkalny oraz zabudowania gospodarcze ze zborami. W zgliszczach znaleziono zwłoki mieszkanka m. Wilna Jurewicz, który — jak się okazało — w nocy przedostał się do stodoły i z zemsty z powodu nieproszonych rodzinnych oblał naftą ściany stodoły i znajdującą się tam słomę. Płomień tak szybko ogarnęły łatwopalny materiał, że Jurewicz nie zdołał uciec i zginął w płomieniach.

Plaga dzików

Wilno. (PAT.) Donoszą z Olkienik, że na terenie tej gminy pojawiły się w dużej ilości dziki, które wędrują z puszczy Rudnickiej i po drodze niszczą pola i oziminy. Kartofliska są prosto przeorane przez szkodników.

Ulgi dla dzieci ofiar wojny

Warszawa (Tel. wł.) Ministerjum W. R. i O. P. zapowiedziało wydanie okólnika o przyznaniu dzieciom ofiar wojny przyjmowania do szkół państwowych tych samych warunków, jakie mają dzieci urzędników państwowych. (w)

Śmierć na stosie

Dynaburg (Tel. wł.) Z Rzeżycy na Łotwie donoszą o niezwykle samobójstwie zamieszkałej tam Polki, 51-letniej Albiny Polakowej, która niedawno straciła męża i z wielkiego żalu postanowiła rozstać się z życiem. Kilka dni temu znaleziono w lesie niedaleko jej folwarku zwęglone zwłoki kobiety, która jak się okazało, przygotowała sobie stos i podpaliła go, poczem rzuciła się w płomień, gdzie poniosła śmierć.

Pielgrzymka do Piekar, Krakowa i Wieliczki odwołana

Związek Sodalicyj Marjańskich Arch. Gnieźnieńskiej i Poznańskiej donosi, że na życzenie, wyrażone ze strony wielu

sodalicyj, odracza się termin wyjazdu pielgrzymki na porę wiosenną przyszłego roku.

Przepowiednia pogody na czwartek: Chłodniej, pogoda nieustalona, przelotne miejscowe deszcze.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.82½ zł, w Gdańsku na Warszawę 5.80 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 211.90 zł, gotówka 209.50 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 173.09 do 173.35 zł, gotówką 172.75 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, dnia 11. 10. 1933 r.
Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poz. konwers. 50% oraz za 4% poz. inwest. 102; poza tem obracano 4% premj. dol. po 48½.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. handlowano i płacono za 4½% dolarowe listy zast. 34¼% (przy kursie dolara 5.86) oraz za 4% listy zast. konwert. 36¼%, natomiast mniejszą ilość 4½% złotych listów zast. obracano po 34¼% w zaoferowaniu.

Z akcji bankowych poszukiwano Bank Polski po 80.— bez oddawców.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% Pożyczka konwersyjna 50¼% P.

4½% dolarowe listy zast. s. K. z r. 1933 34¼% P.

4% listy zastawne konw. ostempl. Pozn. Ziem. Kredyt. 36¼% P.

(Kurs w złotych)

4% pożyczka premjowa dolarowa, serja III 48½ +

4½% złotowe listy zast. s. K. z r. 1933 34¼ O.

4% Prem. Pożyczka Inwestycyjna 102,— P.

Tendencja utrzymana.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, dnia 11. 10. 1933 r.

Warunki: Handel hurtowy paryetel Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: 1. żyto 727 g/l. 2. pszenica 756 g/l. 3. owies 500 g/l.

Ceny transakcyjne

Zyto 1 095 tonn par. Poznań . . . 14,75

Zyto 150 tonn par. Poznań . . . 14,70

Zyto 165 tonn par. Poznań . . . 14,65

Zyto 30 tonn par. Poznań . . . 14,60

Zyto 15 tonn par. Poznań . . . 14,50

Pszenicy 15 tonn par. Poznań . . . 19,65

Pszenicy 30 tonn par. Poznań . . . 19,50

Ceny orientacyjne

Zyto . . . . . 14,50— 14,75

Usposobienie spokojne. . . . . 19,25— 19,75

Pszenica . . . . . 16,00— 17,00

Usposobienie spokojne. . . . . 13,75— 14,00

Jęczmień 695—705 g/l. . . . . 13,25— 13,50

Jęczmień 675—685 g/l. . . . . 14,25— 14,75

Usposobienie spokojne . . . . . 14,25— 14,75

Owies . . . . . 22,25— 22,50

Usposobienie słabsze. . . . . 31,50— 33,50

Mąka żytnia 65% wł. work. . . . . 8,50— 9,00

Usposobienie spokojne. . . . . 8,50— 9,00

Mąka pszenna 65% wł. work. . . . . 9,50— 10,00

Usposobienie spokojne. . . . . 38,00— 39,00

Otręby żytnie . . . . . 37,00— 39,00

Otręby pszenne . . . . . 20,00— 24,00

Otręby pszenne (grube) . . . . . 22,00— 25,00

Rzepak zimowy . . . . . 2,25— 2,50

Gerczyca 11

Groch Viktoria . . . . . 1,25— 1,50

Groch Folgera . . . . . 1,75— 2,00

Ziemniaki jadalne . . . . . 1,25— 1,50

Ziemniaki fabryczne . . . . . 1,25— 1,50

Stoma pszena luzem . . . . . 1,75— 2,00

„ pszena prasowana . . . . . 1,25— 1,50

„ żytnia luzem . . . . . 1,75— 2,00

„ żytnia prasowana . . . . . 1,25— 1,50

„ owsiana luzem . . . . . 1,25— 1,50

„ owsiana prasowana . . . . . 1,75— 2,00

„ jęczmienna luzem . . . . . 1,25— 1,50

„ jęczmienna prasow. . . . . 1,75— 2,00

Siano zwykle luzem . . . . . 5,75— 6,00

Siano zwykle prasowane . . . . . 6,25— 6,75

Siano nadnoteckie luzem . . . . . 6,25— 6,75

Siano nadnoteckie praa. . . . . 7,25— 7,75

Mak niebieski . . . . . 61,00— 65,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach:

żyta 1345 tonn, pszenicy 75 tonn, otrąb

żytn. 45 tonn, grochu Viktoria 15 tonn, grochu Folgera 15 tonn, makuchu lnianego

15 tonn.

Krwawe wypadki w Łapanowie

Ich przebieg według aktu oskarżenia

Krwawe wypadki w Łapanowie w powiecie bocheńskim z dnia 5 czerwca 1932 r. znajdują oświetlenie w procesie, który — jak już wczoraj pokrótce donosiliśmy — rozpoczął się w sądzie okręgowym karnym w Krakowie.

OSKARŻENIA

Akt oskarżenia, odczytany na początku rozprawy, a podpisany przez wiceprokuratora dr. Szypułę, oskarża razem 16 włościan (w tem 4 kobiety): pierwszych 11, t. j.: Franciszka Stochla z Trzciany, Feliksa Smotra z Grabia, Helenę Zagół z Zbydniowa, Wojciecha Samka z Kempanowa, Jana Jarotka z Woli Wieroszyckiej, Stanisława Satołę z Zbydniowa, Antoniego Dzióbka z Rakowic, Franciszka Zacharjasza z Trzciany, Marię Hejmo ze Zbydniowa, Stefanję Satalównę z Grabia i Antoniego Stelmacha ze Zbydniowa, wszystkich z powiatu bocheńskiego o to, że dnia 5 czerwca 1932 r. w Łapanowie, Trzcianie i Grabiu, uzbrojeni w kamienie i koły, rzeźwiwsem, gwałtownym czynnym wystąpieniem stawili opór funkcjonariuszom P. P., zajętem wykonaniem swej służby, jaką było powstrzymanie naporu ludzi, zdających się na zabronione przez starostę powiatowego w Bochni, a w Łapanowie odbyć się mające zgromadzenie, — oraz przytrzymywanie demonstrujących osobników, w zamiarze udaremnienia tej służbowej czynności, a opór ten połączony był ze zranieniem funkcjonariuszy P. P.;

oraz 5 dalszych: Annę Babral z Łątki Dolnej, Jakóba Hejmo ze Zbydniowa, Franciszka Taikę, Franciszka Rybę i Andrzeja Kubowicza z Kasiny Wielkiej oraz z pierwszej grupy F. Smotra, J. Jarotka, A. Dzióbka, M. Hejmo i St. Satalównę o to, że przez namowę i zachęte oskarżonych czyn zbrodniczy wyżej opisany rozmyślnie wywołali i przyczynili się do jego pewniejszego wykonania.

Czyny, opisane pod I, są zbrodnią z par. 81, 82 a. u. k. zaś opisane pod II, zbrodnią z par. 5, 81, 82 u. k.

Wszyscy oskarżeni ulegają karze z par. 82 ust. 2, a. u. k. przy zastosowaniu co do pięciu oskarżonych par. 34 a. u. k.

W „uzasadnieniu” pisze prokurator:

WIEC W ŁAPANOWIE

„Z końcem maja 1932 r. utworzył się komitet organizacyjny, który przygotowywał wiec ludności włościańskiej na dzień 5 czerwca 1932 r. w Łapanowie. Podanie o zezwolenie na odbycie wiece załatwił jednak starosta powiatowy w Bochni odmownie, a decyzję powyższą zakomunikowano ustnie oraz pisemnie przewodniczącemu komitetu organizacyjnego, Bartłomiejowi Twarogowi.

„Mimo ogłoszonego zakazu, poczęły w dniu 5 czerwca napływać do Łapanowa tłumy ludności i to tak ze wsi okolicznych, jak i odleglejszych. Oddziały P. P., które otrzymały instrukcję niedopuszczenia do odbycia zgromadzenia, usiłowały powstrzymać napór ludzi, zdających się na rzekomy wiec do Łapanowa od strony Trzciany i Grabia. Wielokrotne wezwania do rozejścia się nie odniosły jednak skutku — i ludność, podburzana przez agitatorów do czynnych wystąpień przeciwko policji, przybrała postawę groźnie agresywną, a następnie także i zaatakowała szczupłe stosunkowo oddziały policji.

PRÓBY ROZBROJENIA POLICJI

„Wśród wrogich okrzyków, posypały się z tłumy na policję kamienie, a nawet i strzały rewolwerowe. Posterunkowym poczęto wyrwać z ręki broń, a kilku z nich odniosło poważne rany od uderzeń kamieniami, pałkami i kołami.

ZABICI I RANNI

„Wobec coraz agresywniejszej postawy tłumy, policjanci zmuszeni byli zrobić w obronie własnej użytek z broni palnej. W rezultacie padło kilka trupów, a szereg osób odniosło rany (6 zabitych, ponad 40 rannych).

„Zajścia powyższe rozpoczęły się na terenie Trzciany, a największe swe napięcie uzyskały w Grabiu, wsi sąsiadującej z Łapanowem. Przybycie silniejszych oddziałów policji przywróciło wkrótce zupełny spokój.

„W szczególności Stachel uderzeniem kamienia zranił posterunkowego Kuśnierza, Smoter z pałką w re-

ce uderzył jednego z posterunkowych, wyrwijąc mu karabin. Helena Zagół i Samek rzucali kamieniami. Jarotek i Satoła najeżdżali na policję konno. Dzióbek wołał na policję: „hurra, wymordować tych polikierów, wy nas popamiętajcie!”, pobił posterunkowego Ligęzę i przedzierał się przez kordon. Zacharjasz wyrwał posterunkowemu karabin.

„CHOĆBYŚMY MIELI ZGINĄĆ”

„Kobiety: Babral, Hejmo i Satołówna wołały: „nie dajmy się, na przód, choćbyśmy mieli zginąć”. Inoskarżeni również wznosili podburzające okrzyki i przedzierał się przez kordon policyjny.”

Uzasadnienie kończy się następującym ustępem:

Wywiad gospodarczy dla walki z Żydami

Ciekawy okólnik hitlerowski do izb handlowo-przemysłowych

Do rąk naszych dostał się odpis interesującego listu. List ten — to okólnik, rozesłany niedawno do wszystkich izb przemysłowo-handlowych w Niemczech przez t. zw. komitet centralny do zwalczania bojkotu żydowskiego, istniejący przy centrali Partii Narodowo-Socjalistycznej w Monachjum.

Otóż we wspomnianym okólniku stwierdza się, że dla zwalczania „żydowskiej hecy bojkotowej”, skierowanej przeciw Niemcom, konieczne są daleko idące zarządzenia organizacyjne, które nie mogą być przeprowadzone bez pomocy izb przemysłowo-handlowych. Chodzi mianowicie o to, by izby przemysłowo-handlowe dostarczyły komitetowi monachijskiemu wykaz wszystkich zagranicznych przedstawicielstw niemieckich firm eksportowych wraz ze spisem klienteli tych przedstawicielstw.

Zebrania z przeszkodami

Z Łodzi donoszą: Na ubiegłą niedzielę, 8 b. m. zostało zwołane w Łodzi zebranie członków Stronnictwa Narodowego w sali Helenowa. Miało to być zebranie wyłącznie członkowskie, za legitymacjami. W przeddzień zebrania t. j. w sobotę wieczorem zjawił się w zarządzie Stronnictwa dzierżawca sali w Helenowie p. Jasiński i oświadczył, że ze względów od niego niezależnych z powodu naciśku pewnych czynników, zebranie to w jego sali odbyć się nie może.

W niedzielę park Helenów został obstawiony przez policję, która nie dopuściła nikogo na salę. Wobec tego zarząd Stronnictwa zarządził zebranie członkowskie w lokalu koła Bałuty. W poważnym nastroju zebrani w liczbie 700 osób wysłuchali referatu sen. Sołtyka.

W tym samym czasie odbyło się w lokalu koła Łódź-Śródmieście, podobne zebranie z udziałem 300 członków, na którym poseł Petrycki podzielił się z zebranymi wrażeniami z procesu sanockiego.

Z Pabjanic donoszą:

W dniu 8 b. m. rano odbyło się w Pabjanicach zebranie delegatów kół Stronnictwa Narodowego z okolicznych

„W uzupełnieniu przedstawionych szczegółów podkreślić należy, iż grad kamieni, raniący dotkliwie posterunkowych, był bezpośrednim następstwem podburzających okrzyków, wznoszonych przez oskarżonych oraz, iż oskarżeni uzbrojeni byli w pałki i koły.

„Zeznania wyszczególnionych wyżej świadków, którzy przy konfrontacji rozpoznali oskarżonych, jako sprawców zarzucanych im czynów, obalają w zupełności wypieranie się oskarżonych, polegające jedynie na głośliwym zaprzeczeniu stawianych im zarzutów.”

33 ŚWIADKÓW OSKARŻENIA

Akt oskarżenia uderza swą zwieźnością. Na pięciu stronach pomieszczono wszystko. Prokurator stanął całkowicie na stanowisku starosty i władz policyjnych. Na rozprawę wezwano narazie 33 świadków oskarżenia, w tem 24 policjantów i 3 Żydów.

Już się rozpoczęły kursy malarstwa

prof. A. Hanytkiewicza, który po dłuższych studiach w Paryżu powrócił do kraju. Kursy odbywają się w nowej pracowni przy ul. Dąbrowskiego 25 a w oficynie i to kursy malarstwa i rysunku, uzupełniane kursem dla pp. akademików i kursem dla młodzieży.

Program obejmuje: 1) na kursie malarstwa: malarstwo natury, akt, portret i kompozycję, 2) na kursie rysunku: akt, portret, szkice (croquis), prócz tego pogadanki z dziedziny historii i teorii malarstwa. Zgłoszenia w pracowni lub w mieszkaniu prywatnym przy ul. Dąbrowskiego 25 a, na froncie, piętro drugie na lewo. zg 20 128

„Bolszewicy nie prześladowają bynajmniej religji, nie zabraniają nikomu jej wyznawać. Są za inteligentni, aby w tych sprawach stosować przemoc. Jedynym gwałtem, legalnym zresztą, jest obciążanie cerkwi nadmiernymi podatkami.” („Kurjer Poranny” z dn. 8 bm.)
Straszną rzeczywistość stoi w jaskrawej sprzeczności z tem twierdzeniem.

Gdzie ratunek?

„Otrzymujemy następującą odezwę: Ciężkie przeżywamy czasy. Wszędzie pełno nędzy i biedy, a w parze z tem idą narzekania, nieraz nawet przekleństwa i lzy. Wszystkim nieomal dzisiaj ciężko i źle. A przed nami zda się, niema ani promyka nadziei, któryby wróżył polepszenie obecnych stosunków.

Gdzież główna przyczyna tych wszystkich nieszczęść i gdzie szukać na nie ratunku?

Przyczyny ostatecznej trzeba nam szukać bardzo głęboko, bo aż na samym dnie duszy ludzkiej. Duszę pożąta straszliwa choroba, której bolesnym echem są wszystkie nasze obecne nieszczęścia osobiste i społeczne.

Z wielu dusz wydarto Boga, jedynego Pana naszego i jedynego cel.

Cóż więc dziwnego, że ludzkość dzisiejsza błądzi jak ślepiec po bezdrożach życia i co krok rani się i kaleczy? Bez Boga bowiem niema szczęścia, pokoju i radości.

Dlatego też na bolączki naszych czasów nie pomogą ludzkie lekarstwa i środki. Ran zadanych ludzkości przez tych, którzy odciągają ją od Boga, odciągnęli ją od szczęścia jedynego i prawdziwego, nie zagoją żadne konferencje ani obrady choćby najteższych umysłów ludzkich.

Ratunek jest tylko jeden: Wrócić do Boga. Uznać Go napowrót we wszystkim Panem i celem naszym! Ożywić w sercach ludzkich wiarę i przywrócić w całej pełni poszanowanie wszystkich przykazań Bożych!

Zabierzmy się z świętym zapalem do tej pracy, której celem jest odrodzenie duchowe ludzkości. Poczynajmy ją od nas samych, od naszych rodzin i naszego otoczenia. Wprowadzajmy tam wszędzie napowrót Boga i Jego święte prawo.

Niechaj w uroczystość Chrystusa-Króla, którą będziemy obchodzili w naszych diecezjach jako X Dzień Katolicki, znajdzie na ustach każdego katolika święte hasło: „Bóg Panem i celem naszym” — i niechaj ono przeniknie do naszych serc, wnosząc do nich szczęście, radość i pokój Boży.

O elektryczność dla Gdyni

Warszawa (Tel. wł.) Przed sądem w Gdyni odbyła się rozprawa w sprawie wniosku elektrowni Gródeckiej co do zmiany warunków dostawy prądu dla Gdyni. Elektrownia w Gródku posiada w stosunku do portu gdyńskiego stanowisko monopolistyczne oparte na koncesji rządowej. W rozprawie wzięli udział przedstawiciele rady interesentów portu gdyńskiego, którzy sprzeciwili się podroźeniu prądu w porcie. Stanowisko portu poparł delegat Urzędu Morskiego.

Polscy kapłani, męczennicy na Sołówkach

Polska Katolicka Agencja Prasowa donosi, co następuje:

Otrzymałmy wiadomość z Moskwy, że ostatnio 68 kapłanów, przeważnie narodowości polskiej, pozostających dotychczas w obozie koncentracyjnym w Jarosławiu, przewieziono do więzień na wyspach Sołowieckich. Wśród więźniów — kapłanów wielu jest poważnie chorych, wycieńczonych z głodu, bez ciepłej odzieży, w warunkach antysanitarnych. Życiu męczenników — kapłanów grozi poważne niebezpieczeństwo wobec częstych epidemij tyfusu na Sołówkach. O losie aresztowanego w Kijowie księdza Bachmana nic nie wiadomo. Ksiądz Sosiński, b. kapelan wojskowy, wzięty do niewoli w czasie wojny polsko-bolszewickiej, znajduje się w Petersburgu w okropnym położeniu. Nieszczęśliwy kapłan, dręczony przez agentów GPU, uległ rozstrojowi psychicznemu.

Oto trochę informacji, które otrzymała KAP. z zupełnie wiarogodnego źródła. Niektórzy publicyści polscy, wracający z Sowietów, tak są pod urokiem gościnności czerwonych komisarzy, że nie widzą ani głodu w Rosji, ani prześladowania religijnego. Do tego rzędu pisarzy zalicza się i kapitan M. B. Lepecki, który, będąc krótko i przejeżdżając tylko w Rosji, zaryzykował następujące twierdzenie:

Zebranie Narodowej Organizacji Kobiet

odbędzie się w czwartek, dnia 12 b. m. o godz. 20 w sali Stronnictwa Narodowego, św. Marcin 65.

Na porządku obrad: referat p. prof. TYMIENIECKIEGO:

„Odsiecz Wiedeńska i jej znaczenie historyczne”.

Komunikaty związane z otwarciem „Ogniska” i inne ważne sprawy.

Uprasza się o liczny udział

Zarząd

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z życia towarzystw

Z chwili Taryfa i traktaty handlowe

Nowa taryfa celna weszła w życie w warunkach osłabionych: bez III-ciej kolumny stawek, zarezerwowanej dla cel konwencyjnych. Fakt ten tłumaczy się niezawarciem przez Polskę nowych konwencji handlowych z państwami zagranicznymi (tylko Belgja i Austria zawarły z nami nowe traktaty, ale nie są to umowy „kluczowe”, gdyż nie posiadają znaczenia powszechniejszego).

Nie zamierzamy dociekać, z czyjej winy mamy opisany stan rzeczy. Tyle tylko nadmienimy, że dużą część winy trzeba położyć z jednej strony na karb konjunktury, nie sprzyjającej zawieraniu umów handlowych, z drugiej zaś strony na karb naszych kontrahentów zagranicznych. Wszyscy nasi najważniejsi kontrahenci zwlekali z rokowaniami, bądź czekając na zawarcie przez nas traktatu z innym państwem, bądź też lękając się, że w razie niezawarcia najważniejszych traktatów Polska odroczy termin wejścia w życie nowej taryfy celnej.

To jednak się nie stało. Taryfa weszła w życie, mimo wszystko. Przypuszczalnie fakt ten przyspieszy tok rokowań, bowiem (wskutek faktycznego nieistnienia III-ciej kolumny stawek) obecna ochrona rynku polskiego jest bardzo wysoka, co wpływa zwiężając na import i niewątpliwie spowoduje zagranicznych eksporterów do zabiegów u swoich rządów o przyspieszenie zawarcia umów z Polską.

Ze tak będzie, t. zn., że państwa zagraniczne teraz się pośpieszą w swych rokowaniach z Polską, o tem świadczy przykład Czechosłowacji, która w ostatniej chwili zawarła z nami przewidywaną taryfowo-celne na przeciąg bież. miesiąca i m. listopada. Również i podjęcie rozmów w Hadze i Bernie świadczy o pewnym pośpiechu Holandji i Szwajcarii.

Niemniej jednak musimy uświadomić sobie, że rokowania z wymienionymi państwami nie są dla nas najważniejsze. Nawet Czechosłowacja nie stanowi przedmiotu tak żywego zainteresowania, jakim była ongi. Znaczenie tego kraju dla Polski tak już zmalało, że wystarczyłoby zupełnie wąski traktat handlowy z niewielką grupą zniżek i z klauzulą największego uprzywilejowania.

Naszymi najważniejszymi kontrahentami są Francja, W. Brytania, Rosja, no i Niemcy. Cztery państwa, cztery znaki zapytania...

Naszego najważniejszego „kluczowego” traktatu handlowego, mianowicie umowy z Francją nie wymówiliśmy. Naskutek tego musieliśmy procentowe zniżki francuskie przenieść na nową taryfę celną. Fakt ten jest dla Francji korzystny, więc nie potrzebuje się ona śpieszyć z rokowaniami, jakie teraz właśnie toczą się w Paryżu. Oczywiście, mogliśmy wymówić traktat francuski (wówczas wygasłby on po upływie 2 miesięcy), jednak zapewne tego nie zrobimy, bo byłby to — bądź co bądź — gest „nieelegancki” w stosunku do naszej sojusznicy.

Co do Wielkiej Brytanji — musimy uświadomić sobie, że jest to nasz najważniejszy rynek odbiorczy, dla którego musimy zarezerwować najcenniejsze atuty negocjacyjne. Rozmowy polsko-brytyjskie zostaną podjęte jeszcze w ciągu b. m. Chwilowo niewiadomo, czego zażąda W. Brytania. Mówi się, że: zniżek celnych, natomiast Polska: rozszerzenia kontyngentów.

Szanse na zawarcie traktatu handlowego z naszym zachodnim sąsiadem, t. j. Niemcami, są obecnie większe, niż przed rokiem lub dwoma laty. Naturalnie, myślimy tylko o traktacie o charakterze ogólnym.

Wreszcie co do Rosji, praktyczna wartość traktatu handlowego z Z. S. S. R. jest raczej wątpliwa, wobec istnienia w tym kraju monopolu handlu zagranicznego.

Reasumujemy: sytuacja w polskiej polityce handlowej jest niewyjaśniona. Jedno tylko wiemy, mianowicie, że do rokowań jesteśmy należycie przygotowani, bo zarówno sfery rządowe, jak i koła gospodarcze (które wyłoniły specjalną Radę Traktatową) przygotowały się *do rokowań od przeszło roku.

Rozmowy polsko - niemieckie rozpoczęte!

W Bernie rozpoczęto rokowania handlowe polsko-szwajcarskie

W poniedziałek 9 bm. w godzinach popołudniowych rozpoczęte zostały w gmachu min. przemysłu i handlu w Warszawie rozmowy gospodarcze polsko-niemieckie.

Pierwsze posiedzenie ekspertów gospodarczych polskich i niemieckich zganił min. przem. i handlu dr. Fr. Zarzycki, po czym oddał przewodnictwo p. Wańkowiczowi, zastępcy dyrektora departamentu handlowego min. przemysłu i handlu. W skład delegacji polskiej wchodzi przedstawiciele ministerstw spraw zagranicznych, przem. i handlu oraz rolnictwa i reform rolnych. W odpowiedzi min. Zarzyckiemu zabrał głos przewodniczący delegacji niemieckiej poseł von Moltke, wyrażając wiarę w owocność prac ekspertów gospodarczych. W skład delegacji niemieckiej oprócz p. von Moltke i ekspertów przybyłych z Berlina wchodzi nadto radca handlowy poselstwa niemieckiego w Warszawie p. Krümmer.

Po inauguracji posiedzenia odbyła się ogólna wymiana zdań oraz powołane zostały komisje kontyngentowe, które natychmiast rozpoczęły prace techniczne.

Dnia 10 bm. zostały wznowione w Bernie rokowania handlowe polsko - szwaj-

carskie, mające na celu ustalenie nowych kontyngentów oraz stawek konwencjonalnych dla obu układających się stron, a które zostały jak wiadomo, przerwane w końcu września bm.

Na czele delegacji polskiej stoi poseł Rzpłitej przy rządzie szwajcarskim p. M. Dzelewski. W pracach delegacji polskiej biorą udział dr. Roger Battaglia z ramienia Rady Traktatowej samorządu gospodarczego oraz p. Esden - Tempki z ramienia Związku Izb i Organizacji Rolniczych.

W dniu 10 bm. odbyło się w siedzibie Zby Przemysłowo - Handlowej w Warszawie posiedzenie prezydium Rady Traktatowej, poświęcone ustaleniu stanowiska polskich sfer gospodarczych w odniesieniu do sprawy podjęcia rokowań handlowych z Niemcami. Pogląd prezydium Rady Traktatowej został przedstawiony jeszcze tego samego dnia miarodajnym czynnikom urzędowym.

W toku dalszych narad przeprowadzono dyskusję nad stanem bieżących rokowań handlowych z Francją, Czechosłowacją, Szwajcarią, Holandją i Szwecją oraz rozpatrzone postanowienia parafowanej umowy handlowej polsko - austriackiej.

KRONIKA GOSPODARCZA

SFERY GOSPODARCZE PRZECIWKO PROJEKTOWI NOWEJ ORDYNACJI PODATKOWEJ

W dniach 6. i 7. b. m. odbyły się w siedzibie Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie obrady międzyizbowej komisji skarbowej, na których rozpatrzono projekt ordynacji podatkowej, nadesłany przez ministerstwo skarbu do opinii.

Po rozpatrzeniu projektu zjazd jednomyślnie wyraził pogląd, iż aczkolwiek Związek Izb od dłuższego już czasu wniósł o wydanie ordynacji podatkowej, — projekt w przedłożonej do zaopiniowania formie nie powinien wejść w życie, konstrukcja bowiem projektowanego postępowania wymiarowego i odwoławczego jest tak jednostronna, iż wprowadzenie jej mogłoby wywołać szereg ujemnych skutków dla całości gospodarstwa narodowego.

Projekt zrywa z uświęconą w najważniejszych w podatkach bezpośrednich zasadą, jaką jest współudział w akcji wymiarowej czynnika obywatelskiego i zainteresowanych podatników. Według zasad projektu nie tylko zeznanie płatnika niema żadnego znaczenia, lecz i decyzja w wypadku rozbieżności oceny płatnika i urzędu pozostawiona jest temu ostatniemu. Nadto płatnik nie dowiaduje się o podstawach, na jakich mu ustalono taki lub inny podatek, a przewidziane w projekcie prawo usnych informacji jest pozbawione większego znaczenia. W komisji odwoławczej większość członków stanowią nominaci władz skarbowych, którzy decydują tylko po wysłuchaniu wniosków urzędników skarbowych, podatnik bowiem wbrew dotychczasowemu stanowi rzeczy nie zostaje dopuszczony do stawiania na komisji i udzielania usnych wyjaśnień.

Wprowadzenie takiej konstrukcji wy-

miarowej nie da się w obecnych warunkach uzasadnić żadnymi względami. W szczególności nie jest trafne wprowadzenie w okresie przeciążenia podatkowego projektu, przewidywanego tak radykalne zmiany w dotychczasowej procedurze wymiarowej, które nie liczą się zupełnie ani z istniejącą judykaturą, ani z przyzwyczajeniami płatników i władz skarbowych.

W wyniku obrad uchwalono zaproponować zmiany do wszystkich prawie artykułów projektu. W szczególności podkreślono, że współudział podatnika w postępowaniu wymiarowym nie tylko nie powinien być ograniczany w istniejącym dziś zakresie, ale nadto winien być rozszerzony i na te podatki, które tym systemem nie są bądź wcale, bądź tylko niedostatecznie objęte. Przedewszystkiem więc — według opinii większości izb — powinny być zachowane instytucje obywatelskich komisji podatkowych, przy zmianie ich dotychczasowej budowy i sposobu powoływania członków w kierunku gwarantującym większą obiektywność wymiaru oraz powoływanie najbardziej odpowiednich kandydatów. Instancje odwoławcze winny być tak skonstruowane, aby w ich skład nie wchodził urzędniczy personel bezpośrednio i służbowo odpowiedzialny za wyniki akcji wymiarowej i za działalność podwładnych organów. Nadto by wymiar był dostosowany do rzeczywistości, należy zainteresowanym udostępnić materiały, na których opiera się wymiar, a instancji rozstrzygającej ostatecznie odwołania, dać możliwość oceny stanu faktycznego nie tylko na podstawie oświetlenia władzy skarbowej, ale również i zainteresowanej strony.

III. WIELKOPOLSKI TARG OGRODNICZY

Targ Ogrodniczy ma na celu udostępnienie sprzedawcom drzewek i owoców, pozbycia się tych artykułów jaknajkorzystniej. Z drugiej strony szerokie warszwy publiczności zakupują produkty ogrodnicze i drzewka wprost u producenta, mając przytem możność zarówno kompletowania większych partij dla celów handlu hurtowego i eksportowego, jak też i okazję do wyboru najlepszego towaru, na jaki stać rynek. Z tych powodów wzrosło poczucie potrzeby Targu Ogrodniczego. Mamy nadzieję, że Targ Ogrodniczy w roku bieżącym również zgromadzi te same tłumy kupujących co w latach ubiegłych. Materiał drzewkowy będzie bogaty i doborowy, wolny od mszycy i pod względem wieku gwarantowany. To samo dotyczy drzewek i krzewów ozdobnych.

Targ Ogrodniczy oprócz tego daje okazję rozmaitym instytucjom do przeprowadzenia propagandy produkcji przetwórczości i konsumpcji owoców, warzyw itp. W tym roku ujrzymy ciekawe eksponaty z tej dziedziny. Będą propagowane najtańsze sposoby przyrządzania konserw z uwzględnieniem sprzedażnej ich wartości. Następnie będą demonstrowane sposoby przyrządzania jarzyn zarówno w potrawach dietetycznych jak i w zwykłej kuchni, w ten sposób, by wartości witaminowe i odżywcze zostały zachowane. Wreszcie budowa domków w osiedlach ogródkowych będzie zilustrowana w osobnym stoisku, gdzie będą podane kosztorysy i plany tego rodzaju konstrukcji.

Targ jest dla sprzedaży, to też każdy kto chce tanio i dobrze coś kupić z dziedziny ogrodnictwa, owocarstwa, pszczelnictwa, kwieciarstwa itp., winien zakupy swoje skierować na Wielkopolski Targ Ogrodniczy, który się odbędzie od 13—15 października włącznie. Sprzedaż zaczyna

U ludzi z nieregularnym działaniem serca, szklanka naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa stosowana codziennie zrana naczco powoduje lekkie wypróżnienie.

U ludzi z nieregularnym działaniem serca, szklanka naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa stosowana codziennie zrana naczco powoduje lekkie wypróżnienie. Tg 404.

Z KRAJU

(k) Nowy termin plenarnego zebrania Izby Przemysłowo - Handlowej w Poznaniu. Zwolane na dzień 13 bm. plenarne zebranie Izby Przemysłowo - Handlowej nie odbędzie się w tym terminie, lecz przesunięte zostało na środę 25 bm. o godz. 15.30.

(k) Upadłość Polskiego Banku Przemysłowego. Polski Bank Przemysłowy w Warszawie (przed wojną we Lwowie), w swoim czasie jedna z najpoważniejszych instytucji finansowych polskich, której kapitał zakładowy w wysokości 12 milionów zł przed dwoma laty obniżony został do 3 milionów zł, znalazł się w sytuacji bez wyjścia, w rezultacie czego rada nadzorcza i zarząd banku na specjalnym posiedzeniu 25 września b. r., uznając, że dalszy dotychczasowy stan banku jest nie do utrzymania, postanowili przedłożyć sądowi wniosek o upadłość. Dnia 6. b. m. sąd okręgowy i handlowy w Warszawie wydał wyrok ogłaszający upadłość Polskiego Banku Przemysłowego. Kuratorami mianowani zostali pp. Tadeusz Sulowski i adw. Mieczysław Goldstein.

Tow. Młodych Przemysłowców w Poznaniu odbyło w poniedziałek zebranie plenarne w sali Domu Rzemieślniczego pod przewodnictwem wiceprezesa p. Adama Piotrowskiego., przy udziale przeszło 100 członków.

Wykład o ogródkach działkowych wygłosił p. Władysław Lubawy. Prelegent przedstawił w zajmujący sposób historię powstania ogródków działkowych, ich rozwój ze szczególnem uwzględnieniem Polski, dalej ich społeczne znaczenie, zwłaszcza pod względem zdrowotnym, moralnym, a także materialnym. Zachęceniem do zapisywania się na członków towarzystwa ogródków działkowych zakończył prelegent swoje wywody, które znalazły wśród słuchaczy żywe zainteresowanie, czego dowodem były huczne oklaski i obszerna dyskusja, w której przemawiało 12 członków.

W dalszej części zebrania przyjęto do Tow. 3 nowych członków.

Związek Tow. Przemysłowych i Rzemieślniczych w Poznaniu, do którego „Młody Przemysł” należy, chcąc przysiąc z pomocą niezamożnym członkom towarzystw, zrępowanych w Związku, zorganizował w porozumieniu z Związkiem Lekarzy P. P. ulgowe lecznictwo. Korzysta z niego mogą członkowie, oraz bliżsi i dalsi członkowie rodziny pozostający na wyłącznem utrzymaniu członka. Korzysta z ulgowego lecznictwa mogą członkowie, nie zarabiający rocznie więcej niż 2000 zł, jako samotny, 2.500 zł żonaty z 3 dziećmi, a 3.000 zł z rodziną ponad troje dzieci.

Legitymacje, upoważniające do ulgowego lecznictwa, wydaje się za opłatą 50 groszy w sekretarjacie Związku, mieszczącym się przy ulicy Zamkowej 4b, wejście z ul. Pocztowej. Tamże udziela się również wszelkich bliższych informacji. Cena jednorazowej porady lekarskiej wynosi według umowy lekarzy z Związkiem od 2, 5, do 12 zł, zależnie od miejsca, dnia lub nocy. Spis lekarzy wśród których będzie miał chory wolny wybór, wywieszony jest w Związku. Za okazaniem legitymacji udzielać będą także apteki specjalnego rabatu. W niedalekiej przyszłości zawrze Związek podobną umowę z dentystami, akuszerkami i specjalnemi lecznicami.

Zapowiedź o ulgowym lecznictwie przyjęli członkowie, zwłaszcza samodzielni, nie należący do kasy chorych, z widocznem zadowoleniem.

Po załatwieniu dalszych spraw, przewidzianych porządkiem obrad, a dotyczących strony wewnętrznej - organizacyjnej Towarzystwa, skończyło się zebranie o godzinie 10.45. Następnie odbędzie się na tejże sali za 2 tygodnie, a mianowicie w poniedziałek 23 października o godz. 20. (15)

SPORT

Pięściarstwo

Drużynowe mistrzostwo Poznania. Ostatnia niedziela, której największą atrakcją było pięściarskie spotkanie Polska — Czechosłowacja, dowioda, że zainteresowanie się publiczności pięściarstwem polskim i znów wzrasta. Zrozumiała to „Warta” i zapewniła sobie na zawody o drużynowe mistrzostwo klasy A halę reprezentacyjną PWK, gdzie odbędzie się finał w dniu 15 października br. o godz. 20, pomiędzy młodą i ambitną drużyną „Błękitnych” a mistrzem Polski „Warta”. Drużyny wystąpią w pełnych składach z Przybylskim i Piłatem na czele. (kom)

Kontakt z Czechosłowacją. Morawska Żupa Bokserska przygotowuje się bardzo intensywnie do meczów z reprezentacją Łodzi. Początkowo miały się one odbyć w dniach 19 i 21 bm. Tymczasem na wyraźne życzenie Złina termin ten przesunięto o jeden dzień, na 18 bm. Drugi mecz odbędzie się w Brnie 20 bm. Na goście Łodzian w Czechosłowacji nie kończą się tegoroczne stosunki pięściarskie brneńskich z Polską. „A. F. K. Złizka” wraz z „Herosem” dwa najbliższe kluby stolicy Moraw, wysyła je swój wspólny zespół reprezentacyjny 2 grudnia i stoczą rewanżowe spotkanie z Policjantami K. S. w Katowicach. Następnie goście walczą będą w Rudzie lub w Mysłowicach, a 4 grudnia z Wawelem w Krakowie. (PAT)

Piłka nożna

Jedyny mecz ligowy odbędzie się w niedzielę w Poznaniu pomiędzy „Podgórzem” a „Warta” na boisku tej ostatniej.

„Unia” i „Poznanian”. Doskonały zespół „Unji” kościańskiej zjeżdża w niedzielę w swym najlepszym składzie, by zagrać spotkanie finałowe z „Poznanian”. Mecz ten zapowiada się b. ciekawie i niewątpliwie ściągnie na stadion o godz. 14 liczne rzesze żądnej sensacji publiczności. (kom)

Różne

Żydowskie roszczenia. Z Nowego Jorku donoszą, że żydowski kongres amerykański zwrócił się do amerykańskiego komitetu olimpijskiego z prośbą o wszczęcie akcji mającej na celu zorganizowanie olimpiady w r. 1936 nie w Berlinie lecz w innej stolicy świata. Zdaniem przewodniczącego kongresu akcja ta jest konieczna wobec danych, że rząd niemiecki uczyni wszystko, aby nie dopuścić — Żydów do udziału w olimpiadzie. / Tyle doniesienie PAT. Ze swej strony nadmieniamy, że kwestja przeniesienia igrzysk nie może już wchodzić w grę, a nieobecność Żydów tylko na dobre wyjdzie olimpiadzie.

POPIERAJĄCIE TANIE KUCHNIE BO ONE KARMIA WSZYSTKICH GŁODNYCH!

WIADOMOŚCI POTOCZNE

KALENDARZYK

Sroda, 11 października 1933.

Słońce: wschód 6.10 — zachód 17.09 —
długość dnia 10 godzin 59 min.
Księżyc: wschód 21.32 — zachód 14.22 —
ostatnia kwadra.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniwers. Pozn.:
Sroda, godz. 7 rano, Temperatura powietrza wysoka plus 12 st. Cels. Pochmurno. Wiatr południowy. Ciśnienie atmosferyczne 752 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 18 st. Cels., najniższa plus 9 st. Cels.

Poziom wody w Warcie według notowań Państwowego Zarządu Wodnego: dziś — 0.31 m.

Kal. rzek: Placyda i Zenajda — jutro Maksymilian B. W.

Kal. słow.: Dobromiła — jutro Grzemisław.

Z POZNANIA

— * **Z targu.** Dnia 11 b. m. na placu Sapiieżyńskim placono:

Za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 3.20—3.40 zł; 1 kg. masła mleczarskiego 3.60—3.80 zł; 1 kg. twarogu 0.60—0.80 zł; za litr śmietany 1.20—1.60 zł; litr mleka pełnego 20—22 gr; mendel jaj 1.40—1.50 zł.
Za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 1.80—1.90 zł; słoniny wędzonej 2.00—2.20 zł; wieprzowiny 1.60—2.00 zł; wołowiny 1.40—1.80 zł; cielęciny 1.20—1.80 zł; koziny 1.00—1.20 zł; skopowiny 1.30—1.60 zł; smalcu 2.40—2.60 zł.

Za drób i dziczyznę: kura 1.80 do 3.00 zł; kaczka 2.00—3.50 zł; gęś 4.00 do 6.50 zł; para gołębi 0.80—1.00 zł; indyk 6.00 do 9.00 zł; perlica 2.30—3.00 zł; królik 1.20 do 1.40 zł; para kurcząt 1.80—3.50 zł; para kuropatew 1.70—2.40 zł.

Za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 6 do 8 groszy; 1 kilogram szpinaku 20 do 30 groszy; 1 pececz pietruszki 10 groszy; 1 kg. cebuli 20 gr; 1 kg. bobu 40—50 gr; główka zielonej sałatki 8—10 gr; 1 kg. rabarberu 10—20 gr; pececz marchwi 8 do 10 gr; kalafior 10—30 gr; 1 kg. pomidorów 15—40 gr; 1 kg. fasoli 30—80 gr.

Za ryby: 1 kg. szczupaka 2.00—2.40 zł; okonia 1.40—2.00 zł; lina 2.20—2.40 zł; suma 2.60—3.00 zł; leszcza 1.40—2.00 zł; 1 kg. białych ryb 0.60—1.20 zł; 1 kg. sandacza 3.60—4.00 zł; 1 kg. karasia 0.80 do 1.60 zł; 1 kg. węgorza 3.00—3.20 zł; 1 kg. karpia 2.00—2.20 zł; za ryby śnięte placono 40—60 gr mniej; mendel raków 0.60 do 3.00 zł.

Za grzyby: 1 kg. grzybów suszonych 6.40—8.00 zł; borowików 1.40—2.00 zł; kurków 0.80—1.00 zł; pieczarek 0.60—0.80 zł; maślaków 20—50 gr; rydzów 1.60—2.40 zł; zielonek 0.40—0.70 zł; podpienek 30—40 gr; innych grzybów 40—80 gr.

Za owoce: 1 kg. owoców suszonych 1.60—2.40 zł; 1 kg. jabłek 40—90 gr; 1 kg. borówek (brzosznik) 1.20—1.40 zł; 1 kg. gruszek 30—60 gr.

Targ ożywiony. Masło podrożało nieco, poza tem ceny bez znaczniejszych zmian. (hu)

— * **17 doniesień o kradzieżach i włamaniach** notuje dzisiejsza kronika policyjna. M. i. przy ul. Polnej 29 nieznanymi złoczyńcy wiałowali się do mieszkania p. Fabjana Kryłowicza. Łupem złodziei padła odzież męska i damska oraz biżuteria łącznej wartości 870 zł. (kl)

— * **Blaszkarze grasują.** Mimo energicznego tropienia przez policję liczni gracze hazardowi t. zw. blaszkarze grasują nadal. Niedawno temu przegrał jakiś obywatel 262 zł, a ostatnio zaszedł nader ciekawy wypadek. Szeregowiec 14 p. a. l. Śmidota doniósł w policji o kradzieży 550 zł gotówki. Kradzieży miano dopuścić się przy kiosku na ul. Libelta. W wyniku dochodzeń prowadzonych przez komisarjat 7 okazało się, że Śmidota przegrał 550 zł w „trzy blaszki” przy mostach kolejowych na ul. Libelta. — Również za grę w trzy blaszki uprawianą na Błoniach Wildeckich, aresztowano niejakiego Ludwika Korca (ul. Madalińskiego nr. 7). (kl)

— * **Aresztowania.** Jako podejrzanego o kradzież ręczników z zakładu fryzjerskiego p. Gracjana Orzalkiewicza (Pl. Św. Krzyski 2), aresztowano Józefa Bojana, zamieszkałego w przytulku na Zawadach. — W dochodzeniach prowadzonych w sprawie kradzieży u p. Jadowigi Sip (ul. Kopeczyńskiego 15), ujęto jako podejrzanego o kradzież u swej matki handlarza Walerjana Sipa. — Podczas usiłowanego oszukania pewnego właściciela przy podrzucaniu t. zw. paczki z pieniędzmi ujęto znanych „paczkarzy” Adama Siejaka (ul. Strumykowa 10, i Juliana Szczepańskiego (ul. Gen. Chłapowskiego 30). (kl)

— * **Pożar.** Przy ul. Chelmońskiego nr. 10 w mieszkaniu p. Ireny Sikorskiej powstał ogień przy przygotowywaniu mydła do prania. P. Sikorska oparzyła rękę, ponadto spaliły się firanki i szuknia. (kl)

Z POZNAŃSKIEGO

— * **BARCIN.** (Poświęcenie sztandaru.) Związek Niższych Pracowników Pocztowych w Barcinie ufundował sobie piękny sztandar. Uroczyste poświęcenie tego

O odzież dla najbiedniejszych

Często widać na ulicach miasta ludzi obdanych, w zniszczonej odzieży. Latem jakoś to mniej nas razi niż chłodną porą. Nic dziwnego bo przecież zimą zniszczone ubranie nie chroni od wiatru i mrozu, i mimowoli odczuwamy chłód na widok niekompletnej odzieży biedaka.

Jakże w mroźne i wietrzne dni cierpieć musi ów biedak. Czyż pozwolimy mu marznąć, gdy pomoc nie tak znów bardzo trudna.

Może gdzieś w głębiach szaf będzie jakieś lekko zniszczone ubranie, suknia, płaszcz lub ciepła bielizna.

Trzeba to ofiarować ubogim i ode-

śłać do szatni Poznańskiego Okręgu „Caritas” (ul. Podgórna 10a), tel. 16-80 i 55-88, — który głowi się nad tem, jak przyodzieje tych wszystkich biedaków, proszących o odzież.

By więc móc zakupić odzież dla najbiedniejszych chociaż, urzęda P. O. „Caritas” od 15 bm. do 15 listopada kwestę pieniężną po domach. Kwestarz zaopatrzony w legitymację i listę ofiar Pozn. Okręgu „Caritas”, potwierdzoną przez Starostwo Grodzkie, prosić będzie o ofiary w gotówce lub odzieży. Przez nich rzesza ubogich woła: Pomóżcie....

13 października otwarcie Wielkopolskiego Targu Ogrodniczego

W piątek 13. bm. o godz. 11 otwarty zostanie Wielkopolski Targ Ogrodniczy. Otwarcie odbędzie się przy wejściu do Pałacu Targowego.

Zainteresowanie Targiem jest bardzo znaczne. Właściciele ogródków działkowych, których jest około 3.000 w samym Poznaniu, interesują się zakupami drzewek owocowych. Szerokie sfery publiczności pragną zakupić w większych ilościach owoce zimowe, przetwory i miód, mając największy wybór, doborowy materiał i najniższe ceny. Skądinąd producenci pragną przedstawić mieszkańcom miasta bez-

pośrednio wytwory swojej pracy. Obopólne korzyści, wynikające stąd, stworzyły dokoła Targu Ogrodniczego atmosferę niezwyklej życzliwości i ogólnego zainteresowania.

Wstęp na Targ 50 gr. Sprzedaż zaczyna się od pierwszego dnia. Targ trwać będzie przez 3 dni i będzie zamknięty w niedzielę o godz. 18. W poniedziałek, w czasie likwidacji Targów i wywożenia reszty drzewek, owoców i artykułów, wstęp jest również płatny. Zgłoszenia uczestnictwa w Targu jako wystawcy, będą przyjmowane do czwartku godz. 15.

Deszcz meteorów

Wspaniałe zjawiska zaobserwowane na niebie w poniedziałek

W poniedziałek, 9 b. m. w godzinach wieczornych zaobserwowano w Obserwatorium Poznańskim wspaniałe deszcz meteorów. Już o godz. 20 minut 20 spostrzeżono poprzez lekkie chmury bardzo jasny meteor w pobliżu horyzontu zachodniego. Dziesięć minut później przy niebie częściowo wolnym od chmur liczono kilkanaście meteorów na minutę. Były to przeważnie meteory od 0 do 5 wielkości gwiazdowej. Zdarzały się jednak wśród nich i bardzo jasne, pozostawiające za sobą świecący ślad na niebie; o godz. 20 minut 30 pojawił się w pobliżu gwiazdy Dżeta Wielkiej Niedźwiedzicy

wspaniały meteor, którego blask przewyższał blask księżyca w pierwszej kwadrze.

Największe nasilenie zjawiska miało miejsce o godz. 20.45. Ilość meteorów wynosiła wówczas około 10 na sekundę. Punkt przecięcia dróg meteorów t. zw. radant, leżał w gwiazdozbiorze Smoka, pomiędzy gwiazdami beta i ksi.

Według rachunków dokonanych w Obserwatorium istnieje duże podobieństwo pomiędzy torami tych meteorów a torom komety Petersa z r. 1857.

Meteory z dnia 9. X. byłyby więc prosto szczątkami tej komety.

Staś Ogrodowski odnaleziony?

Dzisiaj przed południem wydały dwa pisma poznańskie dodatki nadzwyczajne, donoszące o odnalezieniu syna zamordowanej przy ul. Przemysłowej Marji Ogrodowskiej, Stasia Ogrodowskiego. Chłopca tego odnaleźć miał we wtorek w godzinach popołudniowych, na polu pod Luboniem, robotnik Pio-

terek. W związku z tem zwróciliśmy się do wydziału śledczego komendy P. P. na miasto Poznań i do zastępcy starosty grodzkiego w Poznaniu radcy Kajsiewicza, którzy nam oświadczyli stanowczo, że powyższe wiadomości nie polegają na prawdzie.

— * **KOSTRZYN.** (Strzelanie jesienne.) Tutejsze Bractwo Kurkowe urządziło w ub. niedzielę dla gości i członków strzelanie jesienne z okazji 250 rocznicy odsieczy Wiednia. Zwycięzcą został wiceprezes Bractwa p. Edmund Markiewicz, który oddał strzał najcelniejszy i zdobył najwięcej pierścieni. Na zakończenie odbył się na salce p. Wojciechowskiego wieczorek towarzyski, połączony z skromną zabawą.

— * **GNIEZNO.** (Ponowny wybór.) Rada miejska, która zebrała się celem dokonania ponownego wyboru prezydenta miasta, uchwaliła większością głosów sprawę wyboru przelożyć na czwartek, 12 bm. Sanacja tutejsza, zaskoczona tem pociągnięciem straciła głowę i gubi się w domysłach, co mogło być powodem tego stanu rzeczy. Miejscowy organ sanacyjny snuje na ten temat najrozmaitsze domysły i przewiduje rozłam w obozie narodowym. Oczywiście jest to tylko nabożne życzenie, gdyż Narod. Blok Gosp. w radzie gnieźnieńskiej jest solidarny we wszystkich poczynaniach.

— * **Echa morderstwa.** W związku z dokonaniem morderstwa na rolniku Zygmuncie Wroczyńskim w Mieleszynie, dowiadujemy się że mordercami są Piotr Linka i Józef Radziński, którzy do zbrodni w całej rozciągłości się przyznali. — Sprawa posunęła się już tak daleko, że przystąpiono do wygotowania aktu oskarżenia. Rozprawa w trybie doraźnym odbędzie się w najbliższym czasie.

— * **KCYNIA.** (Poświęcenie sztandaru.) W ubiegłą niedzielę z inicjatywy pp. Bethkego i Michalaka odbyło się poświęcenie sztandaru Cechu Rzeźnickiego. Poświęcenia dokonał ks. kan. dr Opiełkiński. W godzinach popołudniowych cech urządził uroczyste zebranie, wieczorem zaś zabawę towarzyską.

— * **MIEŻYCHÓD.** (Wygrana.) W ostatnim ciągnięciu Państw. Pożyczki Inwest. z roku 1928, padła na nr. 4998 suma 50.000 zł. Szczęśliwym posiadaczem tego numeru był urzędnik prywatny pan Mrozik.

— * **Renowacja kościoła.** Pod przewodnictwem ks. prob. Kowalczyka odbyło się zebranie przesyłow wszystkich towarzystw kościelnych i świeckich, na którym powołano do życia komitet, mający zająć się renowacją tutejszego kościoła. Do komitetu weszli pp. starosta, burmistrz, dyrektor Banku Ludowego

Bogajewicz, dyrektor Miejskiej K. O. Wittchen i inni.

— (Apel Powst. i Wojaków.) Na ostatnim apelu związkowym Tow. Powst. i Wojaków w Poznaniu w dniu 8 b. m. podczas zawodów rzucania granatami, zdobył zespół międzychodzkiego Okr. XVI pierwsze miejsce.

— * **MOGILNO.** (Śmiertelny wypadek.) 5 bm. uległ nieszczęśliwemu wypadkowi robotnik kolejowy Kapuśniak z Lubinia, pow. mogileńskiego, zatrudniony przy budowie toru kolejowego. Nieszczęśliwy dostał się pod koła pociągu i odniósł ciężkie obrażenia głowy, odcięcie dwóch palców u lewej ręki oraz zmażdżenie dłoni.

— (Pocięte papiery zamiast pieniędzy.) W sobotę 7 bm. firma zbożowa Marjana Szulca z Mogilna otrzymała z Banku Kwilecki Potocki z Gdańska list pieniężny wartości 7000 zł za sprzedane zboże. W toku dochodzeń okazało się, że woźny tamtejszego banku, otrzymawszy autentyczny list wartościowy, przywłaszczył go sobie, a na to miejsce przygotował i wysłał list na tę samą wartość, z zawartością pociętych papierów.

— * **NAKŁO.** (Pożar.) Na skutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem, wybuchł pożar w strzelnicy w Mroczy, Płomienie ogarnęły z taką szybkością i gwałtownością budynek, że praca miejscowej straży pożarnej ograniczyła się tylko do lokalizacji pożaru. Cała strzelnica spłonęła a wraz z nią dobytek dzierżawcy, który nawet nie był obecny przy pożarze. Budynek był własnością miejscowego Bractwa Kurkowego. Straty pokrywa ubezpieczenie.

— * **SKOKI.** (Z rady miejskiej.) Na nadzwyczajne zebranie rady miejskiej przybył referendarz starostwa powiatu wągrowieckiego, p. Dankowski, który z polecenia starosty objaśnił przyczyny odebrania miastu ustroju miejskiego. Radni pp. Pilaczyński, Szalów i Nowicki oświadczyli się za ustrojem miejskim, których też poparł członek magistratu, p. Kielczewski. Następnie burmistrz podał pod głosowanie tę sprawę. Rada miejska wypowiedziała się stanowczo za utrzymaniem ustroju miejskiego.

— (Z życia Kobiet Katolickich.) W ub. niedzielę odbyło się uroczyste zebranie stowarzyszenia kobiet katolickich w sali p. Glinkiewicza. Ks. prob. Adamek z Murowanej Gośliny wygłosił referat n. t. „Życie kobiety katolickiej w życiu społecznym”. Zebranie urozmaicono deklamacjami, monologami i śpiewem.

— * **SZAMOCIN.** (Z rady miejskiej.) Przed kilku dniami odbyło się nadzwyczajne zebranie rady miejskiej na którym uchwalono subskrybować na rzecz pożyczki narodowej 1500 zł oraz uchwalono wstąpić do tego kierunku ażeby miasteczku naszemu nie odbierano praw miejskich. W tym celu ma się udać do min. spraw wewn. p. burm. Józefowski.

— (Z życia Sokola.) Strzelanie z wiatrówki o cenne nagrody odbędzie się w dniach od 4 bm. do 7 11. w sali koncertowej.

— * **SZAMOTUŁY.** (Z życia restauratorów.) Odbyło się tu w sali hotelu „Eldorado” walne zebranie Tow. Restauratorów, na którym zwołano reprezentantów pp. Antoniewicz i Ziętek z Poznania. W wyniku obrad powołano do życia nowy zarząd w skład którego weszli pp.: Ludwik Zamlewski — prezes, Łabuś z Grzebieniska — wiceprezes, Narożny — sekretarz, Jęczkowski — skarbnik, Ludwik Figlarz, Albin Girus, Bonawentura Pawłowski i Wachowiak z Otorowa — ławnicy. Wdowód uznania zasług położonych naokoło rozwoju towarzystwa, mianowało walne zebranie długoletniego prezesa p. Maksymiljana Tschirnera członkiem honorowym.

— * **SMIGIEL.** (Wenta.) Polski Czerwony Krzyż urządził w dniu 8 bm. w sali Strzelnicy wielką wenta, z której dochód przeznacza na zakup tak bardzo potrzebnych przyrządów ratowniczych.

— (Kradzieże.) Od pewnego czasu zachodzą w tutejszym mieście liczne kradzieże rowerów i sprawy mimo energicznych dochodzeń pozostają niewykryci. — Ostatnio skradziono znowu rower z zamkniętej sieni p. Jerzemu Hoffmanowi z Smigła. W dniu 7 bm. skradziono z ogrodu mistrza rzeźnickiego p. Góreckiego większą ilość owocu wartości ponad 50 złotych.

— * **SREM.** (Choroby zakaźne.) W ostatnich miesiącach zanotowano kilka wypadków chorób zakaźnych na terenie miasta i powiatu, mianowicie duru (tyfus) brzusznego, oraz błonicy (dyfterji) i błonicy (szkarlatyny) u dzieci. Powiatowe władze sanitarne usunęły źródła chorób, stwierdzając, że nie ulegały im dzieci, które otrzymały szczepienia ochronne. Jest to nowy dowód, jak rodzice winni doceniać znaczenie szczepienia ochronnego.

— (Komunikat Kasy Chorych.) Kasa Chorych w Śremie komunikuje swym członkom i zainteresowanym, że oddział kapielowy zakładu Kasy Chorych czynny jest we wtorek, czwartki i soboty od godziny 8—13 i od 15—19 a oddział fizykalny w poniedziałki, środy i piątki od godziny 8—13.

Z BYDGOSZCZY

— **Wyjazd gen. Hallera do Ameryki.** Na wiosnę r. b. głośno było, że gen. Józef Haller zamierza na zaproszenie Polonii amerykańskiej wybrać się w podróż propagandową do Stanów Zjednoczonych. Wyjazd wtedy nie doszedł do skutku. Dowiadujemy się, że ma on nastąpić obecnie, a w każdym razie przed końcem r. b.

— **Z komitetu konserwacji grobów.** Na poniedziałkowym posiedzeniu komitetu konserwacji cmentarza powstańców wielkopolskich i obrońców ojczyzny — Bydgoszczan dokonano wyboru zarządu wykonawczego w osobach: red. Pałaszewskiego, jako prezesa, oraz p. Chlebka, Strzyżowskiego i Szyperskiego. Piąte miejsce zajmował dotychczas prezes Rady Miejskiej Wobec zniesienia tego urzędu z chwilą wejścia w życie nowej ustawy samorządowej, komitet zwrócił się do Rady Miejskiej z prośbą o wydelegowanie jej przedstawiiciela. Dla zebrania funduszu doraźnego na konserwację postanowiono przygotować na 20 stycznia, jako w rocznicę uwolnienia Bydgoszczy, nalepki na okna i za ać się ich sprzedaż przy pomocy członków wszystkich organizacji b. wojskowych.

— **Podział hufców harcerskich.** W związku z reorganizacją szkół wprowadzono na terenie Bydgoszczy zmianę podziału na hufce harcerskie żeńskie. Hufiec I z komendantką Leokadją Paho p. h. obejmuje drużyny I, II, III, IV, i VI. Hufiec II z komendantką Zofią Kociówną p. h. drużyny: V, VII, VIII, IX i X. Hufiec III z komendantką Marią Kosiorkówną obejmuje drużyny 5 szkół powszechnych Hufiec IV z komendantką Wandą Korytowską obejmuje gromady harcerskie od 1 — 6 włącznie. Drużyny prowincjonalne z Solca, Fordonu, Koronowa i Żnina tworzą hufiec V pod dowództwem Marji Krynckiej h. m., która jest jednocześnie naczelną komendantką wszystkich żeńskich hufców harcerskich okręgu bydgoskiego. Adres h. m. Krynckiej: Bydgoszcz 20 Stycznia 19.

— **Jakie wycieczki urządzać w zimie.** Sekcja wycieczkowa P. T. K. wydaje do członków okólnik — ankietę dla zasięgnięcia informacji, jakich wycieczek życzą sobie członkowie w okresie zimowym i szczególnie podczas świąt Bożego Narodzenia. Po otrzymaniu odpowiedzi zajmie się sekcja organizacją tych wycieczek, które będą miały zapewnić dostateczną ilość uczestników, w terminach, przeciętnie dla członków P. T. K. najdogodniejszych.

— **Psychografolog oszustem.** Władza policyjna zwraca uwagę, że psychografologiem, ogłaszającym się zapomocą afiszów i rzekomo leczącym rozmaite choroby i nagięci oraz odgadującym przyszłość, jest niejaki Gerhard Dorr, zamieszkały przy ul. Na Wzgórzu 10. Dorr był kilkakrotnie karany za przeprowadzanie niedozwolonych eksperymentów oraz za zakradanie się do grobowców. Otworzył on gabinet przyjęć przy ul. Śniadeckich 63 i podaje się za ucznia jogów indyjskich, a Indyi nigdy w życiu nie widział.

— **Z Tow. Św. Ignacego.** Oświatowo-religijne Tow. pod wezwaniem Św. Ignacego odbyło w ubiegłą niedzielę zebranie plenarne z referatem ks. patrona Hanelta o wpływie religii katolickiej na życie narodów. Następnie zebranie plenarne poświęcone będzie uczczeniu króla Jana Sobieskiego. W programie weźmie udział orkiestra 62 p. p. i chór Tow. „Chopin”.

— **Związek kolektorów — chrześcijan.** Istniejący na gruncie Bydgoszczy chrześcijańscy kolektorzy loteryjni zamierzają utworzyć wspólną organizację, mającą na celu obronę wzajemnych interesów przed coraz silniejszym i bardziej zdecydowanym naporem kolektorów żydowskich, które wszelkimi sposobami starają się zawojuować rynek miejscowy.

— **Dyżury aptek:** Od 9 do 15 bm. apteka Pod Aniołem (ul. Gdańska), apteka Przy Placu Teatralnym i apteka Tarasiewiczza na Szwedzkiej.

Notowania giełdowe

w dniu 11. 10. 1933 r.
Ceny tranzakcyjne: żyto 210 tonn par. Bydgoszcz 14,50—14,75; owses 145 tonn par. Bydgoszcz 14,60—14,90; mąka pszenna 16 tonn par. Bydgoszcz 34,00
Ceny orientacyjne: gorczyca 34,00—36,00; peluska 12,50—13,50; wyka 12,50—13,50.
Reszta notowań bez zmiany.
Ogólne usposobienie spokojne.
Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 647 tonn, pszenicy 90 tonn, jęczmienia 120 tonn, owsa 140 tonn, mąki pszennej 21 tonn, otrąb pszennych 61 tonn, grochu Folgera 15 tonn, gorczyca 5 tonn, koniżyny białej 15 tonn, makuchu rzepakowego 15 tonn, wyki 15 tonn. Ogółem 1 729 tonn.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:
Na **pomnik Serca Jezusowego:** Zdzisław Buszkiewicz 1 zł; — Komisja opieki społecznej VI z zamiast wieńca na trumnie swego nieodżałowanego kolegi śp. Romana Fromma 20 zł; — Krawcówna, Jarcin 2 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 349,30 zł
Na **chleb św. Antoniego:** G. W. z podziękowaniem 3 zł; — H. S. z podziękowaniem za otrzymaną łaskę 1,50 zł; — razem z poprzednio pokwitów 39,50 zł.
Na **kaplicę S. S. Karmelitanek:** Drowa Grygliewiczowa z podziękowaniem św. Terese za wysłuchanie z prośbą o dalszą opiekę nad całą rodziną 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 19 zł.

Proces b. prokuratora Dembeckiego ponownie odroczony

Rozprawa apelacyjna w Toruniu

Toruń (Tel. wł.) Dnia 10. b. m. przed sądem apelacyjnym w Toruniu odbyła się rozprawa przeciwko b. prokuratorowi Dembeckiego z Poznania, oskarżonemu o sprzeniewierzenie depozytów sądowych. Według aktu oskarżenia sprzeniewierzył on depozyty sądowe 4 tys. guld holend., 2.150 dol. ameryk. i 20 50-złotowych obligacji pożyczki konwersyjnej.

Dalej akt oskarżenia zarzuca mu fałszowanie dokumentów sądowych i usunięcie akt sądowych.

Po raz pierwszy Dembecki skazany został przez sąd okręgowy w Poznaniu w październiku 1929 r. na 2 lata więzienia, sąd apelacyjny w Poznaniu karę tę podwyższył na 3 lata, a po uchyleniu wyroku przez Sąd Najwyższy, poznański sąd apelacyjny w listopadzie 1931 r. po raz drugi skazał Dembeckiego na 3 lata więzienia. Obrona po raz drugi wniosła o kasację i Sąd Najwyższy uchylił wyrok znowu i tym razem przekazał sprawę do rozpatrzenia sądowi apelacyjnemu w To-

runiu.

Pierwsza rozprawa w sądzie apelacyjnym toruńskim odbyła się we wrześniu ub. r., ze względów formalnych jednak została odroczone. Po raz drugi rozpoczął sąd rozpatrywanie jej w dniu 10. bm. pod przewodnictwem wiceprezesa s. a. p. Klanka; oskarżonego bronił adwokat z Poznania pp. Łycki i Afenda. Po rozpoczęciu rozprawy prokurator wniósł o rozszerzenie aktu oskarżenia także na fałszowanie dokumentów i akt urzędowych. Obrońcy wobec tego oświadczyli, że nie są przygotowani na obronę w kierunku dodatkowych zarzutów i wniosli o odroczenie rozprawy. Wniosek ten sąd przyjął, z uwagi jednak na to, że powołany ma być szereg nowych świadków, i że wobec tego zachodzi obawa matactwa, sąd postanowił oskarżonego Dembeckiego osadzić w areszcie prewencyjnym.

Rozprawa została odroczone, a Dembeckiego odprowadzono z sali sądowej do aresztu. (wd)

Szpieg stanie przed sądem

Rozprawa przy drzwiach zamkniętych w Łodzi

Z Łodzi donosi (z): W najbliższych dniach stanie przed sądem okręgowym w Łodzi 28-letni Jerzy Drewicz vel Drewitz, zamieszkały przy ulicy Wodnej nr. 18. Jest to brat sławnego zamachowca, nazwanego polskim Matuską, który rozkręcał śruby u szyn kolejowych na torze pod Łodzią, by spowodować katastrofę. Na szczęście katastrofa nie nastąpiła jedynie dzięki przypadkowi.

W czasie rewizji u braci Drewiczów znaleziono telefonogramy z ćwiczeń polowych 15 dywizji na Pomorzu, spisy wyższych oficerów, z podaniem przydziału i funkcji, mapy, spis oddziałów, miejsce ich stacjonowania,

spis rzek, jezior, ich obszar i położenie i t. d.

Ponadto znaleziono u Drewicza dzieła traktujące o szpiegostwie, oraz różne zapiski o sprawach, które winny być strzeżone jako tajemnica wojskowa.

Jerzy Drewicz zaprzeczył, jakoby pozostawał w kontakcie z kimkolwiek, podając, że jedynie z amatorstwa zajmował się zbieraniem różnych zapisków dotyczących wojska.

Rozprawa ze względu na tajemnicę wojskowych sił zbrojnych i obronę państwa, prowadzona będzie przy drzwiach zamkniętych.

Strajk włoski w przemyśle włókienniczym

Z Łodzi donosi (z): Na terenie Pabjanic wybuchł strajk w następujących fabrykach: Urbach (80 robotników), Kupermana (90), gdzie robotnicy pozostają w murach fabrycznych stosując strajk włoski.

W fabrykach Wajntrauba, Szwarbardta i Mądrego strajkuje łącznie około 300 robotników, pozostających poza murami fabrycznymi.

Strajk wybuchł z powodu zmniejszenia samowolnie zarobków robotniczych mimo brzmienia umowy i wydalania delegatów fabrycznych.

Inspektor pracy interwenjował i sprawę przeciw nieuczciwym przemysłowcom skierował do starostwa powiatowego w Łasku dla ukarania. Strajk zostanie wobec tego wkrótce zlikwidowany.

Smutne wyniki gospodarki w Piotrkowie

Z Łodzi donosi (z): W sobotę, 7 bm. rada miejska w Piotrkowie Tryb. powzięła głosami PPSCKW, Bundu i Poale Sjon prawicy uchwałę o zrzeczeniu się mandatów, równocześnie zaś prezydent i ławnicy magistratu z Iona tego bloku zrzekli się swych mandatów.

Sprawę powyższą szczegółowo rozpoznał urząd wojewódzki w Łodzi, który na zasadzie wyników wstępnej lustracji ustalił, że Magistrat socjalistyczno-żydowski urzędujący przez dwie kadencje, zaciągając pożyczkę od Ullena stracił przed podjęciem tej pożyczki na kursie 270.000 dolarów.

W rezultacie zaciągnięto dalszą pożyczkę z B. G. K. w sumie około 10.000.000 zł na zapłacenie należnych a zalegających rat amortyzacji pożyczki Ullenowskiej w sumie 5 milionów złotych.

Dalsze 5 milionów złotych pobrano bez żadnego zezwolenia na spłatę niedoborów budżetowych. Pożyczka Ullenowska w kwocie 1.174.000 dolarów obciążała miasto tak znacznie, że wobec przewidywania w najbliższym czasie zakończenia robót i niemożności udzielenia zasiłku bezrobotnym, z braku funduszy na ten cel w budżecie, blok socjalistyczno-żydowski w obawie o utratę popularności wycofał się i porzucił stanowiska samorządowe.

Urząd wojewódzki w Łodzi obecnie przeprowadza szczegółowe lustracje, albowiem ustalono, że na kanalizacji, wodociągach, halach targowych i t. p. inwestycjach w Piotrkowie zarabiali ławnicy i radni. Winni spowodowania tak skandalicznego zadłużenia miasta i strat dla samorządu mają być pociągnięci do odpowiedzialności, tembardziej że zadłużenie to jest najwyższe z pośród miast Polski.

Echa krwawych starć podczas pogrzebu ofiary zająć ulicznych

Dnia 30 marca r. b. w czasie powszechnego strajku włóknarzy w Łodzi, na ulicy Rokicińskiej miało miejsce starcie strajkujących z policją, przyczem od kuli padła 18-letnia Jadwiga Wojciechowska.

Pogrzeb ofiary starć nastąpił 31 marca r. b. Przewidując manifestacje, władze wysłały wywiadowców i policję mundurową. W pogrzebie wzięło udział kilkadziesiąt tysięcy osób.

Wywiadowca Siciński został napadnięty przez grupę osobników, którzy go

widocznie rozpoznali. Padł okrzyk: „Brac go“ i w tym momencie na Sicińskiego posypały się razy, poczem pokłu to go nożem i wywleczono na podwórze, gdzie go porzucono.

W podobny sposób rozprawiono się w tłoku z jakimś Mazurem, którego przyjęto za wywiadowcę. W wyniku przeprowadzonego dochodzenia pociągnięto do odpowiedzialn. karnej jako sprawców krwawej maskarady Karola Szmicha, Piotra Nowaka, Jana Wernera, Mieczysława Wandera, Jana, Ma-

rjana i Bolesława Zakrzewskich.

Na rozprawie w sądzie okręgowym w Łodzi oskarżeni nie przyznali się do winy. Wyrok miał zapaść w środę.

Z POMORZA

— *** GDYNIA.** (Sądny dzień w Gdyni na nieostrożnych motocyklistów.) 9 bm. w tut. sądzie okręgowym przed sędzią dr. Pikorem toczyła się rozprawa przeciw Norbertowi Edwardowi, który 13-go sierpnia wieczorem jadąc szybko na motocyklu, przejechał przybyłą na jeden dzień z wycieczką do Gdyni 47-letnią Janiną Janicką, ochmistrzynię w zakładzie głuchoniemych w Poznaniu, która nie odzyskawszy przytomności, zmarła na drugi dzień w miejscowym szpitalu SS. Miłosierdza Norbecki skazany został na 2 lata więzienia z zawieszeniem na 3 lata. Obrońca wniósł apelację.

Tego samego dnia sąd okręgowy w Gdyni skazał Stan Orłowski na 1 rok więzienia z zawieszeniem na 3 lata za to, że 26 sierpnia r. b. najechał motocykłem na ul. Podjazdowej w Gdyni Michała Reja z Łodzi, który doznał pęknięcia czaszki i ogólnych ciężkich obrażeń cieleśnych, zmarł w rwa dni później w szpitalu.

— *** TCZEW.** (Wyścigi kolarskie.) W ub. niedzielę odbył się w Tczewie bieg kolarski tut. sekcji cyklistów Sokoła o mistrzostwo Tow. Gimn. Sokół na r. 1933-34. Mistrzostwo zdobył znany cyklista Sokoła druh Henryk Sikorski, który przebył trasę Tczew — Pelplin — Starogard — Tczew, wynoszącą 65 klm., w czasie 2 godzin 9 min. 15 sek.

— (Zakończenie „Tygodnia Strażackiego“.) Na zakończenie „Tygodnia Strażackiego“ w Tczewie odbył się 7 bm. o godz. 16 alarm, do którego stanęły dwie straże pożarne, ochotnicza miejska i kolejowa. W kilka minut po alarmie przybyły na rynek 4 oddziały straży pożarnych w liczbie 60 strażaków. Po ćwiczeniach przedstawiciele władz odebrali defiladę. Ćwiczenia, jak i defilada, wypadły nadzwyczaj okazale.

— (Kradzieże.) Aleksandrowi Dragałowiczowi skradziono z piwnicy wagę wartości 36 zł. Policja ujęła sprawcę, niej. S. A. z Tczewa. — Ignacemu Brandowi skradziono z zamkniętej piwnicy 5 cetr. węgla wart. 15 zł. — Janowi Zarebie z Buku skradziono w pociągu Tczew—Chojnice portfel z zawartością 40 złotych i dokumentami.

20-lecie „siódemki“

7 poznańskie drużyny harcerzy im. Stefana Czarneckiego, należące do najstarszych drużyn harcerskich na terenie miasta Poznania, obchodzą w niedzielę uroczystość 20-lecia. Obchód ten połączony będzie z poświęceniem sztandaru. Protektorat nad obchodem objął generał Józef Haller.

Z okazji święta odbędzie się w sobotę o godz. 19.30 capstrzyk na rynku Jeżyckim, poczem ognisko na boisku szkolnym, ul. Słowackiego 58-60. W niedzielę o godz. 8.15 wymarsz na nabożeństwo do kościoła Serca Jezusowego, podczas którego nastąpi poświęcenie nowego sztandaru. O godz. 11.30 odbędzie się uroczysta akademja w sali Belwederu.

Sympatycy harcerze „siódemki“ dokładają wszelkich sił i starań, by ich wielkie święto wypadło naprawdę imponująco i by społeczeństwo poznańskie, darzące ich szczególną sympatią, przekonało się naocznie o solidnej pracy drużyn harcerskich im. Stefana Czarneckiego.

Skazanie zabójców

Z Wągrowca donosi (wb.): W poniedziałek, 9 b. m., rozpatrywał gnieźnieński s. o. na sesji wyjazdowej w Wągrowcu sprawę przeciwko zabójcom śp. Kazimierza Kujawy z Rudniczyna w pow. wągrowieckim, o czym swego czasu donosiliśmy. W połowie marca r. b. po zabawie L. O. P. P. w Rudniczynie, napadli na 30-letniego Kujawę jego rówieśnicy, Alojzy Ruciński i Sylwester Gabert, z których pierwszy zadał śp. K. nożem śmiertelną ranę w piersi. Na poniedziałkowej rozprawie, której przewodniczył prezes s. o. p. Reklajtis, skazano Rucińskiego na 3 lata, a Gabertę na 6 miesięcy więzienia, z zaliczeniem aresztu śledczego. Gabertę, którego bronił z urzędu adw. Wrzyszczyński z Wągrowca, zaraz zwolniono. Rucińskiego bronił adw. Piotrowicz z Gniezna. Oskarżał prok. Horodyński.

Pastuch utonął

Z Konina donosi (kk.): Pastuch Andrzej Marczak, lat 47, prowadził bydło do domu. Nagle koło stawu w Koninie krowy się spłoszyły i wciągnęły Marczaka do stawu. M., nie umiejąc pływać, wkrótce utonął. Zwłoki jego wydobyto z wody po pół godzinie.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

JAK PRACUJE NASZA ALMA MATER?

(Z działalności naukowej naszego Uniwersytetu w roku ubiegłym)

Na innym miejscu naszego pisma znalazł czytelnik w poniedziałek opis uroczystości, jaką Uniwersytet Poznański zainaugurował nowy rok akademicki 1933-34. Życie naszej Wszechnicy w roku ubiegłym zobrazował ustepujący Rektor, J. M. dr. Stanisław Pawłowski, w swym sprawozdaniu, przyjętem przez audytorjum nieustającą oklaskami, świadczącemu zarazem o wdzięcznym uznaniu, jakie zaszkarbili sobie znakomity uczyony swą rektorską działalnością. Z przemowy tej zanotowaliśmy sobie niektóre szczegóły, składające się na obraz życia uniwersyteckiego w minionym roku akademickim.

Radosnym faktem jest przede wszystkim nieustający rozwój Uniwersytetu Poznańskiego, widoczny dobrze, mimo, że czasy niebardzo mu sprzyjają. W pierwszym roku istnienia miała nasza Wszechnica 55 profesorów, 47 zastępców profesorów i wykładowców, 50 sił naukowych pomocniczych i 1914 studentów. W roku ubiegłym było profesorów i zastępców 109, docentów, wykładowców i lektorów 122, pomocniczych sił naukowych 199, wreszcie studentów 5230. Tych ostatnich przybywa w ostatnich latach po 300 na rok, mniej więcej. Gdyby przyrost ten utrzymał się dalej na tym poziomie, doszlibyśmy za lat 16 do 10 000 studentów.

Z każdym przeto rokiem ważniejszą staje się kwestja pomieszczenia dla zakładów naukowych, jakie przy Uniwersytecie się tworzą i rozwijają. W samej Bibliotece Uniwersyteckiej, pozostającej pod kierunkiem dr. Stefana Wierczyńskiego, przybyło w roku ubiegłym 18 000 tomów. Liczy ona teraz 423 000 tomów, podczas gdy po objęciu jej przez Polskę miała ledwie 210 000.

Niedawno podkreśliśmy, mówiąc o sprawie tak bolesnej, jak redukcja katedr uniwersyteckich, że kształcenie młodzieży jest tylko częścią działalności Uniwersytetów, tak jak wykłady stanowią tylko pewien procent działalności profesorów. Uczeń nasi pracują twórczo w zakresie wiedzy — i to jest ich trwalszym może wkładem w kulturę narodową. Otóż działalność naukowa rozwijała się w Poznaniu nader żywo, jak świadczą opublikowane przez profesorów rozprawy naukowe, podręczniki uniwersyteckie i przyczynki w czasopiśmie specjalnych. Szczególnie należy zwrócić uwagę na wydawnictwa naukowe jakie profesorowie nasi bądź sami wydają, bądź popierają swoim współpracownictwem. Nie wszystkim z pewnością wiadomo, że przy Uniwersytecie naszym wychodzi dziesięć pism i wydawnictw naukowych, a w ich liczbie tak poważne, i czytelnikom naszego Działu z wielokrotnych omówień znane, jak „Ruch prawniczy i ekonomiczny”, „Roczniki nauk rolnych i leśnych”, „Prace zakładu ekonomii rolniczej”, „Slavia occidentalis”, „Przegląd archeologiczny”, „Przegląd antropologiczny”, „Archiwum historii i filozofii medycyny”, „Kwartalnik Psychologiczny”, „Poznańskie prace ekonomiczne”, „Publikacje Obserwatorium Astronomicznego”, „Badania geograficzne nad Polską północno-zachodnią”, „Centralny katalog czasopism zagranicznych”, „Wydawnictwo okręgowego komitetu ochrony przyrody”. Niektóre z tych wydawnictw są jedynymi w Polsce, tak, że ich treść i kierunek mają decydujący wpływ na dany odcinek wiedzy.

Osobny rozdział w życiu naukowym ciała profesorskiego stanowi udział jego członków w działalności Towarzystw Naukowych, które niemal wyłącznie ich pracą na naszym gruncie się rozwijają. Mamy na myśli przede wszystkim poznańskie oddziały ogólnopolskich zrzeszeń naukowych jak Tow. Przyrodników im. Kopernika, Polskie Tow. Fizyczne, Polskie Tow. Chemiczne, Polskie Tow. Historyczne itd. Oddziały te pracują intensywnie, odbywają mnóstwo posiedzeń naukowych i pomnażają chwałę polski dorobek naukowy. Osobną kartę zapisuje udział profesorów naszych w Poznańskim Towarzystwie Przyjaciół Nauk, udział liczny i jak najpoważniejszy, dzięki któremu wydawnictwa komisji naukowych tego Towarzystwa zapełniają się pracami naszych uczonych i wychowanków naszego Uniwersytetu.

Pomnażając w ten sposób wiedzę

polską, Uniwersytet nasz mógł przez swych profesorów brać żywy udział w ruchu naukowym innych miast polskich, a także nawiązywać stosunki z zagranicą. Profesorowie nasi byli wzywani na wykłady do Warszawy, Wilna, Pragi, Brna Morawskiego, Bratysławy, Hagi i Nowego Jorku; uczestniczyli w komisjach naukowych zagranicznych, jak komisja Instytutu Prawa Międzynarodowego, wygłaszali odczyty w Paryżu, w Bolonii, brali udział czynny w zjazdach naukowych, jak zjazd prawników słowiańskich w Bratysławie, międzynarodowy zjazd psychologów w Kopenhadze, obrady historyków bałtyckich w Berlinie, zjazd baskologów w San Sebastian, uroczyste posiedzenie Akademii Rzymskiej, ekspedycja Narodowego Instytutu Astronomicznego na zaćmienie słońca do Stanów Zjednoczonych itd. itd. — Wielu profesorów odbyło podróże naukowe w celach badawczych do Niemiec, Francji, Belgji, Włoch, Rosji, Anglii, Czech i Hiszpanji.

Ponadto dwa wielkie zjazdy w Polsce oparły się fundamentami o nasz Uniwersytet, mianowicie międzynarodowy zjazd historyków w Warszawie, któremu przewodniczył profesor U. P. dr. Bronisław Dembiński, oraz XIV zjazd lekarzy i przyrodników polskich, zorganizowany w całości przez Poznań, gdzie duszą Komitetu był śp. prof. dr. Karwowski, którego niespodziewany zgon na posterunku, w pełni obrad znakomicie zorganizowanego przezeń zjazdu, jest żywo w żalobnej pamięci polskiego świata naukowego. W najbliższej przyszłości oprą się o nasz Uniwersytet dwa wielkie zjazdy, mianowicie międzynarodowy kongres geograficzny, oraz zjazd prawników słowiańskich.

Nie można też pominąć instytucji tak ważnej, jaką w zakresie szerzenia kultury są wykłady powszechne Uniwersytetu Poznańskiego, które i w ubiegłym roku prowadził z niespożytą energią prof. dr. Zygmunt Wojciechowski. Wykładów odbyło się w 20 miejscowościach wielkopolskich i pomorskich 118, a miały one 11 000 słuchaczy zgórą. Cyfra ta nie potrzebuje komentarzy, chyba tylko o tyle, że po stronie popularyzacji wiedzy dodaje ważką pozycję do zasług, jakie zdobywa sobie nasz Uniwersytet w szerzeniu kultury narodowej. Na tej drodze również zacieśniają się węzły między naszą Wszechnicą, a środowiskiem, w którym działa i rozwija się ten najbardziej polski ze wszystkich Uniwersytetów naszych, bo mający 94 procent studentów-Polaków, a w tem 91 procent wyznania rzymsko-katolickiego.

Nie trzeba też podkreślać, jakie znaczenie ma dla Poznania, jako dla stolicy Zachodniej Polski, fakt, że jest siedzibą Uniwersytetu. W 250 000 ludności naszego miasta zaznacza się Uniwersytet procentem poważnym, bo doliczwszy do ciała profesorskiego pomocnicze siły naukowe, urzędników, funkcyjnarjuszy i studentów, otrzymamy z rodzinami przeszło dziesięć tysięcy osób, więc rzeszę liczną, która w stosunkach miejskich zaznacza się dobitnie także pod względem ekonomicznym, nie mówiąc o jej znaczeniu i wpływie jako doniosłego składnika atmosfery kulturalnej. Oby społeczeństwo nasze otaczało Uniwersytet coraz troskliwszą opieką i coraz żywszym zainteresowaniem, płynącym ze zrozumienia, czym są dla narodu pracownice naukowe wogóle, a już szczególnie tej miary i tego życiowego rozpedu.

Pisma nadesłane

„Głos Sądownictwa”, Nr. 9. Treść: „K” zblizeniu prawnictwa słowiańskiego. — J. Mioduszewski: „W przeddzień Zjazdu Prawników Słowiańskich”. — I-szy Zjazd Prawników Państw Słowiańskich w Bratysławie. — P. Masłowski: „Apelacja w sprawach, w których wartość przedmiotu sporu nie przewyższa 100 zł podług K. P. C.”. — T. Szymański: „Ogłoszenie wyroku w procesie cywilnym”. — J. Sliwowski: „Nowe prądy w sądownictwie karnym”. — R. Sakowicz: „Kodeks Karny Z. S. S. R.”. — Z. Sitnicki: „Podział Państwa na województwa”. — S. Tustanowski: „Sędziowie a nowe ustawy”. — A. Wozdecki: „Aktualne uwagi w sprawach emerytalnych”. — Glossa do K. P. K. — Stosowanie amnestji przy zbiegu przestępstw. — Dział prawa handlowego — Dział prawa pracy. — Poradnia prawnicza. — Kronika. — Orzecznictwo. — Młody Prawnik. — Adres Red.: Warszawa, Miodowa 15.

NA CHICAGOS KIEJ PEWUCE

Nowy Jork, koniec września.

Wróciłam z Chicago, dokąd wystawa światowa wciąż jeszcze przyciąga tłumy Amerykanów. Przybywają oni ze wszystkich stron swego ogromnego kraju, aby skorzystać z miesięcy jesiennych, które lepiej sprzyjają zwiedzaniu niżeli lato, odstraszaające upałami. Lecz nawet i oni, Amerykanie, zwykle nastawieni optymistycznie — a może bezkrytycznie? — wobec wszystkiego, co w Ameryce się robi, czują się zawiedzeni.

Wystawa sprawia wrażenie olbrzymiego jarmarku, czy też Lunaparku. Architektura niezliczonych pawilonów, wystawionych przeważnie w celach reklamowych przez rozmaite firmy amerykańskie — jest wprawdzie postępowa w charakterze, ze stylu nowoczesnego wzięła jednakże to tylko, co efektywne, a odrzuciła prostotę i stąranne obliczanie proporcji, co przecież jest estetyczną esencją tego stylu. Tendencje architektoniczne tego olbrzymiego, całami milami ciągnącego się „Wesołego Miasteczka” stają się tem bardziej zrozumiałe, gdy się weźmie pod uwagę fakt, że najznakomitszy architekt amerykański, a przytem pionier stylu nowoczesnego, Frank Lloyd Wright, nie został zaproszony do współpracy. Może bano się, aby powaga swego dążenia nie zamąciła beztronskiej lekkości całego tego widowiska? Jedno trzeba przyznać, to, że sztuczne oświetlenie w nocy przewyższa wszystko, cokolwiek pod tym względem na świecie dotąd widziano. Tajemnicze blaski snują się po całej przestrzeni, chodzi się jak w zaczarowanej bajce.

Wewnątrz pawilonów znajdują się popularne, plastyczne pokazy, dotyczące rozmaitych dziedzin nauki i techniki. Równocześnie sprzedaje się przedmioty tandetne drobniaki: pamiątki z wystawy. Mowy niema o logicznym i estetycznym przeprowadzeniu pokazów, które w tak dużym stopniu charakteryzowały Powszechną Wystawę Krajową r. 1929. Nie potrzeba specjalnego wykształcenia artystycznego, aby zauważyć różnicę w poziomie między prosto, poglądowo, jasno i gustownie zorganizowaną wystawą polską, a jedynie na efekt obliczoną wystawą chi-

gagoską. Widzi to kto miał sposobność oglądać obydwie wystawy.

Obych pawilonów jest niewiele. — Zwiędzamy szwedzki, włoski, czechosłowacki, japoński chiński — i na tem koniec. Zresztą giną one na wielkich obszarach tego jarmarku. Najwartościowszy pod względem artystycznym i pod względem doboru materiału wystawowego jest pawilon szwedzki. Przedzają go mały placyk, ozdobiony pysznymi, buchającymi życiem rzezbami ogrodowymi Milles'a, słynnego artysty szwedzkiego który zdobywa sobie tutaj coraz większą popularność. Pawilon sam, niewielki, uderza prostotą i umiarem. Pierwsza sala poświęcona jest turystyce, ściany zawieszono pięknymi, olbrzymimi zdjęciami krajozabrazu szwedzkiego. W drugiej sali znajdują się wyroby przemysłu artystycznego: tkaniny, szkła, porcelana. Oto wszystko. Ekspozatów niewiele, lecz doskonale dobrane. „Gdyby Polska mogła mieć taki pawilon”, przychodzi na myśl w czasie zwiedzania. Pawilon włoski jest interesujący, lecz nieco hałaśliwy. Architektonicznie ujęty jest na wzór samolotu — echo raidu eskadry lotniczej generała Balbo. Pawilon czechosłowacki znajduje się na przeciętnym poziomie. Obok rzeczy wartościowych pełno tandety: guziczki, wazoniki, wyroby pseudoludowe i podobnego gatunku „souvenir” dla zwiedzających. Z pawilonem japońskim ma się rzecz podobnie; natomiast chiński zawiera kilka przedmiotów muzealnej wartości. „Ulica Paryża”, „Miasteczko belgijskie”, „Targ w Marokko”, to już nie są reprezentacyjne pokazy narodowe, jeno imprezy prywatne, obliczone na zarobek. — Powoli przestaje się żałować, że Polska nie ma swego pawilonu, chociaż Polonia amerykańska ma o to żal spory. Ale to inna sprawa, do której wyjaśnienia może przy okazji wrócić. Faktem jest, że tutaj, na wystawie, ginie każdy poważniejszy wysiłek, przytłoczony efekciarstwem. Daremny byłby nakład pracy, daremny nakład pieniędzy. A czy warto by popisywać się tandetą i umyślnie ją sprowadzać?

Dr. Irena Piotrowska.

ŻYCIE KULTURALNE

JAPŃSKI DYRYGENT PRZYBYWA DO POLSKI

Z Berlina donoszą nam (jd):

Mieliśmy już w Polsce gościami japońskie śpiewaczki, tj. mniej lub więcej japońskie, gdyż w krwi ich bywało czasem więcej kropel malajskich lub holenderskich, niż autentycznych. Japońskiego dyrygenta jeszcze nie było, ale bo i ten, który obecnie przybędzie, wieczerabia Hidemaro Konoye jest pierwszym wogóle Japończykiem, który zorganizował w swej ojczyźnie orkiestrę symfoniczną na sposób europejski i dźwizy nad nią batutę. Orkiestra ta ma siedzibę w Tokio.

Młody, bo ledwie 34 lat liczący, dyrygent japoński zjawi się w przyszłym miesiącu w Warszawie, aby zadyrygować koncertem symfonicznym. Obecnie przedstawił się muzycznemu i muzykalnemu Berlinowi w Filharmonji tutejszej, której orkiestra wykonała pod jego batutą obfity i ciekawy program.

Muzykę europejską reprezentował „Don Juan” Ryszarda Straussa. Należy dodać, że autor, zaciekawiony osobą dyrygenta, zjawił się osobiście na koncercie. Drugim utworem z tego zakresu była „Uwertura

narodowa” Maxa Regera („Vaterlaendische Uverture”), ostatnim wreszcie — transpozycja kwartetu smyczkowego Schuberta c-dur na wielką orkiestrę, dokonana przez p. Hidemaro Konoye. Zaprezentował też egzotyczny gość muzykę swego kraju, dyrygował mianowicie utworem symfonicznym „Etenraku”. Jest to dzieło starej muzyki japońskiej, sięgające 8—9 wieku po Chrystusie. P. Hidemaro Konoye transkrybował je na orkiestrę europejską. Mimo pewnej monotoni, jaką dla europejskiego ucha zdaje się przedstawiać muzyka japońska, wyczuwa się w niej duże napięcie uczuciowe. „Etenraku” należy do zakresu t zw muzyki dworskiej. Program — jeżeli można się tak wyrazić — tego utworu a raczej jego podkład emocjonalny, stanowi żal panującego, który opuszcza swój kraj.

Koncert przyniósł p. Hidemaro Konoye wielki sukces. Muzycy niemiecy podnoszą talent młodego dyrygenta japońskiego i jego dar wleczenia się w muzykę europejską. Warszawę czeka wieczór niezwykle interesujący.

TEATR

Rugi sowieckie w Charkowie. Jak donoszą z Moskwy, został przez władze tamtejsze usunięty ze stanowiska dyrektora teatru ukraińskiego niejaki Kurbas, emigrant z Małopolski wschodniej Usumięto go za to, że „izolował teatr ukraiński od bratniej sztuki rosyjskiej”. Należy dodać, że Kurbas uprawiał też w swej teatralnej pracy propagandę antypolską.

RUCH REGIONALISTYCZNY

Miejsca związane z życiem Żeromskiego. Z Warszawy donoszą nam: Lata szkolne Żeromskiego upłynęły, jak wiadomo w Kielcach, gdzie też rozgrywa się „Syzyfowe prace”, na tle życia szkolnego osnute. Młodzież, kształcąca się obecnie w tem gimnazjum kieleckim, postanowiła wyznaczyć i zaopatrzyć napisami miejsca, na których Żeromski w Kielcach i w okolicy szczególnie chętnie przebywał i które był umiłował. Wydała więc odezwę do wszystkich, którzy te miejsca jeszcze pamiętają, aby o nich dali wiadomość do samorządu szkolnego gimnazjum w Kielcach, które nosi nazwę imienia Żeromskiego.

LITERATURA

„Szkice” syberyjskie Adama Szymańskiego przypominają Kazimierz Kalinowski w broszurze pt. „Wiara w społeczeństwo”. A. Szymański odegrał wybitną rolę w konspiracyjnym ruchu narodowym; w roku 1879 skazany został na wygnanie na Syberję. Tam napisał słynne wówczas „Szkice”, które zdobyły sobie miejsce w literaturze, doczekały się licznych tłumaczeń, a dziś popadają w niesłuszne zapomnienie. Pamięć Adama Szymańskiego, który zmarł w czasie wielkiej wojny, uczczono skromną tylko tablicą pamiątkową w Krakowie, na domu, w którym mieszkał. Znakomite mu autorowi należy się przypomnienie to też piękna rolę spełniła broszura p. Kalinowskiego. (vl)

Jutro:

„MĄDROŚĆ NARODÓW”,
A ZBLISKA — BANAL
przez
dr. Bożenę Stelmachowską.

Na manewrach jak to ładnie

ILUSTRACJA
POLSKA

Uśmiech połączonych kwiatów

W każdym razie o wiele ładniej jak na wojnie, której manewry są próbą generalną. Bo idzie w nich o sprawdzenie wyszkolenia żołnierza, przygotowania i stanu wszystkich koni, o zgranie ich ze sobą i o mnożenie innych rzeczy. Jesień, więc falujące łany zbóż nie tamują ruchu wojsk, po ścierniskach cwałują kawalerzyści, zajmuje stanowiska piechota, zajeżdżają baterie, by ryknąć ogniem, trzaskają karabiny i maszynówki, a górą warczą samoloty bojowe. Długie, męczące czasem marsze, noclegi coraz to w innym miejscu — wszystko to daje przedsmak wojny, wszystko to wspomina się potem wcale przyjemnie. „Jak to na manewrach ładnie“ — daje niezłe wyobrażenia garść pięknych zdjęć w ostatnim (42) nrze „Ilustracji Polskiej“, która jak zawsze przynosi treść obfitą i pomysłowo ilustrowaną. Doskonale zdjęcia ilustrują zajmujący feljton o uroczym położonym wśród gór i lasów starożytnym klasztorze w Czernej pod Krakowem; trudno zresztą wymienić wszystkie artykuły i artykułiki, które składają się na ten numer. Uzupełnieniem jest jak zwykle mnóstwo zdjęć aktualnych z kraju i zagranicy, wreszcie działa stale, jak odcinek powieści Ossendowskiego, nowela, mody, humor, strona młodzieżowa, dział rozrywek umysłowych i t. d.

Wiek XX na ekranie

Dnia 31 grudnia 1899 roku zegar wskazywał pięć minut przed dwunastą. Robert Marryot udał się do sypialni dwóch swoich synków, aby ich obudzić. W tej samej chwili w parterowym apartamencie domu jego żona nalewała poncz do kieliszków. Punktualnie o 12, gdy w wieży Westminsteru słynny „Big Ben“ zwiastuje Nowy Rok, Robert Marryot wznosi kielich. 12-letni Edward i 8-letni Joe składają życzenia rodzicom. Poncz skrzy się w kieliszkach, o czy zachodzą mgłą rozczulenia. Nowa generacja pozdrowia rodziny XX stulecia. Lecz zaledwie umilkły radosne dźwięki dzwonów noworocznych, wnet zabrzmiały po raz drugi, zapowiadając wojnę z Burami. Robert Marryot zostaje odkomenderowany do Transwalu.

Mineło lat kilkanaście. Synowie sir Roberta dojrzała, Edward poślubił Edytę, towarzysząc zabaw dziecięcych. Młoda para wyjeżdża w podróż poślubną luksusowym parowcem transoceanicznym. Noc na pokładzie. Przytuleni do siebie spoglądają w dal i snują marzenia o szczęśliwej przyszłości. Tej samej nocy „Titanic“ zatonał. Ich pierwsza noc szczęścia była ostatnią.

Nadszedł sierpień roku 1914. Ojciec i syn zostali wcieleni do wojska, rozpoczynają wędrówkę przez pobojożwiata Europy. Ukazują się potężne wizje rowów strzaleckich, dróg stratowanych stopami armij, nieba szarpanego granatami. Młoda gene-

racja ledwo dojrzała, skoszona została na polach bitewnych. Pozostali przy życiu rzucają się w narkotyzujący odmet alkoholu i użycia.

Nowy Rok 1933. Jana i Robert Marryot znów pija skrzy się w kielichach poncz. Edward spoczywa na dnie oceanu, Joe zginął na polu chwały. Stare pokolenie przeżyło nowe. Drżąca ręka wznosi Jana kielich i mówi: „Wypijmy za pamięć naszych dzieci, wraz z którymi umarli nasze serca. Wypijmy za pomyślność młodego pokolenia, które w bezprzykładnym piekle potrafiło odnaleźć dla siebie jakiś skrawek nieba.“

Zegar na wieży Westminsterkiej zwiastuje Nowy Rok. Poprzez dźwięk dzwonów przebiega muzyka hymnu „God save the King“. W tej chwili w nowojorskim kinoteatrze „Gaiety“ tysiąc Amerykanów powstaje z foteli. Nie dla uczczenia obcego hymnu narodowego, lecz w szczerym podziwieniu i uznaniu dla jedynej w swoim rodzaju potężnej kreacji filmowej pt. „Kawalkada“. Zajrzeli w oczy wielkiej tragedji własnych czasów, usłyszeli tętniący puls wielkiego kraju, puls całego świata.

Gazy wojenne

znano już w średniowieczu i starożytności

Niemia nic nowego pod słońcem... Do niedawna sądzono, że gazy trujące zaczęto używać dopiero w XX stuleciu. Tymczasem okazuje się, że były one znane już w starożytności i w średniowieczu.

Już Thucydides w swojej Historji wojny peloponeskiej opowiadał o pociskach wypełnionych siarczanem tlenku. Płutarch wspomina, że żołnierze Kwintusa Certorjusza, podczas wojny hiszpańskiej, nagromadzili kupy ziemi z popiołem, którą kazali deptać koniom, aby przekształcać ją w pył. W parę godzin później wiatr porwał ten pył i zasypał nim dosłownie obłożone miasto. Żołnierze nieprzyjacielscy zostali oślepieni i wyczerpani przez napady niezwykle gwałtownego kaszlu. Po dwóch dniach musieli się poddać.

Tatarzy, w średniowieczu, stosowali już prawdziwe gazy duszące. Podczas bitwy pod Lignicą na Śląsku, dnia 9 listopada 1241 r. odnieśli oni zwycięstwo w ostatniej chwili, w sytuacji niemal beznadziejnej, jedynie dzięki zastosowaniu jakichś tajemniczych duszących gazów. Opowiada o tem kronika miasta Lignicy.

Podczas wojny siedmioletniej, przy oblężeniu Świdnicy na Śląsku, obie strony walczące — Prusacy i Austriacy — również stosowały gazy wojenne. Fortecy bronił Austriacy; ich szefem technicznym był francuski inżynier Gribauval, natomiast Prusacy, którzy oblegali twierdzę, mieli na swojej służbie również francuskiego technika, nazwiskiem Le Fèvre. Obaj inżynierzy stosowali podczas tych walk miny podziemne oraz broń gazową. Prusacy odnieśli zwycięstwo właśnie dzięki atakowi gazowemu.

Arabskie dzieła wojskowe zalecają używanie gazów usypiających, pochodzących ze spalania substancji, zawierających opjum. Leonardo da Vinci — najwzięjszy znawca wojskowości owych czasów — również proponował stosowanie gazów. „pary arsenikowej“, ab yw ten sposób uczynić przeciwnika niezdolnym do walki.

Słynny chemik austriacki, Rudolf Glauber, podczas wojny z Turcją, także wypowiadał się za stosowaniem broni chemiczno-gazowej. Pewien podróżnik włoski opowiada, że piraci chińscy wypełniali swoje pociski mieszaniną z terpentyny, siarki i ekskrementów, co wydzielalo tak nieznośny zapach, że zmuszalo nieprzyjaciela do ucieczki.

Widzimy więc, że zastosowanie przez Niemców podczas wojny światowej — po raz pierwszy w r. 1915 — broni gazowej nie było wcale nowością. Podobnie nie był nowością wynalazek maski przeciwgazowej, którą zaczęto stosować zaraz potem, gdyż, jak okazuje się z historii, wynalazek ten liczy już... 150 lat! 21 marca 1784 żeglarz francuski Pilatre przedłożył Akademji Nauk pierwszy model maski gazowej.

Podobnie i broń powietrzna nie jest wcale dzieckiem XX stulecia. Jeszcze w r. 1849, podczas oblężenia Wenecji, Austriacy zastosowali ją na wielką skalę. Puścili oni w kierunku miasta trzysta baloników, zawierających materiały wybuchowe, w nadziei, iż wzniesi to liczne pożary, co zmusiłoby przeciwnika do kapitulacji lub odwrotu. Próba ta nie udala się jednak, gdyż wiatr pognał balony w innym kierunku.

Międzynarodowa wystawa w Brukseli

W r. 1935 odbędzie się w Brukseli wielka wystawa międzynarodowa, w której udział zgłosiła już Francja, Szwajcaria, Marokko, Tunis, Brazylja, Chiny, Egipt, Estonia, Czechosłowacja i Sjam. Terenem wystawy będzie Osseghem, w pobliżu Pałacu Królewskiego w Laeken. Projekt głównego gmachu wystawy został opracowany przez Józefa van Weck'a, profesora Akademji Sztuki w Brukseli. Budynek utrzymany jest w stylu nowoczesnym i pozbawiony wszelkich ornamentacji. Ponadto na terenie wystawy wybudowany ma być pałac na wystawę starych obrazów, obejmujący powierzchnię przeszło jednego akra. Zgodnie z tekstem konwencji dyplomatycznej, podpisanej w roku 1928 w Paryżu przez przedstawicieli 29 państw, żadne z państw nie ma prawa urządzić wystawy międzynarodowej przed wystawą w Brukseli. Udział Anglii w wystawie omówiony będzie podczas wizyty w Londynie księcia i księżny Brabantu, którzy będą gośćmi Towarzystwa Afrykańskiego.

TEATRY

Dzisiaj występ Wandy Werwińskiej
W dzisiejszym przedstawieniu „Zydówki“ w Teatrze Wielkim wystąpi gościnnie światowej sławy primadona Wanda Werwińska, która swym kunstem śpiewaczym zjednała sobie u nas szerokie koło zwolenników. Na dzisiejsze przedstawienie wybiera się cała elita naszego grodu, dlatego zaleca się o spieszne zaopatrzenie się w bilety, które nabyć można jeszcze w firmie A. Szrejbrewski i przy kasie wieczornej.

nr 5 893

Korespondencja z Czytelnikami naszymi

— **Stały i wierny Czytelnik.** Odpowiedź była 30 ub m.; brzmiała Bank Akceptacyjny wogóle nie wchodzi w kontakt z poszczególnymi prywatnymi dłużnikami, to też zwracanie się do niego jest bezcelowe. Bank Akceptacyjny jest powołany do udzielania kredytu instytucjom kredytowym, przynajmniej dłużnikom ulgi w zakresie wierzytelności rolniczych. Kasa Oszczędności, która Panu udzieli kredytu na warunkach takich, któreby mogły być uznane za ulgowe, może w tym wypadku ze swej strony korzystać z kredytu w Banku Akceptacyjnym, przyczem Pan nie byłby osobistie wcale w tę tranzakcję wciągnięty. (OK)

— **St. W. Poznań.** Praca w godzinach nadliczbowych ma być wynagradzana conajmniej 50-proc. dodatkiem do płacy normalnej, a praca w nadliczbowych godzinach ponad 2 godziny dziennie oraz w nocy i w niedzielę i święta dodatkiem conajmniej 100-proc. (art. 16 ustawy z 18. 12. 1919 o czasie pracy w przemyśle i handlu). Przedawnienie następuje po 6 miesiącach. (OK)

— **P. Jan Porada.** Morges, Szwajcaria. (OK)

— **Stały prenumeratorka.** Pozostawiony w ziemi dolny koniec trzonu grzyba (tak zwany mylnie „korzeń“) nie posiada dla dalszej wegetacji tegoż grzyba żadnego znaczenia, a nawet u niektórych gatunków powoduje szkody przez wywołanie gnicia grzybni podziemnej. Lepsze jest wyjmowanie całego grzyba z ziemi, razem z t. zw. „korzeniem“, przyczem poleca się przykryć ziemią miejsce, odkryte przy wyjściu grzyba. Trzeba wiedzieć, że zbierane grzyby nie są dosłownie, nawet z „korzeniem“, całym grzybami, a tylko ich częściami nadziemnymi, owocostanami. Grzyb cały rośnie pod ziemią w postaci licznych, nieraz bardzo drobnych włókienek, często na kilkadziesiąt centymetrów głęboko, i niezawsze wydaje owocostany, zwłaszcza niema „grzybów“ w latach suchych. (OK)

— **Stały 100.** Pani J. dobrze postąpiła, pociągając nabywcę i Pana do odpowiedzialności solidarnie, bo z tego, co Pan nam o tej sprawie pisze, wynika dla nas, iż Pan należności jej nie zabezpieczył dostatecznie na hipotece, lecz tylko przez osobny układ z nabywcą; inaczej bowiem, gdyby było należyte zabezpieczenie hipoteczne, miałaby pretensję tylko do obecnego właściciela nieruchomości. Może Pan weźmie adwokata na rozprawę? (OK)

— **P. Wiktoria Sadowska.** Radzimy zwrócić się do dyrekcji Muzeum Wielkopolskiego. (K)

TRAN JEST PRYSMAKIEM
ale tylko w postaci
proszku o doskonałym smaku
jakim jest
preparat tranowo-słodowy
JEMALT
Jemalt nie posiada przykrego zapachu, ani oleistej postaci tranu rybiego i zastępuje go w zupełności.
Jemalt chętnie zożywają nawet najmłodsi dzieci.
Do nabycia we wszystkich aptekach i drogeriach.
Dr. A. WANDER S. A. Kraków

nr 5 899

RADJO

Czwartek, dnia 12 października 1933 r.
Poznań (335 m) godz. 7.00 (Warszawa); godz. 11.25 program; godz. 11.40 (W); godzina 12.05 (W-gramofon); godz. 12.35 poranek szkolny z Warszawy; godz. 14.00 giełda; godz. 15.30 (W); godz. 15.40 muzyka lekka z Krakowa; godz. 16.40 (W); godzina 16.55 koncert solistów z Wilna; godz. 17.50 (W); godz. 18.00 (W); godz. 19.25 (W); godz. 20.00 muzyka czeska, wyk. Janowska-Kopczyńska, St. Roy; godz. 21.00 skrzynka techniczna; godz. 21.15 c. d. muzyki czeskiej; godz. 22.00 sygnał czasu i kom.; godzina 22.10 muzyka taneczna.

SŁYNNE LAMPY RADJOWE PHILIPS „MINIWATT“ RÓWNIEŻ POTANIAŁY.
nr 5 419

Warszawa (1412 m) godz. 7.00 audycja poranna; godz. 11.30 codzienny przegląd prasy; godz. 11.40 wiadomości o eksporcie polskim; godz. 11.45 komunikat Min. Opieki Społecznej dla Państw. Urzędu Pośrednictwa Pracy i wia. bieg.; godz. 11.55 sygnał czasu; godz. 12.05 orkiestry harmonistów i gitarzystów (płyty); godz. 12.30 dziennik południowy; godz. 12.35 1-szy poranek szkolny z Filharmonji Warszawskiej; godz. 15.30 wiadomości gospodarcze; godz. 15.40 tr. z Krakowa; (muzyka lekka w wyk. zespołu Górzyńskiego); godz. 16.40 odczyt dla kobiet; godz. 16.55 tr. z Wilna, soliści; godz. 17.50 komunikat rolniczy Min. Rolnictwa i Reform Rolnych; godz. 18.00 odczyt; godz. 18.20 słuchowisko pt. „Most“ p/g Szaniawskiego; godz. 19.25 odczyt aktualny; godz. 19.45 dziennik wieczorny; godz. 20.00 koncert, orkiestra pod dyr. Stanisława Nawrota i p. Platówna ze Lwowa; w przerwie „Skrzynka pocztowa techniczna“; godz. 22.00 wiadomości sportowe; godzina 22.10 muzyka taneczna.

Programy zagraniczne: Budapeszt (550 m) 19.00 koncert, 20.00 słuchowisko, 22.15 wyjątki z filmu dźwiękowego, 22.45 koncert ork. salonowej; **Praga** (489 m) 19.30 „Kowal Wieland“ op. Bella; **Bukareszt** (395 m) 20.20 koncert symfoniczny; **Medjolan** (501 m) 20.30 opera; **Rzym** (441 m) 20.45 „La Wally“ op. Catalaniego; **Kalundborg** (1154 m) 20.10 koncert symf.; **Wiedeń** (517 m) 21.00 koncert, 22.30 muzyka taneczna.

TRITRON
najtańsze lampy radiowe na świecie
nr 5 507

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zgony:
Dnia 10 bm. zgłoszono: Marjan Gmurowski, kupiec, 53 l. Stefan Najder, robotnik, 56 l. Elias Gordon, ksiązkowy, 43 l. Irena Gorajska 2 dni, Kazimiera Madrecka, posługaczka, 30 l. Natalia Goldsteinowa z d. Iglickówna, wdowa, 85 l. Rozalja Szwajcina z d. Marchewczanka, 37 l.

Plaga myszy!

Rolnicy pamiętajcie o tem, że o ile nie będziecie niszczyli myszy polnych, natenczas zniszczą one wasze zboża i oziminy. Takiej plagi myszy jak w tym roku nie było już dziesiątki lat. Tylko ogólne tępienie myszy spowoduje kompletne wyniszczenie tychże.

Jako zupełnie radykalny i pod gwarancją działający środek, polecamy zarazek tyfusu mysiego dla tępienia myszy polnych wyrobu Zakładu Mikrobiologii Lekarskiej U. P. w cenie zł 5,— za 1 ltr., którą dostarcza Drogerja Uniwersum J. & W. Czepeżyński, Poznań, Fr. Ratajczaka 38. Jeden ltr. wystarczy na wytepienie myszy na obszarze ca. 50 morg. Jest to środek najtańszy a przytem najskuteczniejszy. Zarazek tyfusu mysiego działa po 4—5 dniach, bowiem myszy zarażają się jedna od drugiej i po 14 dniach giną masowo. Chcąc mieć natychmiastowy skutek polecamy naboje dymno-gazowe FUMID wyrobu Fabryki Środków do zwalczania szkodników UNIVERSUM, Poznań, Fr. Ratajczaka 38, które podług oświadczenia najpoważniejszych właścicieli majątków działają zupełnie pewnie.

Cały szereg majątków uowolnij się, przez użycie powyższych środków od myszy.
Pg 4 984 11,2

WIELKIE WYGRANE:

- 300.000 zł
- 100.000 „
- 75.000 „
- 50.000 „
- 50.000 „

i wiele innych wygranych padło ostatnio w największej w Polsce kolekturze

J. WOLANOW
WARSZAWA, Marszałkowska 154

Radzimy przeto wszystkim nabywać losy 1-ej klasy w kolekturze Wolanowa. Zamięsceniem wysyła się natychmiast po wpłaceniu należności do P. K. O. na konto 18.814

Cena: 1/4 — zł 10, połówki — zł 20, całego losu — zł 40.

Ciągnięcie już 19 października

WILGOĆ I WODA NISZCZĄ BUDYNKI

„TRICOSAL“ światowej sławy produkt

osusza i zabezpiecza niezawodnie we wszystkich wypadkach (od najlżejszych do najcięższych)

nr 5 894

piwnice, ściany, tarasy, dachy. — Tani w użyciu. Bezpłatnych porad technicznych udziela

Biuro Tech. Budowl. Inż. Józef Szmigielski i Ska, Warszawa, ul. Solec Nr. 45, telefon 9-57-92.

Scena z wspaniałego widowiska filmowego pt. „Kawalkada“, którego premiera odbędzie się dziś, w środę, w kinoteatrze „Słońce“. W rolach głównych występują znakomity artysta filmowy Clive Brook i Diana Wynyard. „Kawalkady“ oczekują miłośnicy kina z ogromnym zainteresowaniem, film ten bowiem odniósł zagranicą niespotykany dotychczas sukces.

Z TEATRU

TEATR NOWY: „Kocham cię... i będziesz moja“, farsa w 3 aktach L. Verneuil'a. Gościnnie występy p. Ant. Fertnera.

Kto bywa, chociażby tylko od czasu do czasu w teatrze — temu napewno nie jest obce nazwisko p. Verneuil'a. Nasze sceny darzą bowiem autora „Orła i reszki“ specjalnymi względami i niema bodaj kwartału, aby jakaś jego komedia, farsa, lub inny melodramat nie widniał na afiszu. Nieraz zdarzało się nawet, że parę scen w jednym mieście płynęło pod jego nadsekwąnsko-

bulwarowym znakiem.

Dlaczego? To pozostanie prawdopodobnie zagadką, chyba, że ktoś zadowolony się stwierdzeniem faktu, iż p. Verneuil posiada tajemnicę powodzenia. Tak niezwykle atut w zupełności wystarczy, zastępując z nawiązką talent, oraz wszystkie spokrewnione z nim czynniki.

Nie mam bynajmniej zamiaru odmawiać paryskiemu pisarzowi i aktorowi w jednej osobie umiejętności w władaniu piórem. Potrafi niemi operować niebylejak; ma nawet dużą łatwość, bodaj czy nie za wielką, to też wyrastają u niego jedna za drugą komedijki, niezłomnie grzyby po deszczu. Nie brak tam dosyć jadowitych, trącających zepsuciem, które nazwał tłumacz przekornie w polskiej odmianie „Ananasem“, lub jak „Jabluszkami“. Ale większość — to zakulisowe bomby, naładowane prochem śmiechu i ekrazytem pustoty. Ot — materiał ku rozweseleniu strapionych i gniebionych bezliźnie ludzi. Materiał, spreparowany przez spryciarza, co się zowie, który wie, jak teatralna trawa rośnie, bowiem nieraz sam ją już siał.

Taka petarda, sporządzona wedle niezawodnej recepty, której patronują Hennequin, Veber i w. i. — jest również wczorajsza premiera. Przeniknęła się ona przed laty przez różne sceny polskie pod obiecującym tytułem „Musisz być moja“, zawiadując i o Poznań. Ale to już takie dawne dzieje, że teraz można śmiało uważać całą „awanturę arabską“ z pod paryskiego stempla, jako nowość.

Można tem snadniej, bowiem farsa ta udała się bodaj czy nie najlepiej Verneuil'owi, pomimo, iż wówczas stawił pierwsze kroki — aktorskie. W danym wypadku wyszło mu to na dobre, nie zdążył się bowiem popsuć, ani też zmanjerować. Miał jeszcze spory zapas świeżych pomysłów i dużo zapału, co razem zespolone dało całość naprawdę wesołą, budzącą tylko poważne zastrze-

żenia co do samego zakończenia.

Wznawiając „Musisz być moja“ p. Fertner miał specjalny cel: chciał się on pokazać publiczności w jednej ze swych najlepszych ról i zadokumentować wszem wobec oraz każdemu z osobna, że potrafi spędzić chmurę troski z każdego oblicza, oraz zmusić arcyśledziennika do przeistoczenia się niemal w wesołka. Kto nie wierzy — niechaj pośpieszy do Teatru Nowego, aby poddać się radosnej kuracji! Wyjdzie mu ona napewno na dobre i nie pożałuje swej fатыgi.

Doskonale sekundował naszemu gościowi pełen werwy i humoru p. Bystrzyński. Wyborną groteskową Rose Pompon była p. Peszyńska. Dobrze się zaprezentowała p. Miedzińska, której walory będzie można należycie ocenić w normalnych warunkach, bez zupełnie zrozumiałej przy debjucie tremy. Epizodyczną rolę zagrał dobrze p. Serwiński. J. H.

Sławne konie cesarza Napoleona I

Konie Napoleona I stały się przedmiotem legend. Prawdą jest, że podczas bitew zabitych zostało pod cesarzem dziewiętnaście koni. Konie Marie, Marengo, Euphrat i pewien siwek arabski miały podobno zaszczyt nieść cesarza w bitwie pod Waterloo, która położyła kres jego panowaniu. Szkielet konia Marengo znajduje się w Royal Service Institution w Londynie. W oficerskiej izbie odwachowej pałacu St. James zaś znajduje się 'abakiera, na której srebrnym wieku widnieje taki napis w języku angielskim: „Oto kopyto konia berberskiego Marengo, na którym jechał Napoleon w bitwach pod Marengo, Austerlitz, Jeną, Wagram, podczas kampanji rosyjskiej i wreszcie pod Waterloo“

W Ivenack stoi szkielet konia Marie, brudnosiwego klaczy, na której siedział Napoleon w bitwie pod Waterloo.

O innym koniu Napoleona, Jaffe, donosi historia, że zakończył on swój żywot, dożywszy lat 37, w hrabstwie Kent, Anglja. Owcześnie jego właściciel major Atkin-Roberts kazał mu wznieść mauzoleum.

Zwycięzca Napoleona w bitwie pod Waterloo, dowódca wojsk angielskich, generał Wellington, jechał w tej bitwie na koniu Kopenhagen, który również po śmierci otrzymał mauzoleum. Wellington nabył konia tego, który był wnukiem najslawniejszego konia na świecie Eclipse, za 10 000 franków. Koń ten był niezmiernie wytrzymały i potrafił, według własnych oświadczeń Wellingtona, w jednym dniu przebyć 195 km. Rumak ten Wellingtona był o-

Emocjonująca scena z filmu fantastycznego „King Kong“, wyświetlanego w kinach „Apollo“ i „Metropolis“.

czywiście ogromnie popularny i nie byłby zapewne zakończył sławnego swego żywota już w 28 roku życia gdyby był potrafił lepiej trawić czekoladę, która go karmiły wszystkie wielbicielejki Wellingtona. W zamian zato otrzymywały one bransoletki z włosów sławnego rumaka. Na inne upominki generalnie zdobyć się nie potrafił ponieważ był oszczędny aż do sknerstwa. W i P

Wróżka przepowiedziała 7 lat temu zamach na Dollfussa

Znana chiromantka wiedeńska, p. Rogalla, opowiada następującą historję w związku z zamachem na kanclerza Dollfussa.

„Gdy usłyszałam nazwisko zamachowca, przypomniałam sobie natychmiast scenę, która rozegrała się siedem lat temu w moim mieszkaniu. Zjawiła się wówczas u mnie pewna pani, która przedstawiła się jako p. Günther. Wraz z nią był jej syn, czternastoletni chłopak. Prosiła mnie, abym z ręki Rudolfa wyczytała jego przyszłość. Chłopiec podał mi dłoń: przyjrzałam się pobieżnie dłoni i w tej chwili ogarnęło mnie uczucie zdenerwowania; li-nje ręki wróżyły chłopcu groźną i niebezpieczną karierę. Po dokładniejszym zbadaniu linii, wyczytałam, iż chłopiec ten dokonana zamachu na czyjeś życie.“

„Pani Günther, której uwadze nie uszło moje zdenerwowanie, zaczęła nalegać gwałtownie, abym jej wyznała otwarcie, co wiem. Wysłałam chłopca do drugiego pokoju i wahałam wyznałam matce wszystko, co mi powiedziała ręka chłopca. Dlatego radziłam matce Dertila, aby oddała go do jakiegoś zakładu wychowawczego o surowym regime.“

„Jeszcze raz, a było to, zdaie się, w roku 1928, zjawiła się u mnie p. Günther i zakomunikowała mi, że poszła za moją radą i umieściła chłopca w internacji. Rudolf był jej synem z pierwszego małżeństwa. Cieszyła się, że Rudolf uczy się dobrze, że zachowanie jego w szkole jest nienaganne. Wyraziła nadzieję, że moja przepowiednia nie sprawdzi się być może. Podtrzymałam jej nadzieję, choć wydawało mi się zeczą pewną, iż nie omyliłam się w przewidywaniach. Wydarzenia obecne dowiodły, że miałam rację, że nie omyliłam się nawet w określeniu czasu, kiedy zamach dojdzie do skutku.“ M.

Walka sępów z samolotem

Samolot, pełniący regularne loty pomiędzy Palestyną a Anglja, został w tych dniach napadnięty przez sępy, które rzuciły się na aparat uderzając w niego kilkakrotnie dziobem i szponami. Napad trwał kilkanaście minut, w czasie których cztery te ptaki zostały rozerwane przez śmigło samolotu. Reszta, widząc bezskuteczność napadu, oddaliła się gromadą. Przy lądowaniu, pilot stwierdził, że skrzydła samolotu były w licznych miejscach przedziurawione na wylot. S. F.

Amator życia.

— Lubie ogromnie pewną dozę niebezpieczeństwa w codziennych wydarzeniach życiowych.

— Aha, to dlatego je pan groszek nożem?

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Koncert symfoniczny w Teatrze Wielkim

W czwartek dnia 12. b. m. wieczorem o godzinie 8 odbędzie się pierwszy w tym sezonie koncert symfoniczny pod dyktando Zygmunta Latoszewskiego. W programie Karłowicza „Rapsodia litewska“ i Brahmsa „Symfonia Nr. 1. c-moll“.

Solistką wieczoru, znakomita polska wiolinistka Eugenia Umińska, która świętą swą karierę rozpoczęła zagranicą — m. in. w Paryżu, Londynie, Rzymie — odegra koncert skrzypcowy M. Karłowicza, którego jest niedoścignioną interpretatorką.

Dużo Pani zaoszczędzi

jeżeli używać będzie **najlepszego** proszku

do pieczenia. Dlatego polecają Pani domu

stałe **Dra Oetkera** proszek do pieczenia a

jako bezwzględnie niezawodny. Jeżeli Pani piecze na proszku Dra

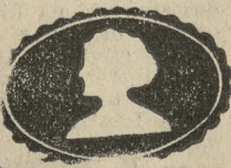
Oetkera „Backin“ podług znanych Oetkera receptów, pieczywo

udać się musi. — Przy zakupie zważać należy na nazwę

„Dr. Oetker“ oraz znak ochronny „Jasna Głowa“.

Żądajcie w składach kolonialnych bezpłatnie znanych książeczek z przepisami Dra Oetkera. W razie wyczerpania wysyła bezpłatnie

Dr. A. Oetker, Oliwa.

Backin

Dnia 9. 10. 1933 r. zasnął w Bogu, po długich i bolesnych cierpieniach, nasz szef, s. p.

Michał Zywert

Pamięć o Nim zachowamy na zawsze w sercach naszych, gdyż był dla nas najlepszym szefem, troskliwym opiekunem i przyjacielskim doradcą. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 12. b. m., o godz. 3 po poł. z kaplicy przy Wałach Jana III.

zg 20 133

Personel
Hurtowni Kolonjalnej M. Zywert i S-ka.

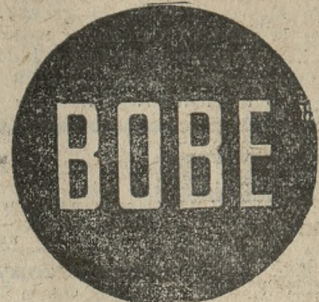
Największy wybór

Najtaniej kupisz
Tapety
Linoleum
Ceraty
Chodniki
i dywaniki
wszelkiego rodzaju u

Zb. Waligórskiego
Pocztowa 31.

Przyjmuje się asygnaty
Tow. „Kredyt”.
Pg 4 823-40.6

Prawdziwym dobrodziejstwem dla oczu są dobre szkła w odpowiedniej oprawie.
Dokładne i wygodne
okulary i binokle
poleca specjalny Zakład Optyczny

ALEJE MARCINKOWSKIEGO 7.

Pg 5 002-41.26

Sprostowanie.

Pogrzeb s. p.

Michała Zywert

odbędzie się w czwartek, 12 bm., o godz. 15-tej z kaplicy przedpogrzebowej przy Wałach Jana III, a nie — jak we wczorajszym wydaniu mylnie wydrukowano — o godz. 15,30.

zg 20 130

W trzecia bolesna rocznica drożkiego syna i bra'a s. p.

Jana Niepomucena Remleina

odravia się
msze św.

dnia 13. 10. 1933 r. o godzinie 9 w kościele OO. Franciszkanów dnia 14. 10. w katedrze o godz. 7. O modlitwie za dusze zmarłego prosza

matka i rodzina.

Poznań—Rataje.
zg 20 131/132

PROSEK z. KOGUTKIEM
(MIGRENO-NEVROSINI)
USUWA NĄJOPORCZYWSZY
BÓL GŁOWY
MIGRENE, NEURALGJE,
BÓLE ZĘBÓW,
GRYPE, PRZEZIĘBIENIA
BÓLE ARTRETYCZNE,
STAWOWE, KOSTNE I T.P.
PROSZEK TE WYRABIAMY: W POSTACI
TABLETEK.
ZADAJCIE ORYGINALNYCH PROSEKÓW
z. KOGUTKIEM

Pg 4 405

Bez odcisków

Poco znosić piekący ból odcisków lub zbolalych, zmęczonych, palących nóg, gdy jest tak łatwo pozbyć się wszystkich tych dolegliwości. Saltrat Rodell, zmieszany z wodą, wydziela tlen i nadaje wodzie kolor mleka. Gdy się zanurza nogi w tej mlecznej kąpieli, tlen przenika do por i wprowadza sole lecznicze do samego siedliska bólu. Odciski są tak dalece zmiękczone, że można je odjąć w całości wraz z korniami bez bólu i niebezpieczeństwa. Spuchlizna, zapalenie, stwardnienia — wszystko znika. Można nosić jak najwygodniej obuwie o całej numer mniejsze niż poprzednio.

Saltrat Rodell jest do nabycia we wszystkich aptekach, składach aptecznych i perfumeryach za małą opłatą z gwarancją zwrotu pieniędzy. Skład główny: L. Nasierowski, Warszawa, Kaliska 9.

Pg 5 986

Dnia 11 października, o godz. 1,30 w nocy zabrał mi Bóg moją najukochańszą córeczkę, s. p.

Urszulę

w 12-tej wiosnie życia, o czym zawiadamia w imieniu rodziny

w ciężkim smutku pogrążona
Wdowa Charlotte Hoffmann.

ng 5 903

Poznań, dnia 11 października 1933 r.
ul. Wierzbicice 18.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 14. b. m., o godz. 4-tej po poł. z kostnicy ewang. cmentarza św. Mateusza (ul. Rolna i Traugutta).

Kafle do pieców

szmelcowe i szamotowe w różnych kolorach, kamionkowe płyty posadzkowe, oraz glazurowane płyty ścienne posiada stale na składzie

G. Glaetzner

Poznań 3, ul. Jasna nr. 19
Tel. 65-80 — 63-28
Składnica: Kraszewskiego 10.
Pg 5 006-40.118

Warsztat

przy ul. Gen. Chłapowskiego 9, zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia u siostra p. Dolaty.

— 20 120

Tylko 2 dni

w piątek, dnia 13 i w sobotę, dnia 14. b. m., od 9-tej do 18-tej odbędzie się przy ul. Sew. Mielżyńskiego 25 a, II. p., m. 7. sprzedaż pierwszorzędnym materiałom Biel-skich na ubrania, płaszcze, jako też na płaszcze damskie po cenach bardzo niskich (fabrycznych). — Zamówienia przyjmuje się także z dostawą na termin późniejszy.

zg 20 134

nr 5 565

Na sadzenie jesienne dostarcza z bardzo wielkich zapasów w pierwszorzędnym, pod gwarancją prawdziwym towarzysz wszelkie

drzewka owocowe i alejowe, krzewy owocowe i ozdobne, róże etc. dg 1584

Aug. Hoffmann, Gniezno, Tel. 212

Szkółki drzew i hodowle róż. Wystawa drzew na Targach Poznańskich od 13 do 15 października. Katalog oraz cennik na życzenie bezpłatnie.

A może Tobie ślepy los wyznaczył

Główną wygraną

Loterji Państwowej w mojej kolekturze?

Ciągnięcie już 19 b. m.

Stefan Centowski

Poznań, pl. Wolności 3.

dg 1 708/00

A. DENIZOT, Luboń (Poznań)

poleca Pg 4 912-57.22

drzewa i krzewy owocowe parkowe i ozdobne, róże, konifery, rośliny na żywo.

Cennik na żądanie! Cennik na żądanie!

Skład na drogerję i kolonjalke

w Gostyniu w rynku, w którym od przeszło 25 lat takie przedsiębiorstwo istniało zaraz do wynajęcia. Bliższe wiadomości: ng 5 843 a

Henrykowa Czabajka, Gostyń.

KAŻDĄ CHOROBE WYLECZYSZ

Jeżeli regularnie zażywać będziesz
ZIOŁA Dra BREYERA

Nr.	Choroba	Cena
Nr. 1.	w kaszlu, astmie, rozedmie płuc	3,50
Nr. 2.	w reumatyzmie, artretyzmie, zlej przemianie materji, nieczystości cery, chorobach skórných	3,50
Nr. 3.	w chorobach żółdkowo-kiszczokowych, wątrobowych, żółtaczce	3,—
Nr. 4.	w chorobach nerwowych, bólu głowy, bezsenności, ogólnym wyczerpaniu	4,—
Nr. 5.	w niedokrwistości i ogólnym osłabieniu	5,50
Nr. 6.	w chorobach nerkowych i pęcherzowych	4,—
Nr. 7.	przeczystczające w chronicznem zatkwardzeniu i hemoroidach	1,50

Do nabycia w oryginalnym opakowaniu w aptekach, składach aptecznych i drogerjach lub w wytwórni „POLHERBA”, Kraków - Podgórze, Skrytka nr. 48.

Zainteresowani otrzymają na żądanie darmo z wytwórni broszurę „Jak odzyskać zdrowie”. Pg 4 824-70.132/134

Poszukiwany przedstawiciel

na Wojew. Poznańskie, na artykuły elektrotechniczne znanej marki. Ustosunkowani, obrotni reflektanci zechcą złożyć oferty wyczerpujące w ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod dg 1740

Bardzo korzystna lokata kapitału.

W dniu 16 października 1933 r., o godzinie 10-tej przed południem odbędzie się w Sądzie Grodzkim w Kościanie przetarg przymusowy nieruchomości położonej w najpiękniejszej części miasta Kościana.

Budynki składają się z dwóch domów mieszkalnych, stajni warsztatu stolarskiego, garażu, fabryki wyrobów drzewnych, szopy do drzewa, wozowni, piekarni parowej, lodowni, stolarni i maszynerni.

Objekt nadaje się szczególnie na przedsiębiorstwo budowlane, które ze względu na bardzo ożywiony ruch budowlany w Kościanie, ma egzystencję w zupełności zapewnioną.

Dla nabywcy kredyt na dogodnych warunkach.

Wszelkich informacji udziela odwrotnie

Komunalna Kasa Oszczędności Miasta Kościana

w Kościanie (ratusz) jako wierzycielka.

dg 1 739

Niniejszem podajemy do łaskawej wiadomości naszych P. T. Odbiorców, że p.

Zygmunt Warczyński z Poznania

przestał być od dnia 6 października r. b. naszym zastępcą i wobec tego nie ma prawa do zawierania dalszych transakcyj a w szczególności do inkasowania pieniędzy w naszym imieniu.

„Kanold“ Sp. Akc.

dg 1 743

Leszno (Wlkp.)

PRZEDSTAWICIELI - PODRÓŻUJĄCYCH

na okręgi Poznań - miasto, Wielkopolską i Pomorze, ludzi ruchliwych, z branży spożywczej, uczciwych i posiadających odpowiednie zabezpieczenie poszukuje się. Zgłoszenia przyjmuje

Sp. Akc. „Kanold“, Leszno (Wlkp.)

dg 1 744

WYWIAD PIECHOCKIEGO TO PODSTAWA OPINII KREDYTOWEJ.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811
i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

Nagłówek słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówekowych.

1. SPRZEDAŻE

Sprzedam
tokarnie 2 1/2 metra długa w baro- nadzwyczajnie. inwentarze bez dlugu 17 000. wpłaty 10 000. Woź- niak. Steszew Koscińskiego 13. ng 5882

Mebie
najtaniej A. Baranowski
Poznań, Pogórna 13.
Pg 3122-23.59

53
ziemi buraczanej, zabudowania nadzwyczajnie. inwentarze bez dlugu 17 000. wpłaty 10 000. Woź- niak. Steszew Koscińskiego 13. ng 5882

Futra gotowe i na miarę spody pod męskie futra
wydry lisy i skóry wszelkiego rodzaju do naprawy futer poleca w wielkim wyborze i tanich cenach — Józef Dawid Poznań, ul. Nowa 11 przy Starym Ryнку — Firma chrześcijańska.
Pg 4 201-38.87

Paczki
jak domowe po 10 groszy poleca Piekarnia-Cukiernia „Polnaka”, Marszałka Focha 49, narożnik Kanałowej zdg 75 103

Dom
piętrowy z ogródkiem sprzedam. Mieszkanie 2 pokojowe, wolne. Informacje Kanałowa 7, mieszkanie 8. zdg 75 399/400

Skład
cukierków korzystnie na sprzedaż Dzierżawa 25 zł. Adres wskazuje Kurjer Poznański zdg 75 508

Praktyka dentystyczna
po lekarzu dentyście blisko Poznańa zaprowadzona do wydzier- żawienia lub korzystnie do sprzeda- nia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 75 473

Obrazy
tanie. Adres Kurjer Poznański zdg 75 469

Tanio
sprzedam regał i stół składowy. Skarbowska 1, mieszka 1. zdg 75 467

Losy
najszczęśliwsze w kolekturze Władysława Billerta, św. Marcin 19. zdg 75 550

Bardzo tanio
repozytoria dla blawatiników 4,40 długości, 3 mtr. szerokie, dołem żaluzja! Polski Dom Komisyowy, Woźna 44. zdg 75 552

Łóżka
duże ciemne, materacami i umy- walką tanio. Grochowa Łąki 3. — 16. zdg 75 659

Mebie
kuchenne, szafa łóżko, krzesła tanio sprzedam. Poznańska 27/5. zdg 75 480

800 zł
3 pokoje debowe kuchnia, dostaniesz Fabryka Mebli, Śróдка, zdg 70 265

Skład
na sprzedaż. Adres Pocztowa 27 Farbiarska. zdg 75 481

Uwaga!
kupię kilka używanych kompletnych sypialek, jadalni, pokoi męskich, lampy kryształowe, wszelkie rodzaje i place najwyższe ceny. Polski Dom Komisyowy, Woźna 44. zdg 75 024

Skład
kolonialny całem urządzeniem przy ruchliwej ulicy sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 640

Radjo
prąd zmienny tanio. Dąbrowskiego 35/37, m. 27. zdg 75 638

Sypialnia
stół garderoba. Chełmońskiego 20, m. 3. zdg 75 632

Mebie
najkorzystniej kupisz u Andrzejewskiego, Poznań, ulica Wrocławska 4. zdg 1 656

Najszybsze
losy pierwszej klasy nabyć można tylko w kolekturze Kedzkiej, Sieroca 5/6 narożnik Nowej. Dużo wygranych po 10 000; 5 000; 3 000; 2 000 zł zdg 68 537

Futra
najnowsze modele, blamy, lisy oraz różne skóry kupuje się najtaniej w magazynie futer, St. Piotrowski, Poznań, Szkolna 9. dg 1 240

Willa
5 pokojowa, dom gospodarczy — ogród warzywny, oparkiony żelaznym plotem, nowe, spiesznie do sprzedania Poznań-Główna, R. Sławiński. zdg 74 906

Dom
5 pokoi, 3 ogrodu, na każdy interes 5 000. wpłaty 3 000. Woź- niak. Steszew, Koscińskiego 13. ng 5 881

Gramofony — najtaniej
Płoty Odeon 3.50 F. Bałoi, Woź- na 12. zdg 74 992

Drzewka owocowe
zdrowe, z silnymi koronami, w doborowych odmianach; drzewka i krzewy ozdobne oraz sadzonki lesne, poleca na sezon jesienny b. r. po cenach niższych: Zakład Ogrodniczy Józefa Księcia Sapie- hy, Oleszyce, woj. łwowskie. Cen-niki na żądanie bezpłatnie. dg 1 119

Sypialnie
gabinet, jadalnię najkorzystniej Dąbrowskiego 79 Bocheński zdg 73 753

Kartofle
2 zł centnar dostarcza w dom. — Maj. Przybroska, p. Rokietnica. zdg 74 548

Mebie
najtaniej u Bakosia
ul. Wenecjańska 1
Most Chwaliszewski przy Krzy- żu. zdg 73 679

Okazja
złoty płaski zegarek za cenę sre- bnego tylko 165. C Chwilów-ki św. Marcin 40. zdg 75 287

Skład
nabiątu w centrum Poznańa — bardzo dobrze zaprowadzony do sprzedania Oferty Kurjer Poznański zdg 75 293

Jadalnia flamandzka
fortepian krótki nowoczesny — Podgórna 6 m 5. zdg 75 262

Futro
męskie eleganckie sprzedam. — 27 Grudnia 19, m. 15. zdg 75 263

Restauracja
centrum Poznańa najruchliwsza ulica zbiór 200 zł dziennie dzier- żawa 200 zł mies. pełnym wy- szynkiem cena z towarami, urzą- dzeniem 7 500 Oferty Kurjer Poz- nański zdg 75 273

Jadalnię
w dobrym stanie sprzedam (tanie) Działyńskich 9 m. 8. zdg 75 313

Fabryka mechaniczna
w Poznaniu z powodu wyjazdu jest bardzo korzystnie do naby- cia Oferty do Kurjera Poznań- skiego zdg 75 320

Wyżeł
brunatny, krótkowłosy, 1 rok, ca 80 złotych w dobre rece. Zgło- szenia Kurjer Poznański zdg 75 359

Samochód
osobowy Praga Sixto sprzedam korzystnie. Garaże Jeżycka 42a. zdg 75 345

Futro
męskie, elki, zegar szafkowy. — Młyńska 12, m. 6. zdg 75 374

Remington
walkiżkowa Szkolna 7/8, m. 8. zdg 75 368

Drzewka owocowe
ozdobne różko polec kor-zystnie Szkołka Drzew A. J. Jeske Jelonek per Złotniki (Telefon 3) koło Poznańa. Sprzedaż detaliczna Poznań, Em Seza- nieckiej i Rynek Wildecki, narożnik ul. Przemysłowej Cenniki na żądanie Pg 4 804/05-38.53/55

Magazyn mebli
Józef Baranowski
Wrocławska 19
Ceny najniższe Pg 4798

Motocykle
Matchless oraz Raleigh po cenach wyjątkowo niskich. Dogodne warunki. Moto-Sport, dawn. Koszczyński, Wielka 12, m. 8. Pg 3 707-32.17

Perski dywan
duży i mały pomosty na sprzedaż Skarbowska 4, mieszkanie 8, parter zdg 75 509

Futer
damskich wybór, modernizacja, naprawy. Wierzbicice 13. — 3. zdg 75 502

Maszyny do szycia
najtaniej bebenkowa 240. — gabi- netowa 280. — Traugutta 23, mieszkanie 8. zdg 75 498

Dom
dwupiętrowy Poznań 25 000, wpłaty 13 000. Małecki, Rybakki 20a. zdg 75 493

Wilkę
czteropokojowa, 7 móg na ogrod- nictwo, stacja od Poznańa okazyj- nie sprzedam. Informacje We- dzikowski Poznań, Piekary 11. zdg 75 666

Maszynę
do pisania „Ideal” tanio sprze- dam. Wieszowska 1. zdg 75 544/5

Jadalnię
powodu przeprowadki za 150.— Wielka 7, m. 10. zdg 75 567

Skład
galanterijny przy ruchliwej ulicy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 559

Parcele
do sprzedania. Traugutta 15. zdg 75 558

Rower
nowy okazjnie sprzedam. Ra- tajeńska 11, m. 50. zdg 75 555

Biuurko
amerykańskie różne inne meble używane. Nowy Dom Komiso- wy, Woźna 16. ng 3 788

Lokomobila
60 P.S. 12 i pół A. rok 1914 Gut- ler & Co. 2 traki 75 i 45 centr. dynamo 220 woltów 750 metr szyn waskotorowych tania na sprze- daż. Zgłoszenia Kurjer Pozn. ng 3 776

Limuzynę
„Chevrolet” 6 cyl. okazała, go- towa do jazdy, sprzedam. Kra- śnińskiego 3 mieszkanie 5. zdg 75 530

Akwarium
Dąbrowskiego 34 m 11. zdg 75 529

Biuurko
z biblioteczką 50.— Kolejowa 6a, mieszkanie 7. zdg 75 528

Eleganckie
futro, późnowe korzystnie. — Wskaże Kurjer Poznański zdg 75 524

Wózek
dziecięcy do sadania, używany. Focha 177 m. 12. zdg 75 595

Piekarnia
zaraz do sprzedania. Wojciech Gozddecki, Górna Wilda 22. zdg 75 377

Mebie kuchenne
kuchnie reformowe nowoczesne tania sprze da Konecki, Piasko- wa 3 wytwornia mebli kuchenn- ych. zdg 75 597

Encyklopedja
Ultima Thule I II 1/2 III i skrzypce korzystnie. Gen Pra- dzynskiego 11, m 1. zdg 75 500

Skład
galanterijny mieszkaniem. Mar- szałka Focha 65. zdg 75 548

Kotły
do wody centralnego ogrzewania okazjnie sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 75 546

Motocykl
B. M. 750 cc. 18 K. M. mało używany sprzedam tanio lub za- mienie mały samochód. Zgło- szenia Kurjer Pozn. zdg 75 541

Piec łaźniowy
węglowy używany sprzedam ta- nio. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 75 547

Wille
wiejska, 3 mieszk. maszy z o- gródkiem i ziemią w najlepszym stanie, położona przy lesie (dla urzęd. pensj. bardzo korzystnie) sprzedam za gotówkę. H. And- reas, Piotrowo - Obrzycko. zdg 75 536

Gramofon
szafkowy okazjnie. Komis. Woźna 16. rg 3 789

Jadalnię
używane, dobrze utrzymane oka- zyjnie Nowy Dom Komisyowy, Woźna 16. rg 3 790

Tylko Jarosz
Fredry 6 na najniższe ceny płyt gramofonowych zdg 75 650

Parcele
przy Wielkopolskich Alejach za- raz sprzedam Oferty Kurjer Poz- nański zdg 75 672

Maszyna
krawiecka damska jak nowa ta- nio. Słowackiego 29 mieszka 10. zdg 75 669

Jadalnię
tanie sprzedam. Jeżycka 45 mie- szkanie 2. zdg 75 667

Żelazny
piec szamotowy sprzedam. Kra- szewskiego 12, m 4. zdg 75 668

Dla
ogrodnika 15 móg przy Pozna- niu kupno lub dzierżawa. Zgło- szenia Kurjer Poznański zdg 75 662

Elektrolux
tylko kilka razy użyty — sprzeda- tanio. Prusa 17, m 1. od 10-ej do 17-ej. zdg 75 622

Doga
złota, ostra, tanio na sprzedaż. — Żydowska 28. zdg 75 581

Maszyny
trykotarskie i półkosznicze z ur- rządzeniem tanio sprzedam. Kry- ziec, Poznań, Reja 1. zdg 75 206

5. KUPNA
Powszechny Atlas
geograficzny (duży) Romera kupie Zgłoszenia z najniższą ceną do Kurjera Poznańskiego pod zdg 72 889

Urządzenie
nadające się do składki cukierków kupi zaraz L. Bukalski Gniezno, fabryka cukrów i czekolady ng 5 872

Kupię
młodego jamnika Oferty Kurjer Poznański zdg 75 285

Okrętkarkę
używaną kupię Oferty Kurjer Poznański zdg 75 271

Kupię
Leica używaną Zgłoszenia Kur- jer Poznański zdg 75 339

Przyczepkę
do motocykla w dobrym stanie kupię Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 370

Samochód
Fiat 501 dobry zamienie na For- da z małą dopłatą Oferty Szul- czyk Poznań Zupańskiego 15.

Resztówkę
mniejsza kupię. Warunek dom w parku możliwe przy wodzie, nie dalej jak 30 km od Poznańa. Dokładne warunki wraz opisem położenia nadesłać pod Kurjer Poznański zdg 75 394

Kupię
leżankę Oferty Kurjer Poznań- ski zdg 75 465

Krowy
20-30 sztuk wysokocielne, świe- żo pocielone lub jaitowice wagi 10-12, centnarów, możliwie z jednej obory, materiał pierwszo- rzędny, wysokocielny kupi Ma- jetność Obudno, p. Dąbrowa-Mo- golino. Zgłoszenia przelać z po- daniem cen. zdg 75 537

Węgiel
bukowy kupię większą ilość. — Oferty Kurjer Poznański zdg 75 484

Mundur
oficerski na średnią figurę Oferty Kurjer Poznański zdg 75 575

6. KAMIENICE
Administracje
wzgl stróżstwo w inteligentnym domu przyje centralne ogrze- wanie naprawiam elektryczność. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 294

Dom
Rynek Śródecki dochód ustawa- wy 3 700 cena 28.500 Admini- strator Dutkiewicz, Chwałszywo 70. zdg 75 415

Kamienicę
komfortowa, centrum Poznańa, dochód 30 000 sprzedam 310 000, wpłaty 150 000. Gruszczyński, Pocztowa 30. zdg 75 432

Kamienicę
sprzedam 80 000 wpłaty. 50 000. Małecki, Rybakki 20a. zdg 75 494

Kamienica
nowobudowana, dwupiętrowa, — dwa składy 19 000, wpłaty 9 000, dochód 3 000. Bloch, Poznań, Długa 5. zdg 75 488

Kupię
wille za gotówkę wartości 40 000 Oferty Kurjer Poznański zdg 75 533

7. PIENIĄDZ
Wspólnika
do przedsiębiorstwa autobusowe- go gotówka 6 000 najchętniej szofera zysk dzienny 50 zł zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 70 307

Dolary
złote sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 416

4 000
zł. pożyczkę na 1 hipotekę, no- wy dom, 2 mieszkania, 3 pokoje i komfort do wynajęcia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 496

Wspólnika
współniczkę 500, 1 000, fabryka- cja świec. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 491

1 000
poszukuje nauczycielka. Łaska- we zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 75 660

Kto
finansuje patent zagranicą? Sa- muj oferty kupna z zagranicy. — Zgłoszenia Kurjer Pozn. ng 5 898

500
poszukuje. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 75 661

8. DO WYNAJĘCIA
Pokój
kuchnia do wynajęcia. Głuma — Luboń, przy szosie. zdg 75 507

2 pokoje
kuchnia, światło elektryczne, wprost od gospodarza zaraz do wynajęcia. Kranthofera 7 b. m. 4 zdg 75 574

Mieszkania
ubikacje różne wynajmuje Zwi- azek Gospodarzy Wojciecha 2, m. 1. zdg 75 117

Czteropokoje
komfortowe mieszkanie balkon, hol bez podatku. Solać Śląska 11. Pg 4 991-57.74

6 pokojowe
mieszkanie słoneczne na I pię- trze Kraszewskiego 19 od zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia: Braeun- nig mieszkanie 9 zdg 74 598

5 pokojowe
parter także na biuro lub dla le- karza Informacje Rawaeka, su- terena Plac Nowomiejski 5 a. zdg 75 236

4 pokojowe
I piętro komfort, centralne wod- ne ogrzewanie, duże pokoje — Obejrzeć: Wyspiańskiego 12 por- tier. zdg 75 297

7 pokojowe
parter, komfort centralne wod- ne ogrzewanie. Obejrzeć: Wy- spiańskiego 12 zdg 75 298

Mieszkanie
2 pokoje kuchnia III front Rynek Łazarski dzierżawa 50 złotych, dwa lata zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 256

Trzypokoje
ogródek, spokoina willa. Zgło- szenia Kurjer Poznański zdg 75 362

Dwupokoje
kuchnia, średmieście, czynsz 30 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 409

Mieszkanie
3 pokoje z meblami z powodu wyjazdu odstąpię. Zgłoszenia od 14-17. Małeckiego 37, m. 8. zdg 75 445

3
kuchnia, Mostowa 67, dzierżawa, informacja Swiercz, Zupański-ego 18. zdg 75 500

Pięciopokoje
komfortowe, czynsz 140. Trzy- pokojowe, łaźienka 65.— Dwupo- kojowe, korytarz 37 od gospodar- za wynajme zaraz „Pawilon”, Marszałka Focha 15. zdg 75 495

Skład
pokojem zaraz. Słowackiego 41. zdg 75 570

Mieszkania
3 lub 2 pokoje z łaźienką za- raz do wynajęcia gospodarz — Traugutta 15. zdg 75 557

Mieszkanie
w średmieściu, 2 pokoje z ku- chnią I, ptr. front, tylko emeryt- ce. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 75 401

Pięciopokoje
elektryczność, odnowione, wolne, Kopernika 4, Nowak. zdg 75 387

2
pokoje i pokój z kuchnią, wynaj- mie gospodarz. Adres Kurjer Poznański zdg 75 379

Pięciopokoje
III piętro słoneczne z przynależ- nościami Łazarz, gospodarz. — Oferty Kurjer Pozn zdg 75 588

6-cio pokojowe
komfortowa od zaraz do wynaje- cia, Składowa 4. zdg 75 506

5
pokoi. Kochanowskiego 17, go- spodarz. zdg 75 652

Pokój
z kuchnią do wynajęcia od go- spodarza. Czynsz zgóry, Ksie- dza Skorupki 14. rg 3 796

Dwudziestopokojo
lokal centrum na pensjonat wska- że „Domus”. Plac Wolności 14a. zdg 75 631

Sześciopokoje
centrum, 200 miesięcznie. — „Domus”. Plac Wolności 14a. zdg 75 629

9. SZUKA MIESZK.
Starsze małżeństwo
samotne szuka mieszkania 4-po- kojowego. Oferty cena pod zdg 75 058 Kurjer Poznański.

3 pokoi z komfortem
poszukuje zaraz urzędnik banko- wy na stałej posadzie. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 254

Urzędnik emerytowany
poszukuje od 1 listopada lub grudnia taniego mieszkania 2-3 pokojowego z kuchnią. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 164

5-6
pokoi, komfort średmieście do drugiego piętra od gospodarza zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 280

Kulturalny
spokojny placacy lokator (2 oso- by) wyższy urzędnik poszukuje mieszkania 3-2 pokojowego od listopada lub później od gospodarza Zgłoszenia Aleja Wielo- polska 10, I. zdg 75 283

Mieszkania
4 pokojowego z wygodami szuka emeryt Oferty cena Kurjer Poz- nański zdg 75 301

Dwu
trzypokojowego z wygodami po- szukuje urzędnik na stałej posa- dzie Łazarz. Oferty Kurjer Poz- nański zdg 75 303

Umeblowany
Inteligentnej pani — panu Spokojna 27 — 9. II wejście godz. 6-8 zdg 75 279

Dwuosobowy
Pocha 39 mieszk. 10. zdg 75 316

Studentkom
słoneczny, czysty, utrzymaniem. Jackowskiego 21, m. 11, zdg 75 418

Frontowy
Za Bramką 12a, m. 6 zdg 75 328

Klatki
frontowy. Pościel pożądana. Sawaiańska 12a, m. 6, zdg 75 340

Mlyńska
12. I. prawo pokój zdg 75 348

Klatki
Łakowa 21, m. 19 zdg 75 455

Kwiatowa
9. 11. zdg 75 454

Wały
Jagiello 2a. I. zdg 75 453

Słoneczny
Półwiejska 34, m. 8 zdg 75 450

Pokój
Śniadeckich 6, m. 5 zdg 75 449

Ratajczaka
11a, m. 77, słoneczny spokojny od 15. zdg 75 448

Ładny
centralnie. Prusa 17. — 7. zdg 75 443

Panom
dobre utrzymanie po 70.— Bałkińskiego 7, m. 1. zdg 75 442

Dwa
łeczne. Światokrzyski 3 — 12. zdg 75 440

Jedno
dwaosobowy czyste, dobrem utrzymaniem Marcini 27. — 5. zdg 75 439

2
pokoje razem, osobno, używaniem kuchni. Św. Wojciech 22/24 mieszkanie 9. zdg 75 430

Dwuosobowy
mily dobrem utrzymaniem. Ratajczaka 15, m. 3. zdg 75 424

Pokój
Żupańskiego 22, m. 6. zdg 75 425

Kraszewskiego
11 mieszkanie 17, pokój z wygodami. zdg 75 512

Mickiewicza
1, m. 3, dwuosobowy. zdg 75 505

Frontowy
elegancki, elektryczność 1—2 panom utrzymaniem — bez. Marcina 39, m. 10. zdg 75 489

Bez
pościeli. Mostowa 5a, m. 6. zdg 75 568

Dwuosobowy
frontowy, jednoosobowy Skarbo- wa 4, mieszk. 14. zdg 75 556

Niekrepującym
wełsiami dobrze umiobl. (fortepian). Rybaki 21, m. 3. zdg 75 572

Dwuosobowy
Kreta 5, m. 9. zdg 75 517

Przyjezdny
pokoje Ratajczaka 11a, m. 25. — parter. zdg 75 516

Komfortowy
Kwiatowa 6, m. 3. zdg 75 405

Inteligentnemu
solidnemu panu na stanowisku dobrze umioblowany. Mickiewicza 10, m. 5, 15—18. zdg 75 397

Dwuosobowy
pościel pożądana od 15. 10. Szymańskiego 9, m. 8. zdg 75 382

Pokój
spokojny. 20 zł. Żupańskiego 12, m. 16. zdg 75 378

2 pokoje
1—2 osobom. Wypiańskiego 13, mieszkanie 6 zdg 75 619

Grobla
19 — 8. zdg 75 592

Inteligentowi
wszelkie wygody Kwiatowa 3. zdg 75 536

Pokój
Kochanowskiego 17 mieszkanie 2 zdg 75 120

Frontowy
dobrem utrzymaniem. Słowackiego 16 mieszkanie 1. zdg 75 651

Dwuosobowy
Matejki 7 mieszk. 10. zdg 75 649

Frontowy
od 15. Skarbowa 17, I. zdg 75 549

Słowackiego
33, m. 9. zdg 75 655

Skarbowa
11. mieszkanie 2 słoneczny frontowy utrzymaniem bez. zdg 75 671

Mily
czysty, słoneczny przy kulturalnej rodzinie. Długa 4, m. 10. zdg 75 681

Czysty
dwaosobowy, elektryczność blisko Uniwersytetu, utrzymaniem — bez. Łakowa 9, mieszk. 6. zdg 75 477

Studenta
wspólny frontowy. Wrocławska 3, m. 6.

Dwa łącznie
słoneczne ciepłe. Mostowa 34, m. 9. zdg 75 648

Utrzymaniem
bez Słowackiego 29. — wejście Asnyka m. 3. zdg 76 647

Pokój
Św. Józefa 3, m. 10. zdg 75 646

Słoneczny
zaraz. Plac Bernardyński 1, m. 5. zdg 75 645

Niekrepujący
czysty, solidnemu, Św. Józefa 3, m. 5. zdg 76 642

Pokoik
mily, słoneczny. Łakowa 10, I. prawo. zdg 75 639

Pokój
frontowy, umeblowany, klatki schodowej. Kopernika 10a, m. 6. zdg 75 641

Duży
elektryczność, centralne, panu. — Poczta 10, m. 5. zdg 75 635

Komfortowy
centralnie Kramarska 19/20 — 9 narożnik Poczta zdg 75 663

Dwuosobowy
elektryczność utrzymaniem — Wielka 18, 12a. zdg 75 634

Studentom
Matejki 65a, m. 7. zdg 75 485

Pokój
z utrzymaniem 1 lub 2 osobowy. Ul. 3-go Maja 8a, m. 17 zdg 75 593

25.—
ładny pokój. Polna 3, m. 5. zdg 75 624

Utrzymaniem
bez, centralne, elektr. Poznańska 58a, m. 6, narożnik Mickiewicza, zdg 76 623

Łakowa
16, wspólny, mieszkanie 10. zdg 75 577

Pokój
ewentualnie utrzymanie fortepian Grottzera 14 mieszkanie 3. zdg 75 673

12. SZUKA POKOJU

Dwa
oddzielne jednoosobowe eleganckie pokoje poszukiwane. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 057

Pokoju
czystego klatki szuka pan 15. 10. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 267

Utrzymaniem
blisko Uniwersytetu Oferty Kurjer Poznański zdg 75 274

Klatki
pokojem od 15 szukam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 75 310

Student
poszukuje pokoju Oferty cena Kurjer Poznański zdg 75 311

Eleganckie
2 pokoje poszukiwane, centrum lub bliżej. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 414

Urządnic
poszukuje niekrepującego, nieprzejściowego pokoju. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 75 393

Studentka
szuka pokoju, średnie 30—35 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 413

Ładnego
pokojem. Jeżyce, centrum 40.— studentka. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 423

Niekrepującego
utrzymaniem poszukuje pani. — Oferty cena Kurjer Poznański zdg 75 561

Dwuosobowego
poszukują urzędniczki. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 75 554

Szukam
tylko z centralnem, elektrycznym zupełnie niekrepującego, dobrze umiobl. pokojem, możliwe klatki schodowej, 10 minut od 27 Grudnia z śniadaniem i obiadem za 75 zł — bez 45 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 408

Pokoju
solidnego w okolicy Mickiewicza z utrzymaniem lub bez poszukuje urzędnic. Miał być nieumeblowany. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 75 385

Pokoiku
do 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 598

Małżeństwo bezdzietne
poszukuje 2 umeblowanych, czystych pokoi używaniem kuchni. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 657

Niekrepującego
najchłodniej klatki poszukuje pan średniemiej. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 75 579

13. LOKALE

Ubikacje
na wspólne biuro maszyna oddam 50. Strzelecka 33 „Bazar”. zdg 75 289

2
ubikacje handlowe I. Plac Wolności, oddawane zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia telefon 77-85 zdg 74 649

Skład
mniejszy. Dąbrowskiego 69 — stróż. zdg 75 187

Stajnie
i warsztat do wynajęcia zaraz. Poznańska 44 stróżka. zdg 74 853

Skład
z ubikacją do wynajęcia. Zgłoszenia osobiste 3—4 i wieczorem 8—9 Kazimierz Strzyński, Poznań Dąbrowskiego 3 zdg 75 257

Lokal restauracyjny
wraz z mieszkaniem przy ulicy Wierzbiciejce zaraz do oddania wprost od gospodarza Wierzbiciejce 21, m. 2 godz. 17—20 telefon 74-04. zdg 75 275

Ubikacje
odpowiednie na szkole tańców, centrum, dzierżawe zapłacone z góry. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 352

Poszukuję
próżnego składu nadającego się na skład owoc i nabiału. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 327

Lokal
fryzierski zaraz do wynajęcia. Małe Garbary 1. Zgłoszenia Jaroszewski Maszalarska 6 zdg 75 595

Skład
z dwoma ubikacjami. Jeżyce przy przystanku tramwajowym, wynajmie od zaraz gospodarz. — Zgłoszenia Zwierzyniecka 22, m. 6 zdg 75 663

14. DZIERŻAWY

Poszukuję
dzierżawy kolonijki, — okolica Gniezno Poznań. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 360/1

Odstąpię
korzystnie dzierżawę wielkiego terenu myśliwskiego. Wiadomość Kurjer Poznański zdg 75 219

Poszukuję
dzierżawy piekarni w Poznaniu lub w powiatowym mieście. — Oferty z podaniem warunków. Kurjer Poznański zdg 75 326

5 pokojowe
komfortowe mieszkanie przy ul. Nowej 4 na I. piętrze zaraz do wynajęcia wprost od gospodarza. Informacje od 11—13 Drukarnia Mieszkańca T. A. Murna 2, narożnik Nowej 5. Pz 4 984-41.5

Skład
połączony z 2 składnicami przy Al. Marcinkowskiego wzdłuż rzeki gospodarz. Zgłoszenia „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11 pod 41.14. Pz 4 992-41.14

1 400—2 000 mórg
dzierżawy poszukuje. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 75 385

Skład
blawatów od 50 lat istniejący w Wolsztynie, w powiatowym mieście, najruchliwsze miejsce wraz z mieszkaniem od zaraz do wynajęcia lub kamienia z składem do sprzedania. Oferty Jan Weiss, Wolsztyn. rg 3 791

Interes zbożowy
bezkonkurencyjny na prowincji, dobrze prosperujący z braku kapitału obrotowego wdzierżawie lub sprzedam zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 630

18 URZĘDOWE

W sprawie
postępowania układowego firmy Jan Sołdecki, Fabryka Korków i Wyrobów Korkowych na podstawie art. 40, 41 i 42 ustawy z 6. 3. 1928, o odroczeniu wypłat, zawiadamiam, że w celu ustalenia listy wierzycieli, odbędzie się termin sprawozdania wierzycieli w dniu 24 października br. w lokalu firmy w Poznaniu, ul. Św. Wojciecha 28. Lista sprawozdanych wierzycieli będzie wyłożona od dnia 26 października br. w wydziale upadłościowym Sadu Grodzkiego w Poznaniu i w ciągu siedmiu dni osoby interesowane mogą zaskarżyć w terminie siedmiodniowym postanowienia nadzorca sądowego, co do wciągnięcia wierzycieli na listę, do sadu, który spór ostatecznie rozstrzygnie. Nadzorca Sądowy, zdg 75 665

21. ZGUBY

W drodze
z ul. Fr. Ratajczaka. Fredry ku ul. Wesolej zagubiono list i świadectwa służby. Uczciwego znalazcę uprasza się o oddanie za wynagrodzeniem. Firma A. Mieloch, Poznań. Bielska Góra, tel. 41-96. zdg 75 146

Zginął
Akademicki dowód osobisty, wydany przez Uniwersytet Poznański w roku 1932 na imię Teodora Grabackiego. Znalazcę proszę zwrócić: Poznań, Dąbrowskiego 36, m. 8. Telefon 73-62. zdg 75 658

22. ROZMAITE

Sukienki
płaszczki kostiumy, szyje tanio Salon Mód „Sława” Aleje Marcinkowskiego 15. zdg 75 487

Krawcowa
polecą się w dom, poza dom. Fr. Ratajczaka 15, m. 52. zdg 75 482

Płótna
Iniane samodzielowe ręczniki, ściereki liane, najtaniej. Bazar Przemysł Ludowego w Wilnie. Oddział Poznań ulica Fredry 6, wejście Wały Jana III Nr. 2 zdg 75 643

Oddam
dziecko na własne córce — Adres Kurjer Pozn. zdg 75 664

Pracownia
Gorsety „Wanda”
Gorsety na miarę, Gorsety gotowe — Pasy do ciąż — Paseczki sportowe Biustonosze wszelkiego rodzaju. Reparacje gorsetów, Ratajczaka nr. 27, parter. zdg 75 474

Swetry
garsonki, bluzki, sukienki i t. p. wykonuje, przerabia „Tricot” — Poczta 23. Pz 47 82-39.29

Wróży
słynna chiromantka z Warszawy bawiła się przejawem. Piekarzy 20/21. — 5. zdg 75 369

Artykuły piśmienne
przybory szkolne
oraz biuro poleca Strzałkowska, Marszałka Pocha 48, (narożnik Berwińskiego). zdg 75 562

Futra
przerabiam stare oraz z nowych skór fachowo tania. Zaleski, Matejki 56. zdg 75 671

Przyjmuję
do szkoły tania sukienki, damskie, dziecięce, płaszcze, kostiumy, kurtki. Plac Nowomiejski 10a, tylnie wejście, m. 10. zdg 75 380

Dla Pań
koszuleki, nocne, halki, kombinacje i pantalonki, piżamy i trykoty (Macco, elastyczne i czyste welniane), biustonosze, pończochy polecane po cenach niebywale niskich Fabryka Bielizny Dom Plóciń, J. Schubert, Wrocławska 3. Pierwszorzędny Dział miarowy — wyprawy. Pz 3121

Hemoroidy
Czopki hemoroidalne „Varicol” (z kogutkiem). Uśuwają ból, pieczenie, swędzenie, krwawienie, zmniejszają guzy (żyłki). Sprzedają apteki. ng 4 514

Futra
wykonuje elegancko Marjan Pławiński
Plac Nowomiejski 6a. Pz 4 202-56.478

Tanio
reparacje odnawianie mebli. Kilińskiego 15, m. 8. zdg 75 309

Prywatne
obiady smaczne i tania. Św. Marcin 33. zdg 75 363

23. OZENKI

Kawaler
artyista fotograf poszukuje inteligentnej spółniczki z małym kapitałem Cel matrymonialny. — Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 75 534/5

Żony
kulturalnej zdrowej przystojej o ile możliwości niebędniej a przedewszystkiem o dobrem sercu poszukuje mężczyzna około czterdziestki, zupełnie zdrowy, stanowiący przystojny z akademickim wykształceniem, żonaty, Dyskrecja zapewniona i prosi o szczere i poważne zgłoszenia z fotografią Kurjer Poznański zdg 74 925

Bogato Cię ożeni
biuro międzynarodowe (możliwość wjazdu zagranicę). Adresować: 26 Rue St. Placide Paris (6), France. ng 5 895

2 przejaciółki
blondynka, szatynka, wzrost średni, lat 21 z braku znajomości pragnie zapoznać inteligentnych panów na wyższym stanowisku. Cel matrymonialny. — Oferty wraz z fotografiami do Kurjera Poznańskiego zdg 75 353

Poznanianka
przystojna, inteligentna, pozna sympatycznego królwiaka. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 569

Kupiec
kawaler, lat 25, własne przedsiębiorstwo poszukuje współczulki od 5 000.— małżeństwo niewykluczone. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 584

Przystojna
lat 24, własny skład kolonijalny, posiadająca duży skład żelaza oraz kamienie wyjdzie zamaż. Piotr Mrówka, Poznań, Kraszewskiego 13. zdg 75 626

24. NAUKA

Antoszewskiego
Szkoła Tańców
Zielona 3 Pz 4783-39.56

Kursy
handlowe rozpoczynamy 16-go października. Postep. plac Wolności 2. zdg 75 542/3

English lady
gives lessons - conversation Szarmarzewskiego 8, m. 7. zdg 74 967

Kto
wyuczy mnie francuskiego. — Oferty Kurjer Poznański zdg 75 296

Korepetytor
potrzebny na wyjazd do 2 chłopców kl. V — I. greka, łacina, niemieckie. Zgłoszenia Krotoszym, Zamek Tański, zdg 75 334

Studentka
udziela lekcje matematyki, francuskiego, angielskiego. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 75 447

Korepetycyj
zakres gimnazjum, konwersacji polskiej, niemieckiej udziele. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 444

Udzielam
matematyki. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 540

żeńskie

Kursy Techniczne
Poznań, Kraszewskiego 17, m. 45 przyjmują jeszcze zgłoszenia na dwuletni kurs budowlany Przygotowanie średnie. Opłaty umiarkowane. Pz 5 007-57.96

Perfekcje Tańców
każdy czwartek 20—23 sala restauracyjna Teatru Wielkiego Piotr Mikołajczak, mistrz tańców. Pz 5 008-59.93

Student
udzieli korepetycji. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 75 579

Szkoła Tańców
Piotr Mikołajczak
Stella Kledecka
Poczta 29, Nowy kurs rozpoczynamy. Pz 5 004-57.91

25. MUZYKA

Kwartet
wolny od 15. XI, z obszernym repertuarem i acordeonem. Zgłoszenia z podaniem warunków pod K. Siliwskiego Toruń, Małe Garbary 7. zdg 5 885

Lekcje śpiewu
metoda włoska. Stawianie głosu, dykcja, styl. Przygotowanie do opery, koncertów, filmu. Prof. Krasinska - Rudnicka, pl. Nowomiejski 5a, m. 9, godziny przyjęcia 17—19. zdg 74 329

Kwartet
potrzebny. Podać instrumenta, gaże, utrzymanie bez pokoju. — Zgłoszenia Winiamia, Rawicz Rynek 8. zdg 75 532

Kwartet
koncertowo-dancingowy pierwszorzędny, artystyczny, instrumentacja nowoczesna. Wyborowy repertuar, śpiew, humor, temperament wolny od 1 listopada. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zdg 75 533

26. ROZRYWKA

Śniadania - restauracja
Nowomiejska
Sew. Mielżyńskiego 25
poleca smaczne treściwe śniadania obiady kolacje oraz wszelkie inne potrawy. Ceny najniższe. Lokal otwarty do rana, do 1522

Kobiety
bez przyszości — Joan Crawford oraz Clark Gable — tylko w kinie „Sfinks”. zdg 74 698

27. SZUKA PRACY

Nadmłynarz
dzielny fachowiec poszukuje posady Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 75 324/5

Ogrodnictwo
nauki dla 16 lat syna mego poszukuje. Zgłoszenia Agencja Kurjera Pozn. Miedzynad. ng 5 897

Maturzystka
poszukuje pracy (wzgl. udziela lekcji). Oferty Kurjer Pozn. zdg 74 648

Maszynistka
polsko-niem., kasowość, kłażkowość szuka odpowiedniej posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 74 554

Prania
lub posługi od południa szuka czysta, polecona, Kowalska, 27. Grudnia 2, m. 8 n. Marcinak. zdg 74 664

Z Legji Cudzoziemskiej
młodzieniec lat 26, władający językiem polskim, francuskim i niemieckim był biuralistą, szuka jakiegokolwiek zajęcia. Łaskawe oferty uprasza Kurjer Poznański zdg 75 197

Były
podoficer zawodowy W. P. posiadający duży skład żelaza oraz kamienie wyjdzie zamaż. Piotr Mrówka, Poznań, Kraszewskiego 13. zdg 75 626

28. NAUKA

Antoszewskiego
Szkoła Tańców
Zielona 3 Pz 4783-39.56

Biuralistka
szuka posady, pensja 50.— Oferty Kurjer Pozn zdg 74 745

Pom. gastronomiczny
kawaler, z długoletnią praktyką szuka posady od zaraz, ewent. za kaucją. Miejscowość obojetna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 74 933

Starsza poważna
samotna pierwszorzędna siła techniczno-handlowo - reprezentacyjna i administracyjna poszukuje zatrudnienia Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 74 837

Gorzelan
który wykazuje się dłuższą praktyką, dobrymi referencjami zna dokładnie rolnictwo, sprawy samorządowe, podatki i księgowość poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 75 209

Szukam
jakiegokolwiek posady prace biurowe lub fizyczne skromne wynagrodzenie. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 281

Sanitarjusz
z pierwszorzędna — długoletnią praktyką szuka posady Oferty Kurjer Poznański zdg 75 295

Nauczycielka
poszukuje posady do dzieci pomoc w lekcjach jako przychodnia. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 306

Dziewczyna
uczciwa skromna, religijna poszukuje posady do wszystkiego. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 75 255

Poszukuję
posady do 1—2 osób zaraz Oferty Kurjer Poznański zdg 75 259

Młodsza
służąca z samodzielnym gotowaniem poszukuje posady do dwóch osób od 15. lub od 1. z dobrymi świadectwami Oferty Kurjer Poznański zdg 75 261

Gospodyni
samodzielną z dobrymi świadectwami najchętniej do samotnego pana wzgl. 2 osób poszukuje posady od 15. 10 lub 1. 11 Oferty Kurjer Poznański zdg 75 268

Panienska
inteligentna poszukuje jakiegokolwiek pracy biurowej. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 269

Poszukuję
posady wóznego portiera lub inkaenta dam 500 kaucji. Zgłoszenia Małe Garbary 3 mieszk. 30. zdg 75 278

Nauczycielka
z przygotowaniem francuskiego do III gimn. poszukuje posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 317

Krawcowa
poszukuje posady poza dom — Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 321

Pomocnik
fryzierski damsko-męski, wodna ondulacja poszukuje posady od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 417

Gospoia
samodzielną poszukuje posady, do dworu lub samotnej osoby. — Wojtkowiak, Kościeln przy Rzeźni 28. zdg 75 330

Pokojuowa
z dobrymi świadectwami, umiejąca szyc i prasować szywaną bieliznę poszukuje posady od 1. lub 15. 11. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 332

Posługi
na przedpołudnie poszukuje. — Oferty Kurjer Poznański zdg 75 336

Dziewczyna
poszukuje posługi. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 75 337

Dziewczyna
do wszystkiego od 15. szuka posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 75 338

Wyuczona
dobrego gotowania pragnie przyjąć prace za dobrą pomocnicę w restauracji lub hotelu od 15-go — 1-go. Wynagrodzenie obojętne. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 343

Robotnik
szuka pracy, wóźnicy lub stróża. Skromne wynagrodzenie. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 344

Mamka
szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 349

Piekarni
poszukuje posady ekspedjentki kaucją. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 75 350

Gotowaniem
poszukuje posługi lub posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 75 351

Posługaczka
poszukuje posługi Oferty Kurjer Poznański zdg 75 457

Sierota
skromna, uczciwa, poszukuje posady pokojowej lub do wszystkiego z cołkowiek gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn zdg 75 367

Skromna
uczciwa sierota, poszukuje posady pokojowej lub wianke z dobrem poleceniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 366

Inteligentna
panna, pryncipie posade zarządzącej, zna szycie i gotowanie, za skromnem wynagrodzeniem, najchętniej w Poznaniu lub w Poznaniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 75 429

TEATRY

Poznań, środa, 11. 10.
TEATR POLSKI: Dziś - "Wesele" Wyspiańskiego. Gościnne występy mistrza Ludwika Solskiego.
Czwartek, 12. 10.: "Wesele" Wyspiańskiego. Gościnne występy mistrza Ludwika Solskiego.
Piątek, 13. 10.: "Wesele" Wyspiańskiego. Gościnne występy mistrza Ludwika Solskiego.
Sobota, 14. 10.: "Wesele" Wyspiańskiego. Gościnne występy mistrza Ludwika Solskiego.
TEATR WIELKI (Opera)
Dziś, 11. 10.: "Żydówka" gościnny występ światowej sławy primadonny Wandy Wermińskiej.
Piątek, 13. 10.: "Bocaccio".
TEATR WIELKI - KONCERY SYMFONICZNE:
Czwartek 12. 10., o godz. 20.: Pierwszy koncert symfoniczny. - Dyrygent Zygmunt Latoszewski. Solista Eugenja Umińska, skrzypce.

TEATR NOWY: Dziś "Kocham Cię i będziesz moja" występ Antoniego Fertnera.
Czwartek, 12. 10.: "Kocham Cię i będziesz moja" występ Antoniego Fertnera.
TEATR NOWOŚCI: (Operetka) ul. M. Focha 4, telefon 70-83. Dziś "No, No, Nanette", operetka w 3 aktach V. Joumans'a. Występy: Skalskiej, Kraszewskiej i Tokarskiej.

Bydgoszcz, środa, 11. 10.
TEATR MIEJSKI: Dziś - Środa, 11. 10. "I co z takim robić" - premiera.
Czwartek, 12. 10. przedstawienie w Bydgoszczy zawieszono.
W Grudniadzu: "Mysz kościelna" z Zaklicką, Dowmuntem i Niewiarowiczem.
Piątek, 13. b. b.: "Mysz kościelna".

KINA

Poznań, środa, 11. 10.
APOLLO: "Roskoszne kłopoty".
CORSO: "Dzikuska" oraz "Miłość w pełnym galopie".
COLOSSEUM: "Mata Hari".
METROPOLIS: "Roskoszne kłopoty".
ORZEL: "Sobowtór".
ODEON: "Mężowie i żony i Ich dole i niedole".
PROMIEN: "Niewolnica Szeika" i "Na Ognistym Smoku".
RENAISSANCE: "Pod fałszywą flagą".
ROXY: "Ja w dzień, Ty w noc".
SFINKS: "Kobiety bez przyszłości".
SŁOŃCE: "Kawalkada".
TECZA-Lazarz: "Arsen Lupin".
TECZA - Włida: "10% dla mnie".
WILSONA: "Kongres Tańczący".

Bydgoszcz, środa, 11. 10.
ADRIA: "Noc w Kairze" z Ramonem Novarro.
APOLLO: "Madame Guillotine" i "Purpurowa gondola".
BĄLTYK: "Pat i Patachon, jako ludożercy".
KRISTAL: "Zdobycie cię muszę" z Janem Kiepurą w roli głównej.
MARYSIENKA: "Eskadra strażeniaków" i "Skandal w teatrze".
REWJA: "Kobiety, nie grzesz" i polski film "Szyb L. 23".
SŁOŃCE: "Błękitny walc" i "Klub Pickwicka".
WOJSKOWE: "Spowiedź przed szturmem" w nadprogramie Harry Lloyd.

Panna
Inteligentna dobru zyciem poszukuje posad. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 441

Szukam
posady do dziec'a starsza zaufana niewiasta. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 364

Dziewczyna
uczniwa z gotowaniem, zyciem do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 435

Posługaczka
poszukuje posadki, dobre świadectwa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 431

Poszukuję
posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 427

Pielęgniarka
osoby chorej lub starszej za utrzymanie z mieszkaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 428

Dziewczyna
młodsza poszukuje biura do sprzątania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 426

Uczniwa
posługaczka poszukuje posadki od 15. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 422

Gospodynini - kucharka
z dobrej rodziny, była w lepszych domach poszukuje posady w pensjonacie restauracji lub prywatnie jako samodzielna zna także szycie. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 451

Dziewczyna
poszukuje posady 15. 10. długoletnie świadectwa, dobre polecenia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 503

Dziewczyna
uczniwa spokojna z dobrymi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 566

Dziewczyna
wiejska poszukuje posady do wszystkiego lub posadki. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 563

Biuralistka
znajomości niemieckiego, pisanie na maszynie szuka posady. Kaucja bankowa. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 560

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem poszukuje posady do lepszemu domu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 780

Służąca
do wszystkiego, bardzo dobrze polecona poszukuje posady zaraz. Ul. Chopina 3, m. 3, Tel. 13-02 od 9 do 12. zdg 75 531

Posługi
poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 527

Dziewczyna
z dobrimi poleceniami poszukuje posadki lub prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 525

Sierota
dobre polecenia do dziec'i lub wszystkiego. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 75 523

Dziewczyna
uczniwa z gotowaniem szuka pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 513

Inteligentna
skrawcowa poszukuje posady ewentualnie na wyjazd. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 406

Pielęgniarka
bardzo dobrimi świadectwami kilkoletnia praktyka, przyjmie posade na najmniejszym warunkach, ewent. do dziec'ka lub do chorej osoby, całkowita opieka. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 402

Poszukuję
posady do dziec'i z zyciem lub starszej pani do towarzystwa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 396

Młoda
inteligentna osoba, znająca szycie poszukuje posady na wieś. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 393

Panienska
sierota, znajdująca się w krytycznym położeniu poszukuje pracy jako ekspedientka do piekarni za utrzymanie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 75 391

Były kierownik
biur adwokackich, 26 lat praktyki, obeznany z B. G. B., emeryt w sile wieku poszukuje odpowiedniego zajęcia, świadectwa poważne. Referencje oferty Kurjer Pozn. zdg 75 390

Dziewczyna
uczniwa, skromna szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 386

Pracznka
czysto pierze poszukuje prania. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 75 384

Nauczycielka
intereratów Polka konwersacja francuska, niemiecka muzyka szuka posady prywatnej. Ulica Marszałka Focha 38, mieszkanie 11 Zofia Bienental, Osobliwie od 3-5 zdg 75 606

Prania
lepszych domach poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 600

Posługi
wszystkiego poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 599

Dzielnia
bufetowa-ekspedientka poszukuje posady. Miejscowość obojetna. Łaskawa zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 75 475

Osoba
inteligentna, uczniwa, znająca wszelką pracę domową, z dobrimi świadectwami, szuka posady jako kucharka u bezdzietnego państwa lub samotnej osoby, miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 538

Książkowa
korespondentka, polskie, niemieckie, maszyną, szuka posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 75 551

Dziewczyna
skromna uczniwa, za skromnym wynagrodzeniem szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 656

Ekspedientka
początkująca z kaucją poszukuje posady do składu spożywczej lub innego od 15. 10. Oferty Kurjer Pozn. zdg 73 792

Poszukuję
posadki. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 478

Dziewczyna
uczniwa zna wykwinnta gotowanie poszukuje w dobrym domu posady od 15. X. lub 1 XI. Adres Maria Zinna, wieś Mokre, poczta Dąbrowa powiat Mogilno, Wielkopolska zdg 75 578

Chłopak
z kaucją 100 zł. poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 75 585

Uczniwa
dziewczyna z prowincji, poszukuje posady z gotowaniem od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 584

Uczniwa
dziewczyna lubiąca dziec'i z gotowaniem poszukuje posady od 15. 10. 1933 r. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 955

Poszukuję
posady od 15. 10. lub 1. 11 do bezdzietnego państwa lub samotnej osoby. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 010

Kucharka
samodzielną, czyniwa, znająca wszelkie prace domowe, chów drobiu od 15. na wieś. Oferty Oredownik zdg 75 032

Czeladnik piekarski
dobry fachowiec, pracował już samodzielnie poszukuje posady zaraz. Miejscowość obojetna. Nowak, Robakowo, piekarnia, poczta Gadki. zdg 75 154

Kucharka
poszukuje posady do wszystkiego dobre polecenie. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 150

Dziewczyna
z gotowaniem szuka posady od 15. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 75 149

500 zł
kaucji do dobrze prosperującego interesu. Wzajemnie ubezpieczenie pracę jako ekspedientka kasjerka. Spieszne zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 75 107

Poszukuję
posady najchętniej do składu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 008

Kucharka
z samodzielnym gotowaniem dobre polecenia szuka posady od 15. 10 w dobrym domu. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 75 092

Służąca
samodzielną gotowanie szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 088

Panna
szuka posady fortancerki. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 085

Kuśnierka
przyjmuję pracę w domu po domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 082

Dziewczyna
uczniwa, pracowita, dobrimi świadectwami, praniem i gotowaniem szuka posady od 15. 10. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 189

Rybak
inwalida wojenny z własną siecią poszukuje pracy. Łowi na zapotrzebowanie ryby w stawach, jeziorach itp., również na prowincji. Łaskawe zgłoszenia uprasza Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym. Poznań, ul. Koźła 8, pokój 5, telef. 29-94. zdg 74 974/75

Sierota
młodsza, spaniem do wszystkiego zaraz potrzebna. Zgłoszenia Okręgiarna Przecznicza 7 zdg 75 452

Sluząca
do wszystkiego, z samodzielnym gotowaniem i praniem do samotnego pana. Zgłoszenia osobiste między godz 1-2 w kancelarii adwokackiej ul. Pocztowa 27, I. pietro zdg 74 564

Biurowa
za pożyczaniem 1000.— otrzyma stała posade. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 565

Fryzjer
damsko-męski potrzebny, Rakowski, Gdynia, Portowa 4. ng 5 900

Fryzjer
damski lub fryzjerka siła pierwszorzędna może się zgłosić. Aleje Marcinkowskiego 20. Zgłoszenia od 7-8. zdg 75 522

Uczniwa
Zgłoszenia Ceglowski Poczta 5. zdg 75 515

Ekspedientka
do zsbawek potrzebna. Aquila. zdg 75 404

Uczniwa
potrzebna. Aquila. zdg 75 403

Książkowa - kasjerka
na małątek ziemski potrzebna, znająca język niemiecki. Wielkopolskiej Izby Rolniczej i kilkunastoletnia praktyka konieczna. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 75 398

Kwiaciarka
dobrą siłą potrzebną Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 75 620

Uczniwa
Zgłoszenia Ceglowski Poczta 5. zdg 75 515

Ekspedientka
do zsbawek potrzebna. Aquila. zdg 75 404

Uczniwa
potrzebna. Aquila. zdg 75 403

Książkowa - kasjerka
na małątek ziemski potrzebna, znająca język niemiecki. Wielkopolskiej Izby Rolniczej i kilkunastoletnia praktyka konieczna. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 75 398

Uczniwa
do krawieczyny potrzebna. - Skarbowa 11 m. 8. zdg 75 604

Chłopca
do posyłek kaucją. Adres Kurjer Poznański zdg 75 591

Marszantka
siła pierwszorzędna zaraz. Fredry "Ophelia". zdg 75 589

Dam
próżny pokój za posługę Ratajczaka 9 - 7. zdg 75 587

Dziewczyna
potrzebna. Restauracja Stary Rynek 80/82 zdg 75 510

Stolarza
poszukuje - Oferty warunkami Kurjer Poznański zdg 75 322

Torfciarstwo
i rybołówstwo na jeziorze 112 mórg do objęcia. Reflektanci mający 3 tysiące złotych gotówki zechcą zgłosić. Dominium Żelazno p. Lubią, powiat Kościan. zdg 75 354

Poszukuję
solidnej ekspedientki tylko wymownej, śmiałej do demonstrowania dobrego zysk. 8 wieżozorem, Małeckiego 37 m. 8, Janik. zdg 75 355

Pomocnik
fryzjerski, damsko-męski zaraz potrzebny. Osuch, Środa, zdg 75 356

Posługaczka
praniem potrzebna. Spokojna 24, m. 6. zdg 75 357

Uczniwa
Zgłoszenia Ceglowski Poczta 5. zdg 75 515

Ekspedientka
do zsbawek potrzebna. Aquila. zdg 75 404

Uczniwa
potrzebna. Aquila. zdg 75 403

Książkowa - kasjerka
na małątek ziemski potrzebna, znająca język niemiecki. Wielkopolskiej Izby Rolniczej i kilkunastoletnia praktyka konieczna. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 75 398

Uczniwa
do krawieczyny potrzebna. - Skarbowa 11 m. 8. zdg 75 604

Chłopca
do posyłek kaucją. Adres Kurjer Poznański zdg 75 591

Marszantka
siła pierwszorzędna zaraz. Fredry "Ophelia". zdg 75 589

Dam
próżny pokój za posługę Ratajczaka 9 - 7. zdg 75 587

Dziewczyna
potrzebna. Restauracja Stary Rynek 80/82 zdg 75 510

Stolarza
poszukuje - Oferty warunkami Kurjer Poznański zdg 75 322

Torfciarstwo
i rybołówstwo na jeziorze 112 mórg do objęcia. Reflektanci mający 3 tysiące złotych gotówki zechcą zgłosić. Dominium Żelazno p. Lubią, powiat Kościan. zdg 75 354

Poszukuję
solidnej ekspedientki tylko wymownej, śmiałej do demonstrowania dobrego zysk. 8 wieżozorem, Małeckiego 37 m. 8, Janik. zdg 75 355

Pomocnik
fryzjerski, damsko-męski zaraz potrzebny. Osuch, Środa, zdg 75 356

Posługaczka
praniem potrzebna. Spokojna 24, m. 6. zdg 75 357

Uczniwa
Zgłoszenia Ceglowski Poczta 5. zdg 75 515

Ekspedientka
do zsbawek potrzebna. Aquila. zdg 75 404

Uczniwa
potrzebna. Aquila. zdg 75 403

Książkowa - kasjerka
na małątek ziemski potrzebna, znająca język niemiecki. Wielkopolskiej Izby Rolniczej i kilkunastoletnia praktyka konieczna. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 75 398

Uczniwa
do krawieczyny potrzebna. - Skarbowa 11 m. 8. zdg 75 604

Chłopca
do posyłek kaucją. Adres Kurjer Poznański zdg 75 591

Marszantka
siła pierwszorzędna zaraz. Fredry "Ophelia". zdg 75 589

Dam
próżny pokój za posługę Ratajczaka 9 - 7. zdg 75 587

Uczniwa
Zgłoszenia Ceglowski Poczta 5. zdg 75 515

Ekspedientka
do zsbawek potrzebna. Aquila. zdg 75 404

Uczniwa
potrzebna. Aquila. zdg 75 403

Książkowa - kasjerka
na małątek ziemski potrzebna, znająca język niemiecki. Wielkopolskiej Izby Rolniczej i kilkunastoletnia praktyka konieczna. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 75 398

Uczniwa
do krawieczyny potrzebna. - Skarbowa 11 m. 8. zdg 75 604

Chłopca
do posyłek kaucją. Adres Kurjer Poznański zdg 75 591

Marszantka
siła pierwszorzędna zaraz. Fredry "Ophelia". zdg 75 589

Dam
próżny pokój za posługę Ratajczaka 9 - 7. zdg 75 587

Dziewczyna
potrzebna. Restauracja Stary Rynek 80/82 zdg 75 510

Stolarza
poszukuje - Oferty warunkami Kurjer Poznański zdg 75 322

Torfciarstwo
i rybołówstwo na jeziorze 112 mórg do objęcia. Reflektanci mający 3 tysiące złotych gotówki zechcą zgłosić. Dominium Żelazno p. Lubią, powiat Kościan. zdg 75 354

Poszukuję
solidnej ekspedientki tylko wymownej, śmiałej do demonstrowania dobrego zysk. 8 wieżozorem, Małeckiego 37 m. 8, Janik. zdg 75 355

Pomocnik
fryzjerski, damsko-męski zaraz potrzebny. Osuch, Środa, zdg 75 356

Posługaczka
praniem potrzebna. Spokojna 24, m. 6. zdg 75 357

Uczniwa
Zgłoszenia Ceglowski Poczta 5. zdg 75 515

Ekspedientka
do zsbawek potrzebna. Aquila. zdg 75 404

Uczniwa
potrzebna. Aquila. zdg 75 403

Książkowa - kasjerka
na małątek ziemski potrzebna, znająca język niemiecki. Wielkopolskiej Izby Rolniczej i kilkunastoletnia praktyka konieczna. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 75 398

Uczniwa
do krawieczyny potrzebna. - Skarbowa 11 m. 8. zdg 75 604

Chłopca
do posyłek kaucją. Adres Kurjer Poznański zdg 75 591

Marszantka
siła pierwszorzędna zaraz. Fredry "Ophelia". zdg 75 589

Dam
próżny pokój za posługę Ratajczaka 9 - 7. zdg 75 587

Dziewczyna
potrzebna. Restauracja Stary Rynek 80/82 zdg 75 510

Stolarza
poszukuje - Oferty warunkami Kurjer Poznański zdg 75 322

Torfciarstwo
i rybołówstwo na jeziorze 112 mórg do objęcia. Reflektanci mający 3 tysiące złotych gotówki zechcą zgłosić. Dominium Żelazno p. Lubią, powiat Kościan. zdg 75 354

Poszukuję
solidnej ekspedientki tylko wymownej, śmiałej do demonstrowania dobrego zysk. 8 wieżozorem, Małeckiego 37 m. 8, Janik. zdg 75 355

Pomocnik
fryzjerski, damsko-męski zaraz potrzebny. Osuch, Środa, zdg 75 356

Posługaczka
praniem potrzebna. Spokojna 24, m. 6. zdg 75 357

Uczniwa
Zgłoszenia Ceglowski Poczta 5. zdg 75 515

Ekspedientka
do zsbawek potrzebna. Aquila. zdg 75 404

Uczniwa
potrzebna. Aquila. zdg 75 403

Książkowa - kasjerka
na małątek ziemski potrzebna, znająca język niemiecki. Wielkopolskiej Izby Rolniczej i kilkunastoletnia praktyka konieczna. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 75 398

Uczniwa
do krawieczyny potrzebna. - Skarbowa 11 m. 8. zdg 75 604

Chłopca
do posyłek kaucją. Adres Kurjer Poznański zdg 75 591

Marszantka
siła pierwszorzędna zaraz. Fredry "Ophelia". zdg 75 589

Dam
próżny pokój za posługę Ratajczaka 9 - 7. zdg 75 587

Uczniwa
Zgłoszenia Ceglowski Poczta 5. zdg 75 515

Ekspedientka
do zsbawek potrzebna. Aquila. zdg 75 404

Uczniwa
potrzebna. Aquila. zdg 75 403

Książkowa - kasjerka
na małątek ziemski potrzebna, znająca język niemiecki. Wielkopolskiej Izby Rolniczej i kilkunastoletnia praktyka konieczna. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 75 398

Uczniwa
do krawieczyny potrzebna. - Skarbowa 11 m. 8. zdg 75 604

Chłopca
do posyłek kaucją. Adres Kurjer Poznański zdg 75 591

Marszantka
siła pierwszorzędna zaraz. Fredry "Ophelia". zdg 75 589

Dam
próżny pokój za posługę Ratajczaka 9 - 7. zdg 75 587

Dziewczyna
potrzebna. Restauracja Stary Rynek 80/82 zdg 75 510

Stolarza
poszukuje - Oferty warunkami Kurjer Poznański zdg 75 322

Torfciarstwo
i rybołówstwo na jeziorze 112 mórg do objęcia. Reflektanci mający 3 tysiące złotych gotówki zechcą zgłosić. Dominium Żelazno p. Lubią, powiat Kościan. zdg 75 354

Poszukuję
solidnej ekspedientki tylko wymownej, śmiałej do demonstrowania dobrego zysk. 8 wieżozorem, Małeckiego 37 m. 8, Janik. zdg 75 355

Pomocnik
fryzjerski, damsko-męski zaraz potrzebny. Osuch, Środa, zdg 75 356

Posługaczka
praniem potrzebna. Spokojna 24, m. 6. zdg 75 357

Uczniwa
Zgłoszenia Ceglowski Poczta 5. zdg 75 515

Ekspedientka
do zsbawek potrzebna. Aquila. zdg 75 404

Uczniwa
potrzebna. Aquila. zdg 75 403

Książkowa - kasjerka
na małątek ziemski potrzebna, znająca język niemiecki. Wielkopolskiej Izby Rolniczej i kilkunastoletnia praktyka konieczna. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 75 398